ଫେବୃଆରୀ ୨୦୧୯

ମୂଲ୍ୟ : ୨୫ ଟଙ୍କା

RNI No. : ODIODI/2015/64435
P.R. No. : CK(C)/96/2016-2018
www.pracheevoice.in

ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ

ପ୍ରାଚୀ
PRACHEE

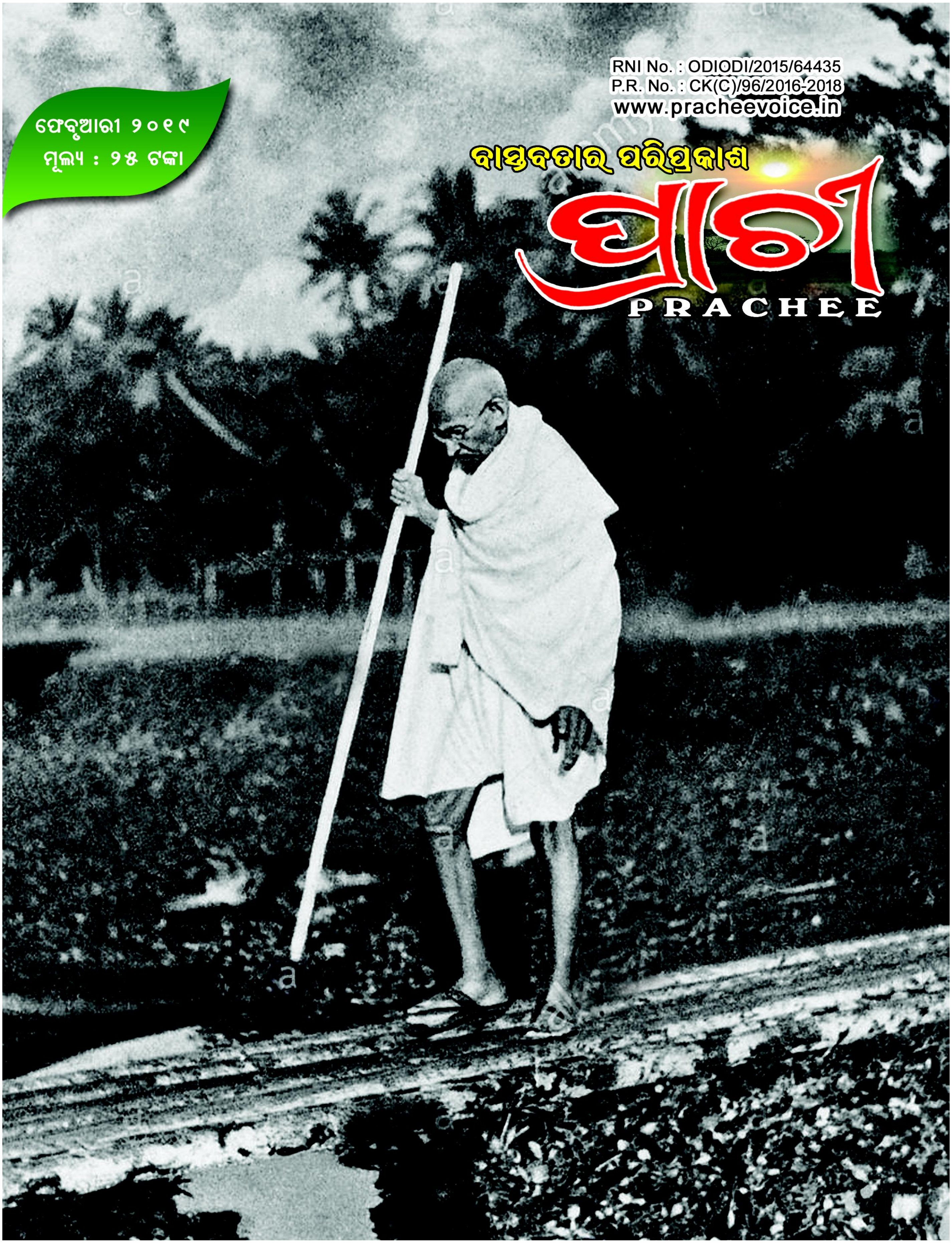

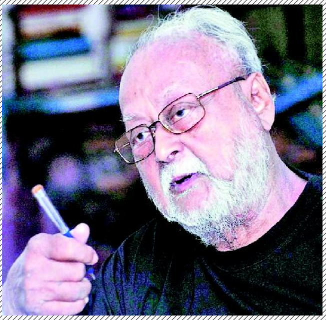

ମୁଖ୍ୟ ଉପଦେଷ୍ଟା
କବି ଜୟନ୍ତ ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରାଚୀ ପତ୍ରିକାର ସମସ୍ତ ଲାଭାଂଶ ବିଶ୍ୱ କଲ୍ୟାଣରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ

ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ

ପ୍ରାଚୀ

ସମ୍ପାଦକ :
ଡ. ବିଭୁଦତ୍ତ ଖଣ୍ଡାୟତରାୟ

ଜୀବନର ପରିଭାଷା ହେଉଛି ସାହିତ୍ୟ, ସୃଜନଶୀଳତା ଓ ବାସ୍ତବତା ନଥିଲେ ସାହିତ୍ୟ ବା ସଂସ୍କୃତି ଉତ୍କର୍ଷ ଲାଭ କରିପାରେନା । ସାହିତ୍ୟର କ୍ରମ ବିବର୍ତ୍ତନ ଅଛି । ଏହି ବିବର୍ତ୍ତନ ଜୀବନର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ । ସାହିତ୍ୟକୁ ବୁଝିବାକୁ ହେଲେ ଆବଶ୍ୟକତା ପଡେ ପ୍ରୟାସର । ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ଜାଣିବାର ବୁଝିବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମ । ସ୍ୱତଃସ୍ଫୁର୍ତ୍ତଭାବେ ମନଗହନରୁ ଭାସିଆସି ଲୋକମନକୁ ରଂଜିତ କରିପାରିଲେ ସାହିତ୍ୟ ସାର୍ଥକତା ପାଇଥାଏ । ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ସମୁଦ୍ରପରି ଅପରିସୀମ ଓ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ । ବିଭିନ୍ନ ରତ୍ନରେ ରତ୍ନଗର୍ଭା ମହାରଣ୍ୟ ପରି ସେ ଗଳ୍ପ, କବିତା, ନାଟକ, ପ୍ରବନ୍ଧ ରୂପକ ବୃକ୍ଷରାଜିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ସ୍ରଷ୍ଟାର ଭାବ ଓ ଚେତନା ଉଭୟ ନିବିଡ ଭାବରେ ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଉଭୟ ଜଗତରୁ ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ । ଯାହାକେବଳ ଭୌତିକ ଜଗତରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ପାରେନା । ତା'ର ସୃଷ୍ଟି ସମୁଦ୍ରର ଢେଉଭଳି ଶତଛନ୍ଦ ଭରା ଜହ୍ନଆ ଆକାଶ ଭଳି ସ୍ନିଗ୍ଧ ଓ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ । ଛାଇ ଯେପରି ବସ୍ତୁର ସ୍ଥିତିକୁ ସୂଚାଇ ଦିଏ, ସ୍ରଷ୍ଟାର ସୃଷ୍ଟି ସୂଚାଇ ଦିଏ ସମାଜର ବ୍ୟକ୍ତିର ମନ ଆଉ ଭାବନାର ସ୍ଥିତିକୁ । କେହି କେବେ ଜନ୍ମରୁ ସ୍ରଷ୍ଟା ହୋଇନଥାଏ । ସାଧନା ଓ ପ୍ରୟାସର ମହାମିଳନରେ ଜଣେ ସ୍ରଷ୍ଟା ସଫଳରୂପାୟିତ ହୋଇଥାଏ । ସୃଜନଶୀଳତାର ଦ୍ୱିତଳ ପ୍ରାସାଦରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ସ୍ରଷ୍ଟା ସମାଜକୁ, ଦେଇଥାଏ ନୂତନ ସାହିତ୍ୟ, ଜୀବନର ସତ୍ୟ ଓ ବାସ୍ତବତାକୁ ସାହିତ୍ୟ କେବଳ ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ, ଅଧିକନ୍ତୁ ଜୀବନକୁ ସତ୍ୟାଶ୍ରୟୀ ଓ ବାସ୍ତବ ବାଦୀ ହେବାକୁ ଶିକ୍ଷାଦିଏ ।

ମଣିଷର ହୃଦୟ ପ୍ରେମର ହୃଦୟ । ଯେତେବେଳେ ମାନବର ପ୍ରାଣସିନ୍ଧୁରେ ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ସେବାର କଲ୍ଲୋଳ, ସେତେବେଳେ ମାନବର ହୃଦୟ ହୋଇଯାଏ ପ୍ରସାରିତ । ବିଶ୍ୱପ୍ରେମର ମନ୍ତ୍ରରେ ସେ ହୋଇଯାଏ ଅଭିମନ୍ତ୍ରିତ । ଭୁଲିଯାଏ ନିଜ ଜୀବନର ମାୟା ଓ ମମତା । ଦୀନ, ଦୁଃଖୀ, ରଙ୍କୀ, ଦଳିତ ନିଷ୍ପେସିତ ଆର୍ତ୍ତଚିତ୍କାର ତା'ର ବ୍ୟଥାବିଦ୍ଧ ପ୍ରାଣରେ ସୃଷ୍ଟିକରେ ସେବାର କଲ୍ଲୋଳ । ମାନବ ହେଉଛି ଭଗବାନଙ୍କର ଅମୂଲ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି । ପ୍ରକୃତିକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ସ୍ରଷ୍ଟା ସୃଷ୍ଟି କଲେ ମାନବ । ମାତ୍ର ନିଜର ସୁଖ ସୁବିଧା ନିମିତ୍ତ ମାନବ ପ୍ରକୃତିକୁ ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ କଲା । ପ୍ରକୃତି ଏବେ ବିନାଶର ଦ୍ୱାରରେ । ଏହି ମାନବ ଓ ପ୍ରକୃତିର ରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଆମର ସଂସ୍ଥା ସଂକଳ୍ପ ବଦ୍ଧ ।

ଅନନ୍ତ ସମୟର ଉତ୍ଥାନ ପତନ ସହ ଜଡିତ ଆମ ପତ୍ରିକା **'ପ୍ରାଚୀ'** ର ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଷର ଏକାଦଶତମ ଅର୍ଘ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇବାକୁ ଯାଉଛି । ପ୍ରାଚୀର ଅର୍ଥ ପୂର୍ବଦିଗ । ପୂର୍ବଦିଗର ଉଦିତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରି **'ପ୍ରାଚୀ'** ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ପ୍ରତିଭାତ ହେଉ ଏହାହିଁ ଆଶା ।

ନିଜର ବଳିଷ୍ଠ ଲେଖନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାଣୀଭଣ୍ଡାର ବୀଣାକୁ ଝଂକୃତ କରିଥିବା କିଛି ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ରୁଦ୍ଧିମନ୍ତ ସୃଷ୍ଟିକୁ ନେଇ **'ପ୍ରାଚୀ'**ର ଜନ୍ମ, ବାଗ୍ ଭୂଷଣରେ ଭୂଷିତ ଏହି ଶବ୍ଦ ସମ୍ରାଟମାନେ ଏକ ନୂତନ ଯୁଗର ଆହ୍ୱାନରେ ଶବ୍ଦ ଶଙ୍ଖର ଧ୍ୱନି ନାଦ କରିଛନ୍ତି ।

ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀମାନଙ୍କର ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ଶୁଭକାମନାକୁ ନେଇ **'ପ୍ରାଚୀ'** ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଠକୀୟ ଆଦୃତି ଲାଭକରିବ ବୋଲି ଆଶା ।

ସଂପାଦକ

'ପ୍ରାଚୀ'ର କଲମ

ପ୍ରାଚୀ ଏକ ସଂସ୍କୃତି ଓ ସଂସ୍କାର । ଏହା ଏକ ପ୍ରବାହ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନର ମୂଳ ଉତ୍ସ । ପ୍ରାଚୀ ସମାଜର ଭାବବିନ୍ଦୁ । ଏହା ଏକ ଅନ୍ତଃସ୍ରୋତା ଫଲଗୁ । ପ୍ରାଚୀ ସୃଷ୍ଟିର ଜୀବନୀ ଶକ୍ତିକୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ସଞ୍ଜୀବିତ କରିଆସିଛି । ଏହା ଜନନୀ ରୂପେ କଲ୍ୟାଣମୟୀ, ମମତାମୟୀ ପୁଣି କରୁଣା , ଆଶୀର୍ବାଦ, ତ୍ୟାଗର କଲ୍ୟାଣମୟ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ପ୍ରାଚୀ ଏକ ସୁନ୍ଦର, କୋମଳ, ସରଳ, ପବିତ୍ର, ଶାନ୍ତ, ଧୀର, ସ୍ଥିର, ଭଦ୍ର, ନମ୍ର ଓ ଚିତ୍ତଆହ୍ଲାଦଦାୟୀ ନାମଟିଏ । ଏହା ଏକ ଚିନ୍ମୟ ସତ୍ତା । ଏହା ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ଐତିହ୍ୟ ବିମଣ୍ଡିତ ବାଙ୍ମୟ । ଏହା ଜୀବନ୍ତ ଓ ଜୀବନଦାୟୀ ଜୀବନବୋଧ । ପ୍ରାଚୀର ପରମ ଓ ଚରମ ସାର୍ଥକତା ହେଉଛି ଆଦର୍ଶ ଓ ସମାଜର କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ । ପ୍ରାଚୀର ଏକ ଲୋଭନୀୟ, କମନୀୟ ଓ ମଧୁର ରୂପ ପ୍ରକଟିତ ହୁଏ ତା'ର ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ପ୍ରେମରେ । ତା'ର ପ୍ରେମ ଓ ମମତାରେ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ଭଗବତ୍ ଆଶୀର୍ବାଦ ଯୁକ୍ତ । ସେ ପୁଣି ସ୍ନେହମୟୀ ଓ ସମାଜର ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ । ଆମ ସମାଜ ଓ ସଭ୍ୟତାର ଆଦ୍ୟ ଉନ୍ମେଷ କାଳରୁ ପ୍ରାଚୀର ରହିଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା । ସମାଜରୁ କୁସଂସ୍କାରକୁ ଦୂରକରି ସମାଜର କଲ୍ୟାଣ କରିବା ପ୍ରାଚୀର ଧର୍ମ । ତେଣୁ 'ପ୍ରାଚୀ' ର ସୃଷ୍ଟି ସମାଜରେ ଅବହେଳିତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱର ଉତ୍ତଳନ କରିବା । ପ୍ରାଚୀ ପତ୍ରିକାଟି କଥା କହିପାରୁନଥିବା ମାନବ ଓ ମାନବେତରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଆଶାର କିରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବତାକୁ ଗଳ୍ପ ଆକାରରେ ପରିପ୍ରକାଶ କରିବା ଆମର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଗୋଟିଏ ବାସ୍ତବ ଚରିତ୍ରର ହୃଦୟ ଆବେଗକୁ ନେଇ ସମାଜରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରି ସମାଜକୁ ସୁସ୍ଥ, ସବଳ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟନେଇ ପ୍ରାଚୀ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ପ୍ରାଚୀର ଆତ୍ମାରେ ୧୨ଟି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହୃଦୟୋଚ୍ଛ୍ୱାସ ରହିଛି ।

- ❑ ମୁଁ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ବୁଢ଼ା ବରଗଛ କହୁଛି । ମୁଁ ଜନ୍ମରୁ ମଣିଷର ସେବାରେ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମନୁଷ୍ୟ ତା'ର ସୁବିଧା ପାଇଁ ମୋ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ନରହି, ମତେ କାଟି ତାର ଗର୍ବକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରୁଛି । ....
- ❑ ମୁଁ ଲତାଟିଏ ହେଲେ ବି, ମୋ ପତ୍ରରେ ଥିବା ଗୁଣରେ ଅନେକ ଉପକୃତ ହୋଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ମୋ ଫଳକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୁଁ ଅବହେଳିତ କାରଣ, ମତେ ବଞ୍ଚିରହିବା ପାଇଁ ....
- ❑ ମୁଁ ମହାନଦୀ, ମୋ ବକ୍ଷରେ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ଜଳ ଅଛି । ସୃଷ୍ଟିର ଆରମ୍ଭରେ ଜଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହି ଆସିଛି । ମୋ ଜଳରେ ସଂସାରର ଆରମ୍ଭ ହେଇଥାଏ କିନ୍ତୁ ସେ ଜଳକୁ ବିଷାକ୍ତ କରି ....
- ❑ ମୁଁ ମଳୟ ପବନ କହୁଛି । ସକାଳୁ ସକାଳୁ ମୋର ପ୍ରବାହରେ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦୂଷଣ ଆଜି ମତେ ....
- ❑ ମୁଁ ବୁଢ଼ା ବଳଦ କହୁଛି, ଆମ ପରିବାରର ପୀଢ଼ି ପରେ ପୀଢ଼ି ମଣିଷ ସେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ମୋ ପରି ଅନେକ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଏହି ଦୁନିଆରେ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରକୃତିରେ ସ୍ଥିରତା ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଦିନକୁ ଦିନ ବହୁତ ଜୀବ ପ୍ରାୟ ବିଲୁପ୍ତ, ବୁଝି ପାରେନା.......
- ❑ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଟିକି ଚଢ଼େଇ, ସକାଳୁ, ସକାଳୁ ମୋ ଚେଁ ଚେଁ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରକୃତି ମାତା ଆଖି ଖୋଲିଥାଏ । ଆଜି ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ ପାଇଁ ଆମ ଜାତିର ଅନେକ ପକ୍ଷୀ ପ୍ରାୟ ବିଲୁପ୍ତ, ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ମୋ ଛୋଟ ମୁଣ୍ଡରେ ଏହାର କଳନା କରିପାରେନା ....
- ❑ ମୁଁ ମନି ପୋଇଲି । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ, ମୋର ଗୋଟିଏ ନାଁ ଅଛି କିନ୍ତୁ, ମୋ ନାଁ ପରେ ମୋ ସାଙ୍ଗିଆ ପୋଇଲି ଡକା ହୁଏ । ପେଟ ପାଇଁ କାମକରେ କିନ୍ତୁ ବୁଝି ପାରେନା, ଏତେ କାମ କରିସାରିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୋ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର ହୁଏ କାହିଁକି ....
- ❑ ମୋ ନାମ ମକରା ପାଗଳ । 'ପାଗଳ' ଶବ୍ଦଟି ମୋର ପିତୃଦତ୍ତ ନୁହେଁ, ସମାଜ ମତେ କାହିଁକି କେଜାଣି ଏହି ପାଗଳ ଶବ୍ଦଟି ଲଦି ଦେଇ ମତେ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ କରିଦେଉଛି । ମୁଁ ଜାଣେନା ....
- ❑ ମୁଁ ଛୋଟା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତ ମୋର ସବୁକାମ ଠିକ୍ ଠିକ୍ କରୁଛି । ତା ହେଲେ, ମତେ ସମାଜର ଗୋଡ଼ଥିବା ଲୋକମାନେ କାହିଁକି ନ୍ୟୁନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖନ୍ତି, ଏହାର କାରଣ କ'ଣ ହୋଇ ....
- ❑ ବିଧାତାର ବିଧାନ ସ୍ୱାମୀ ଚାଲିଗଲା, ମୁଁ ବିଧବା ହେଲି, ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ହେଲି ଦାୟୀ, ସମାଜରେ ମୁଁ ଡାହାଣୀ, ଘରେ ବାହାରେ ଖାଲି ଛି, ଛି, ଆଉ କେତେ ଦିନ ....
- ❑ ମୁଁ ପରା ଚୁଇଁ, ଆମ ବାବୁଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆପଣାର, ଟିକେ ଭୁଲ୍ କଲେ , କଥା ବଡ ହୁଏ । ଛୋଟ ଠାରୁ ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ପଚାରନ୍ତି ଏବଂ କୈଫତ୍ ମାଗନ୍ତି, ଟିକେ ଭୁଲ ପାଇଁ ଏତେ କଥା ....
- ❑ ମୁଁ ଦିନହୀନ ଗୋବିନ୍ଦ, ମୋର ଦାଣ୍ଡରୁ ଆଣିଲେ ହାଣ୍ଡିରେ ପଡ଼େ । ମାଗିବା ବ୍ୟତୀତ ମୋର ଅନ୍ୟଉପାୟ ନାହିଁ । ଘରେ ପୁଣି ରୋଗିଣା ମା', ଅନ୍ୟଲୋକଙ୍କର ବଳକା ଖାଇ ଖାଇ ମୋ ପେଟ ଚାଖଣ୍ଡଟା ପୁରଣ କରିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ମତେ ସମସ୍ତେ ହାଁଉଆ ବୋଲି ଡାକି ଥାନ୍ତି । ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ପେଟଭରି ଖିରି, ଆରିଶା ଖାଇବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାକରେ ସମୟକୁ, ସମୟ ଆସିବ ......

ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ

ପ୍ରାଚୀ

Vol.-4, February 2019, Issue No. XI
RNI No. : ODIODI/2015/64435
P.R. No. : CK(C)/96/2016-2018

ପ୍ରାଚୀ ପରିବାର :

ଉପଦେଷ୍ଟା :
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସାଦ ଦାସ
ସମ୍ପାଦକ :
ଡ. ବିଭୁଦତ୍ତ ଖଣ୍ଡାୟତରାୟ
ସମ୍ପାଦନା ସହଯୋଗୀ :
ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରଯୁକ୍ତା
ସହ ସମ୍ପାଦକ :
ଡ. ନିରୋଦ କୁମାର ମନ୍ତ୍ରୀ
ବନଲତା ସିଂହ
ଡକ୍ଟର ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ପ୍ରଭା ମିଶ୍ର
ପରିଚାଳନା ସମ୍ପାଦିକା :
ପ୍ରଜ୍ଞା ପରିମିତା
ଉପସ୍ଥାପନା :
ମମତା ଖଣ୍ଡାୟତରାୟ
ଡିଟିପି :
ମନୋଜ କୁମାର ଦାସ
ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଓ ଅକ୍ଷରସଜ୍ଜା :
ବିଭୁପ୍ରସାଦ ନାୟକ
ଅଳଙ୍କରଣ :
ବିଜୟ କୁମାର ସାହୁ
ବିଜ୍ଞାପନ ଅଧିକାରୀ :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ
ବିତରଣ ଅଧିକାରୀ :
ପ୍ରଦୀପ୍ତ କୁମାର ପାଢ଼ୀ
ମୁଦ୍ରଣ :
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଫ୍‌ସେଟ୍ ପ୍ରେସ୍
ନୂଆବଜାର, କଟକ - ୪

ପ୍ରାଚୀ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ
ସଭାପତି :
ଡ. ଆର୍ଯ୍ୟ କୁମାର ହର୍ଷବର୍ଦ୍ଧନ

ପ୍ରାଚୀ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ସଭ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ www.pracheevoice.in ରେ ଲଗ୍‌ଇନ୍ କରନ୍ତୁ ।

Declaration
Edited, Published & Owned by :
Dr. Bibhudatta Khandayatray

Niladri Vihar, Cuttack - 4
E-mail :
pracheepatrika@rediffmail.com
Web Site :
www.pracheevoice.in

ଏଇ ସଂଖ୍ୟାରେ...

ଓଡିଆ କାବ୍ୟ, କବିତାରେ ପାନ		
	ଅଧ୍ୟାପକ ପବିତ୍ର ମୋହନ ବାରିକ	୭
ସେ ଦିନ		
	ସୁଜାତା ସାହୁ	୧୩
ଅମଣିଷ		
	ସୁଧାଂଶୁ ଶେଖର ଦ୍ୱିବେଦୀ	୧୫
ଅଭିଶପ୍ତ ଜୀବନ		
	ଶାସ୍ୱତୀ ସାମଲ	୧୮
ଗାଁ ମାଷ୍ଟର		
	ଲିଳାମତୀ ମହାପାତ୍ର	୨୧
ଏମିତି ଏକ ବିବାହ		
	ଦେବାଶିଷ ମିଶ୍ର	୨୪
କାଲିକି ଯିବା		
	ବିଷ୍ଣୁପଦ ମିଶ୍ର	୨୮
ଯୌନ ଶିକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା		
	ନିଶିକାନ୍ତ ପାଢୀ	୩୦
ଶିଶୁସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଶୀତଋତୁର କବିତା		
	ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ସାହୁ	୩୩
ରିକ୍ସାବାଲା		
	ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ନାଥ	୪୦
ଅଗ୍ନିପଥ		
	ଗୀତାଞ୍ଜଳି ନାୟକ	୪୨

PRACHEE MONTHLY ADVT. TARIFF

Back Cover (Colour)
Rs. 20,000/-

2nd Inner Cover (Colour)
Rs. 10,000/-

3rd Inner Cover (Colour)
Rs. 10,000/-

Ordinary Colour Page
Rs. 5000/-

Black & White (News Print)
Full Page : Rs. 3,000/-
Half Page : Rs. 1500/-
Quarter page:Rs. 500/-

For Space booking please contact The Advertising Manager
Niladri Vihar, Naya Bazar, Cuttack - 4
Mobile / Whatsapp : 8895707011

ପ୍ରାଚୀର ନିୟମାବଳୀ

- **"ପ୍ରାଚୀ"** ଏକ ମାସିକ ଗଳ୍ପ ପତ୍ରିକା । ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ବାସ୍ତବ ଚରିତ୍ରକୁ ନେଇ ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ସମାଜର ଦଳିତ ଓ ଅବହେଳିତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱର ଉଠେଇବା ଏହି ପତ୍ରିକାଟିର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି ପତ୍ରିକାଟିରେ କେବଳ ମାତ୍ର ଗଳ୍ପ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ।
- ପ୍ରାଚୀ ନୂତନ ଲେଖକ ଲେଖିକାମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧୀକାର ଦେଇଥାଏ । ଲେଖାରେ ଯଦି ସମାଜ ପ୍ରତି କୌଣସି ବାର୍ତ୍ତାଥାଏ ତାହା ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ଲେଖକଲେଖିକାମାନେ 'ପ୍ରାଚୀ'ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ହାତଲେଖା ବା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପଠାଇବେ ।
- ଲେଖାଟି କୌଣସି ଆକ୍ଷେପ ମୂଳକ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରଣୋଦିତ ନହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଲେଖାଟି ପ୍ରକାଶ କରିବା ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ଲେଖାଟି ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ ଡାକ ଯୋଗେ ଲେଖକ ଲେଖିକାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।
- ପ୍ରାଚୀକୁ ପଠାଇଥିବା ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ଫେରାଇବାର କୌଣସି ସୁବିଧା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଲେଖକ ଲେଖିକାମାନେ ନିଜର ପାଖରେ ନିଜ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ନକଲଟିଏ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଲେଖକ ଲେଖିକାମାନେ ନିଜ ଲେଖା ସହ ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗିନ୍ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ଫଟୋ ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ ଏବଂ ଏକମାସ ପୂର୍ବରୁ ଲେଖାଟି ପହଞ୍ଚିବା ଜରୁରୀ । ଏହି ପତ୍ରିକାଟି ସମାଜର ନିସ୍ପେଷିତ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କର କାହାଣୀକୁ ନେଇ ଗଢ଼ିଉଠୁଥିବାରୁ ଆପଣଙ୍କ ଲେଖାଟି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ କରାନ୍ତୁ ।
- କୌଣସି ଲେଖା ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଡାକ ଯୋଗେ ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯିବ । ପ୍ରାଚୀ ପାଇଁ ପଠାଉଥିବା ଲେଖା ଗୁଡ଼ିକ ଏଇ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବେ, ସମ୍ପାଦକ, ପ୍ରାଚୀ, ନିଳାଦ୍ରୀ ବିହାର, ନୂଆବଜାର, କଟକ, ଓଡ଼ିଶା, ପିନ୍ - ୭୫୩୦୦୪ କିମ୍ବା ପାଠକପାଠିକା ମାନେ pracheepatrika@rediffmail.com **ଯୋଗେ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ ।**

ଆପଣ "ପ୍ରାଚୀ" ପତ୍ରିକାର ବାର୍ଷିକ ଗ୍ରାହକ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି !!!

କୁପନ୍‌ଟିକୁ କାଟି ଆମ୍ଭ ନିକଟକୁ ପଠାନ୍ତୁ

ଶ୍ରୀମତୀ/ଶ୍ରୀ ....

ଠିକଣା .... ପିନ୍‌କୋର୍ଡ୍ ....

ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର .... ଇ-ମେଲ୍ ....

ଏଥିସହିତ ମୁଁ ୨୫୦ଟଙ୍କା ପଠାଉଛି । (ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଡ୍ରାଫ୍ଟ)

ଚେକ୍ ନମ୍ବର.. ତାରିଖ.......................................

ବ୍ୟାଙ୍କ୍.. ସ୍ଥାନ..

ତାରିଖ... ଦସ୍ତଖତ...

ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ "ପ୍ରାଚୀ"

ନିଳାଦ୍ରୀ ବିହାର, ନୂଆ ବଜାର, କଟକ-୪, ମୋବାଇଲ୍/ ହ୍ୱାଟ୍‌ସ୍‌ଆପ୍ ନଂ : ୮୮୯୫୭୦୭୦୧୧

E-mail : pracheepatrika@rediffmail.com, Web. : www.pracheevoice.in

ଓଡିଆ କାବ୍ୟ, କବିତାରେ ପାନ

• ଅଧ୍ୟାପକ ପବିତ୍ର ମୋହନ ବାରିକ

ପାନ ଓଡିଆ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରତୀକ । ଆମ ଐତିହ୍ୟ ଓଷା, ବ୍ରତ, ଉପାସନା, ବିବାହ, ଧର୍ମ, ଓ ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାନ ଅପରିହର୍ଯ୍ୟ । ଆମ ସାମାଜିକ ଜୀବନୀ ଓ ଚଳଣୀ ଜମିଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦରିଦ୍ର ଭିକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ନିକଟରେ ପାନ ଅତି ପ୍ରିୟ । ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ, ବୟସ ନିର୍ବିଶେଷରେ ପାନ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଆଦର ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାଲାଭ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି । ବିଖ୍ୟାତ ମହାନଗରୀ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଖ୍ୟାତ ପଲ୍ଲୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବତ୍ର ପାନ ଦୋକାନର ସମାରୋହ । ହାଟ, ବଜାର, ମେଳା, ଉତ୍ସବ, ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନଙ୍କ ଘରେ ପାନର ପସରା । କାହାଣୀ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ, ରଜଦୋଳି ଗୀତ, କାନ୍ଦଣା ଗୀତ, ଶଗଡିଆ ଗୀତ, ହଳିଆ ଗୀତ, ସବାରୀ ଗୀତରେ ପାନର ମହାତ୍ମ୍ୟ ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ଓ ମନୋଜ୍ଞ । ଦରଦି କବିମାନଙ୍କର କାବ୍ୟ, କବିତାରେ ପାନର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ମନୋଜ୍ଞ ଶୈଳିରେ ରଚିତ ହୋଇଅଛି । ଅତୀତସମୟରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦୀର୍ଘ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାନର ମୌଳିକ ସଂଜ୍ଞା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଛି । ପାନ,ଗୁଆ,ଚୁନ ଖଇର ଗୁଣ୍ଡି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମସଲାରେ ମିଶ୍ରଣରେ ପାନଖିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ପାନଖିଲର ମୂଖ୍ୟ ତଥା ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ପାନପତ୍ର । ପାନ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାମକରଣରେ ବିଭକ୍ତ ଯଥା ଓଡିଶୀ ପାନ, ବଙ୍ଗଳା ପାନ, ଦକ୍ଷିଣୀ ପାନ, ଛୁଞ୍ଚି ପାନ, ମିଠାପାନ, ମାଘାପାନ, କୁଜଙ୍ଗୀପାନ ଓ ନିଆଳି ପାନ ଇତ୍ୟାଦି । ଓଡିଆ ଭାଷାରେ ଅତି ପରିଚିତ "ପାନ"ର ଅନ୍ୟନାମ ତାମ୍ବୁଳ, ନାଗବଲ୍ଲୀ ଇତ୍ୟାଦି ଅଟେ । ପାନ ଲତା ଆକାରରେ ଥିବାରୁ "ବଲ୍ଲୀ" ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ପରିଚିତ । ସଂସ୍କୃତରେ ପାନର ତିନିଟି ସୁନ୍ଦର ନାମ ରହିଛି । ସେମାନେ "ତମ୍ବୁଳ ବଲ୍ଲୀ", "ତମ୍ବୁଳୀ" ଓ "ନାଗ ବଲ୍ଲୀ" । ପୌରାଣିକ ମତାନୁସାରେ ନାଗଲୋକରୁ ଏହି ଲତା ଆସିଥିବାରୁ ଏହା "ନାଗ ବଲ୍ଲୀ" ନାମରେ ନାମିତ ଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ରାଜ ଶେଖର ସୂରୀଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧ କୋଷ, ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ବୌଦ୍ଧ ଓ ଜୈନ ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କରେ "ନାଗ ବଲ୍ଲୀ"ର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ବୃହତ ସଂହିତା, ବିଶ୍ୱକୋଷ ଅମର କୋଷ, ମେଦିନୀ କୋଷ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥ ମାନଙ୍କରେ ତାମ୍ବୁଳ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ମିଳେ । ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ପାନକୁ ମଧ୍ୟ ପର୍ଣ୍ଣଲତା, ସପ୍ତ ଲତା, ମୂଖ ଭୂଷଣ ଇତ୍ୟାଦି କୁହାଯାଏ । ପାନକୁ ହିନ୍ଦୀରେ ନାଗରବେଲପାନ୍, ବଙ୍ଗଳାରେ ପାନ, ମରାଠୀରେ ନାଗବେଲ, ଗୁଜୁରାଟିରେ ନଗରୀ ବେଲ୍ୟ, ତେଲୁଗୁରେ ତାମଳପାକୁ, ତାମିଲିରେ ବେଟ୍ଟିଲୀ,ଆରବୀରେ କାନ୍, ଇଂରାଜୀରେ ବିଟଲ ଲିଫ୍ କୁହାଯାଏ । ସମଗ୍ର ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ପାନର ବ୍ୟବହାର ଓ ପାନଚାଷ କରାଯାଇ ଆସୁଅଛି । ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ ବିଶେଷ କରି ପାନ ଉତ୍ପାଦନର ପ୍ରଥମ କ୍ଷେତ୍ର ଥିଲା । ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ମତରେ ୨୫୦୦ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମାଲେସିଆରେ ପାନ ଚାଷ ହେଉଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ପାକିସ୍ତାନରୁ ପାପୁଆ ନିଉଗୁନିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାନ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ଭାରତ ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଧର୍ମ, ସଂସ୍କୃତି ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ପାନ ଦେଇ

ସତ୍କାର କରିବା ଆମ ପରମ୍ପରାର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରଥା ।ଭୋଜିଭାତ ଓ ଉତ୍ସବ ମାନଙ୍କରେ ଦିଆଯାଏ । ପୂର୍ବେ ଅଧିକାଂଶ ଘରେ ପାନଡାଲା ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଲୋକେ ପାନ ବଟୁଆ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ପ୍ରାଚୀନ ସମୟରୁ ଓଡ଼ିଶା, ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଦେଶରେ ପ୍ରଚୁର ପାନ ଚାଷ ହେଉଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ଭାରତ, ପାକିସ୍ଥାନ, ନେପାଳ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା, ମାଲେସିଆ ଓ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରେ ପାନର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚଳନ ହେଉ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ପାନର ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ସର୍ବଜନରେ ପ୍ରଶଂସିତ । ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଅମ୍ଳ, ତିକ୍ତ, ଉତ୍ତେଜକ, ଲବଣାକ୍ତ, ଦରଜ, ବାତ, କୃମି ଓ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଇତ୍ୟାଦି ଦୂର କରିଥାଏ । ପାନ ରସ ଓ ମହୁକୁ ମିଶ୍ରଣ କରି ସେବନ କଲେ ଥଣ୍ଡା ଓ ଶର୍ଦ୍ଦି ଦୂର କରିଥାଏ । ଅଗ୍ନିମାନ୍ଦ୍ୟ ହେତୁ ହେଉଥିବା ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ପାନପତ୍ର ଦୂର କରିଥାଏ । ପାନରେ ରହିଛି ଅନେକ ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ । ଆୟୁର୍ବେଦର ଅନେକ ଔଷଧରେ ଅନେକ ପାନ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଗୁପ୍ତଯୁଗର ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଚିକିତ୍ସକ ସୁଶ୍ରୁତ ପାନକୁ ବଳ ବର୍ଦ୍ଧକ ଔଷଧୀୟ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଏହା ବିଶେଷ କରି ବାୟୁନାଶ, କୃମିନାଶକ ଓ ମୁଖ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଦୂର କରିଥାଏ । ବିଶେଷକରି ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ଏହାର ପତ୍ର ଓ ଚେରକୁ ଔଷଧ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ବୃହତ୍ ସଂହିତାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ତାମ୍ବୁଳ ବା ପାନ ସେବନ ଦ୍ୱାରା ମନୁଷ୍ୟ ହୃଦୟରେ ପ୍ରେମ ଓ ଭଲ ପାଇବାର ଭାବ ଉଦ୍ରେକ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତିତ ବୃହତ୍ ସଂହିତାରେବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ପାନକାରୀର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକରେ । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରେ, ମୁଖ ଗହ୍ୱରକୁ ସୁବାସିତ ରଖେ । ଶରୀରକୁ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ନିରୋଗ ରଖିଥାଏ । କାଳିଦାସଙ୍କ ରଚିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କାବ୍ୟ 'ଋତୁ ସଂହାର'ରେ ଶୀତଦିନେ ପାନର ଆଦର ଅଧିକ ଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଶୀତଦିନେ ଯେଉଁ ସାତଟି ପଦାର୍ଥ ଅଧିକ ଆଦର ଲାଭ କରିଥାଏ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାନ ଅନ୍ୟତମ । ଏକଥା କାଳିଦାସ 'ଋତୁ ସଂହାର'ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ରଚିତ ଶ୍ଳୋକରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି-

"ତୈଳ, ତପନ, ତାମ୍ବୁଳ, ତୁଳିକା, ତପ୍ତ ଭୋଜନମ୍
ତରଣୀ, ତପ୍ତବାରିଚ ଶୀତେ ସପ୍ତା ସୁଖ୍ୟାନି ହିଁ" ।।

ଓଡ଼ିଶା ପରିପେକ୍ଷୀରେ ବିଚାର କଲେ ପାନ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହ ମାନଙ୍କ ଷୋଡଶ ଉପଚାର ମଧ୍ୟରେ ତାମ୍ବୁଳ ବା ପାନର ମଣୋହି ଅନ୍ୟତମ । ଦୈନ୍ୟଦିନ ନୀତିରେ ଏକଶହରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବିଡିଆ ପାନର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡିଥାଏ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିରେ ବିଗ୍ରହମାନଙ୍କୁ ବିଡିଆ ପାନ ଯୋଗାଉଥିବା ସେବକଙ୍କୁ 'ହଡପ ନାୟକ' କୁହାଯାଏ ।

ଜନଜୀବନରେ ପାନର ପ୍ରଭାବ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ଓଡିଆ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ପାନର ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଓଡିଶାର ଓଷା, ବ୍ରତ, ଉପାସନା ଓ ଧାର୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାନର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡିଥାଏ । ଓଡିଆ କାବ୍ୟ, କବିତା, ଲୋକଗୀତରେ ପାନ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି । ପଲ୍ଲୀ ଜୀବନରେ ପାନର ସ୍ଥାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ତେଣୁ ପଲ୍ଲୀ ସଂଗୀତରେ ଏହାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରସସିକ୍ତ । ଢ଼ଗଢ଼ମାଳୀରେ ଲୋକ ମୁଖରେ ପାନର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅତି ମନୋଜ୍ଞ ଓ ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ, ତେଣୁ ଲୋକ ଗୀତରେ ଶୁଣାଯାଏ-

"ମଲ୍ଲୀ ଶାଶୁଘର ପଲ୍ଲୀରେ
ମଲ୍ଲୀ ମୁଗ ଭାଜୁଥିଲା କାଲିରେ
ପାନ ଖାଇ ଓଠ ନାଲିରେ
ମାରିଛି ସିନ୍ଦୁର କଲିରେ"।।

ଓଡିଶାର ନୌବାଣିଜ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ଅତି

ପ୍ରାଚୀନ । ଅତିତରେ ଓଡିଆ ସାଧବ ପୁଅମାନେ ଦରିଆ ପାରି ହୋଇ ଜାଭା, ସୁମିତ୍ରା, ବାଲି ଓ ବୋର୍ଣ୍ଣିଓ ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ୱୀପ ସହିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଥିଲେ । ଏହି ନୈାବାଣିଜ୍ୟ ପରମ୍ପରା, ଲୋକ କଥା, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ, ପୌରାଣିକ ଉପଖ୍ୟାନ ଐତିହାସିକ ସତ୍ୟତାକୁ ନେଇ ସମୃଦ୍ଧ । ସୁଦୂର ଅତୀତର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସମୟକୁ ସ୍ମରଣ କରି ପ୍ରତିବର୍ଷ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଓଡିଆ ଝିଅମାନେ କଦଳୀ ପଟୁକାରେ ଡଙ୍ଗା କରି ଭସାଇବା ବେଳେ ଯେଉଁ ଗୀତ ଗାଇଥାନ୍ତି, ସେଥିରେ ପାନର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ ।

"ଆ, କା, ମା, ବୈ
ଗୁଆ ପାନ ଖାଇ
ଗୁଆ ପାନ ତୋର
ମାସକ ଧର୍ମ ମୋର "

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉପନ୍ୟାସ "ଛମାଣ ଆଠ ଗୁଣ୍ଠ"ରେ ବ୍ୟାସ କବି ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି ଚମ୍ପା ଚରିତ୍ରର ପାନ ଖିଆକୁ ଚିତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ହାସ୍ୟ ରସାତ୍ମକ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି-

"କଜଳ ପୂରିତ ଲୋଚନ ଭାଲେ
ଗୁଣ୍ଡି ମିଶ୍ରିତ ପାନ ଗୁଞ୍ଜିତ ଗାଲେ"

ପାନରେ ବିଭିନ୍ନ ସୁବାସିତ ମସଲାର ପ୍ରଚଳନ ଆଧୁନିକ ପାନର ପରିଚୟ । ପାନପିକ ପକାଇବା ପାଇଁ ଅତୀତରେ ପିକଦାନୀର ପ୍ରଚଳନ ଥିଲା । ବିଭାଘର ସମୟରେ କନ୍ୟା ବିଭିନ୍ନ ଯୌତୁକ ସହ ପାନ ରଖିବା ପାଇଁ ପାନବଟା ଓ ପିକ ପକାଇବା ପାଇଁ ପିକଦାନୀ ନେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର କଥା ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ପିକ ପକାଇବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କାନ୍ଥବାଡରେ ନାଲି ପିକର ବିକୃତ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ପାଶ୍ଚ୍ୟାତ ସଂସ୍କୃତିର ଅନୁପ୍ରବେଶ ଫଳରେ ପାନବଟା ଓ ପିକଦାନୀ ଇତ୍ୟାଦି ଆମ ସମାଜରୁ ଲୋପ ପାଇ ବସିଲାଣି । ପାନ ବଟୁଆର ପ୍ରଚଳନ ବହୁ ପରିମାଣରେ କମିଯାଇଛି । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପାନ ଦୋକାନ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି । ଲୋକ ସଂଗୀତ ପାନକୁ ନେଇ ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ । ନବବଧୂ ପାନ ଭାଙ୍ଗି ତାର ଦକ୍ଷତାର ପ୍ରମାଣ ଶାଶୁ, ଦେଢ଼ଶାଶୁ ଓ ଯା' ମାନଙ୍କୁ ଦେଉଥିଲା । ପଲ୍ଲୀ ଗୀତର ଛତ୍ରେ-ଛତ୍ରେ ପାନକୁ ନେଇ ରଚିତ । ତେଣୁ ଏକ ଲୋକ ଗୀତରେ ଅଛି-

"ନଖି ନାନୀ ପୁଅ ଭଗିଆ
ଶଗଡ ଉପରେ ବସିଚି
ନାଲି ଗାମୁଛା କାନ୍ଧରେ ପକାଇ
ପାନ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଖାଉଛି"

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ମାଙ୍କଡ ମାନଙ୍କର ବହୁ ଦୌରାତ୍ମ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ବାଡି ବଗିଚାରେ ଫୁଲ, ଫଳ, ପନି ପରିବା ଓ ଘରର ଚାଳକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି । ବାଳକ ବାଳିକାମାନେ ମାଙ୍କଡ ମାନଙ୍କୁ ତଡି ଘଉଡାଇବା ସମୟରେ ମାଙ୍କଡ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପାନର ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟଙ୍ଗୋକ୍ତି କରି ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତି-

"ମାଙ୍କଡ ତୋ ମାଇପ ମଲା
ପାନ ଦେଆ ପାଟି ପାସର ଗଲା" ॥

ଝିଅ ବିଭା ହୋଇ ଶାଶୁ ଘରକୁ ଯିବା ସମୟରେ ତା'ର ବାପା, ଭାଇ, ବୋଉ, ସାଙ୍ଗ, ସାଥି ମାନଙ୍କୁ ଧରି ବାହୁନି କାନ୍ଦେ । ସେହି କାନ୍ଦଣା ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ପାନ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଉପମା ଓ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରୂପେ ପାନ ଶବ୍ଦର ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ବିବାହ କାନ୍ଦଣାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି-

"ବାଲି ତାତିଲେ ତ ଜୋତା ମାଡି ହେ ଭାଇ

ମୁହଁ ଶୁଖିଲେତ ପାନ ଖାଇବ ହେ ଭାଇ

ପାନ ଭାଙ୍ଗିଦେଲି ଖଇର ପିତା ହେ ଭାଇ

ମତେ ନ କରିବ ଭଗାରୀ ହସା ହେ ଭାଇ" ॥

କନ୍ୟା ତା' ଭାଇଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାନକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ତା'ର ମନର ଭାବକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ବିବାହ କାନ୍ଦଣାରେ ପାନର ବନ୍ଧୁତ୍ୱର ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି କରେ । କନ୍ୟା ପିତା ବରଘରେ ପାନ ଖାଇ କନ୍ୟା ବିଭା ଦେବାକୁ ସହମତି ପ୍ରକାଶ କଲେ ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ତେଣୁ ଏହାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ବିବାହ କାନ୍ଦଣାରେ-

"ଗୋପ ଦାଣ୍ଡରେ ସେ ମାଲୁଣୀ ଥିଲା ହେ ବାପା

ପାନ ପତରରେ କି ଚୁନ ହେଲା ହେ ବାପା

ସେ ପାନ ଖଣ୍ଡରେ କି ମନ୍ତ୍ର କଲା ହେ ବାପା

ପାନ ଖାଇ ତୁମେ ଭୁଲିତ ଗଲେ ହେ ବାପା"॥

କନ୍ୟା ତା'ର ମା'କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମଧ୍ୟ ହୃଦୟର କଥା ପାନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ମା'ର ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ବଞ୍ଚିଥିବା କନ୍ୟା ବିବାହ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଶଙ୍କାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ପାନକୁ ମାଧ୍ୟମ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ ।

"ଅତି ସୁକୁମାରୀ ପାନ ପତର ଲୋ ବୋଉ

ଜରାଇଲ ତାକୁ ଚୁନ ସାଥିରେ ଲୋ ବୋଉ

ଖିଲିକାଟି ଗୁଆ କାଟିଲା ପରି ଲୋ ବୋଉ

କାଟିବ ରାକ୍ଷସୀ ମୋହରି ଶିରୀ ଲୋ ବୋଉ"।

ବିଶେଷ କରି ପଲ୍ଲୀ ସଂଗୀତରେ ପାନ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ । ଆଶ୍ୱିନ ମାସର କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଅବକାଶରେ କୁମାରୀ ମାନଙ୍କ ସ୍ୱଲଳିତ ଗୀତରେ ପାନ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ । ନୀଳ ଆକାଶ, ସୁରମ୍ୟ ପରିବେଶ ଓ ପାର୍ବଣ ମୂହୂର୍ତ୍ତରେ ଝିଅମାନେ ପୁଚି ଖେଳ ଗୀତରେ ପାନକୁ ସ୍ମରଣ କରିଥାନ୍ତି ।

"ପୁଚିଲୋ ଘୁଞ୍ଚିଯା ଓଳି ତଳେ ଲୁଚି ଯା

ମଇଁଷିଆ ଭାଇ କିଏରେ

ପାନ ବୋଡିକେ ଗୁଆ ବୋଡିକେ

ଭାଇଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେ ରେ ॥

ଭାଇ ବସିଛନ୍ତି ଉଚ୍ଚ ପିଣ୍ଡାରେ

ଭଗାରୀ ବସିଛି ତଳେ

ପାନ ଖାଇ ପିକ ପକାଇ ଦେଲି

ପଡିଲା ଭଗାରି ଶିରେ" ॥

ପର୍ବ ସମୟରେ ଝିଅମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଖିଲିପାନ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପ୍ରଥା ଆମ ଓଡିଆ ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ଦୋଳିରେ ବସି ଗୀତ ଗାଇବା ଏହି ପର୍ବର ମୂଖ୍ୟ ଆକର୍ଷଣ ଅଟେ । ରଜ ଦୋଳି ଗୀତରେ ପାନର ବହୁଳ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

"ଉଇଁ ଆସେ ନୂଆ ଜହ୍ନ

ଚାଲ ଯିବା ମିଶି ନୂଆ ଖାଦାନ

ମୋ ବଉଲୋ ଲୋ

ଆମେ ସେଇଠି ଖାଇବା ପାନ" ॥

ଧୀବରଙ୍କ ରଚିତ ଓଡିଶାରେ ବହୁଳ ଆଦୃତ । "ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ" ପୁସ୍ତକରେ ପାନର ଗାରିମା ଦେଖାଯାଏ । ପାନର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଦୃତଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବାର ସୂଚନା ଉକ୍ତ କାବ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସବୁ ସମୟରେ ସମାଜରେ ଏହାର ଆଧିପତ୍ୟ ଥିଲା । ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ । ଉକ୍ତ ପୁସ୍ତକରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି-

"ଭୋଜନ ସାରିଣ ରାଜା ଯେ ତାମ୍ବୁଳ କଲେ ସେବନ

ରତ୍ନପଲଙ୍କରେ ବସିଣ ହେଲେ କୋହତୁହଳ ମନ"॥

କିଛି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକ ସଂଗୀତ "ସଜନୀ ଗୀତ"ରେ ପାନର ଉପସ୍ଥିତି ଅତି ଚମତ୍କାର ଶୈଳିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ଅନେକ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ, ଲୋକଗୀତରେ ପାନର ଆସ୍ଥାନ

ସୁଦୃଢ଼ । ସମ୍ବଲପୁର ଅନେକ ଗୀତରେ ପାନର ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖିଛି ।

"ମାଖନ ଧରିଲା କଷି
ପାନଖିଆ ମୁଖ ଯାଉଛି ଶୁଖି
ନିଲଜେ ଦେଉଛି ହସି"॥

ଉଇଲ ପର୍ବ ଗୀତରେ ପାନର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ପାନକୁ ଗୀତରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ସମାଜର ବାସ୍ତବଚିତ୍ର ପ୍ରତିଫଳନ କରିବାରେ ତତ୍‌କାଳୀନ ପଲ୍ଲୀ କବିମାନେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ।

ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ବହୁଳ ପ୍ରଚାରିତ ଓ ପ୍ରସାରିତ ତଥା ପୂଜିତ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମେଳାର ମାହାତ୍ମ୍ୟରେ ପାନର ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରତୀୟମାନ । ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ୱରଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ଏହି ପୂଜା ଆରାଧନାର ମୂଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାନ ଅନ୍ୟତମ । ତ୍ରିନାଥ ମେଳା ବହିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି-

"ପାନ ସୁପାରି ପାହିକରେ
ମାଲପା ଏକ ଯେ ପାହିରେ
ଏହି ସଉଦା ଆମ୍ଭ ପାଇଁ
ଆଣିବୁ ଦ୍ୱିଜବର ତୁହି
ପାନ ସୁପାରୀ ସଜାଡିବ
ଆସ ହେ ତ୍ରିନାଥ ବୋଲିବ"॥

ସବାରୀ ବାହକମାନେ ସବାରୀରେ କନ୍ୟାକୁ ତା' ଶାଶୁ ଘରକୁ ନେବା ସମୟରେ ଅନେକ ଲୋକ ଗୀତର ଅବତାରଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏହାକୁ ସବାରୀ ଗୀତ କୁହାଯାଏ । ବହନ ଜନିତ କଷ୍ଟ ଲାଘବ ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ସବାରୀ ଗୀତ ଗାଇଥାନ୍ତି । ସେଥିରେ ପାନର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡେ ।

"ମଲାଶୁର ପୁଅ ଦିଅର ଲେଖା ଲୋ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ
ବାଲେଶ୍ୱର ଗୁଣ୍ଡି ପାନରେ ଦେବୁଲୋ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ
ବଡ ନଈ କୂଳ ବଡ ଉଠାଣୀ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ
କେମିତି କାଢ଼ିବ ଗରାରେ ପାଣିଲେ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ
ପାନ ଖାଇ ପିକ ଫୋପାଡୁ ଥିବୁ ଲୋ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ
ପାନ ଭାଙ୍ଗୁଥିବୁ ଖିଲେଇ କରିଲେ
ହଁ କୁଦା ବୋଲ"॥

ଓଡିଆ କାବ୍ୟ କବିତାରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପାନର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣିତ ପାନ ପ୍ରତି ସମାଜରେ କେତେ ଆଦର ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭାବ ଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଆଧୁନିକ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ପାନର ପ୍ରାଣସ୍ପର୍ଶୀ ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ । ଓଡିଆ ଜାତି ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ଗୌରବ କବି ସମ୍ରାଟ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଙ୍କ ରଚନାବଳୀରେ ପାନର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବାଦ୍ ପଡିନାହିଁ ।

ତେଣୁ କବିଙ୍କ ଭାଷାରେ-

"ମଲ୍ଲୀମାଳ ଶ୍ୟାମକୁ ଦେବି
ମନ ତୋଷିବି
ସେ ଯେବେ କରିବେ ମାନ
ଭାଙ୍ଗି ଭୁଞ୍ଜାଇବି ପାନ"॥

ସାରଳା ମହାଭାରତର ସଭା ପର୍ବରେ ମଧ୍ୟ ପାନର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ବିରଚିତ ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣର ସୁନ୍ଦରାକାଣ୍ଡରେ ପାନର ସୁନ୍ଦର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବଳଦେବ

ରଥଙ୍କ ରତ୍ନାକର ଚମ୍ପୂରେ ପାନର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ସମୟର ଅନେକ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରି ପାନ ଆଜି ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଛି । ଗୁଆ, ଗୁଣ୍ଡି, ଖଇର ସହିତ ଅନେକ ନୂତନ ମସଲାରେ ପାନ ଭରପୁର । ସୁଦାମ, ସୁରଭି, ଡିଲକ୍ସ, ଗୋପାଳ ଇତ୍ୟାଦି ମସଲା ଆଧୁନିକ ପାନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । କେତେକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଆଧୁନିକ ଗୀତ, ଲଘୁସଂଗୀତ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଗୀତ ପାନକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ରଚିତ ହୋଇଛି । ଓଡିଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ସୁନାମଧନ୍ୟ ନାୟକ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପ୍ରଯୋଜକ ପ୍ରଶାନ୍ତ ନନ୍ଦ ଜଗାବଳିଆର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ଏକ ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ଗୀତ ପାନକୁ ନେଇ ଆଧାରିତ ।

"ପାନ, ଗୁଅ. ଖଇର, ଗୁଆକାତି
ଭଲ ବ୍ୟବସାୟ ରାଜନୀତି"॥

ଅନେକ ଓଡିଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଗୀତରେ ପାନକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ପାନ ଭଲ ପାଇବାର ପ୍ରତୀକ । ଏହା ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ପ୍ରେମ, ଆଦର ଓ ସମ୍ମାନର ସଂଙ୍କେତ । ପାନ ଅଟେ ମନ କିଣାବିକାର ମାଧ୍ୟମ, ପ୍ରେମୀ ଯୁଗଳମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରତୀକ ଅତିପ୍ରୀୟ । ତେଣୁ ଏକ ଆଧୁନିକ ଗୀତରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି-

"ଯାଆ ଯାଆ ରେ ଢହରା ଟୋକା
ଦେଏନା ମତେ ପାନ
ପାନ ଦେଇକି ଭାବିଛୁ ସତେ
ନେଇଯିବୁ କି ମୋର ମନ"॥

ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଓ ସମ୍ପର୍କର ନିଦର୍ଶନ ଅଟେ । ପାନକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଅନେକ ଗୀତ ରଚିତ । ଲୋକଗୀତର ଆରମ୍ଭ କରି ଆଧୁନିକ ଗୀତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ପାନର ଆଧିପତ୍ୟ ରହିଛି । ପାନକୁ ନେଇ ରଚିତ ଗୀତ ଲୋକପ୍ରିୟତା ଅର୍ଜନ କରିବା ସହିତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ସଫଳତା ପାଇଛି । ତେଣୁ ଉଦାହରଣ-

"ରେ ପାନବାଲା ବାବୁ
ପାନ ଖଣ୍ଡକୁ କେତେ ନବୁ" ॥

ଲୋକମାନସରେ ଆଦୃତ ଲାଭ କରିଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଆଧୁନିକ ଗୀତ ପାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ପାନ ଆଧାରିତ ଗୀତ ପ୍ରେମ, ପ୍ରଣୟ ଓ ବିରହକୁ ନେଇ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ପାନରେ ଥାଏ ଉନ୍ମାଦନା, ଉତ୍ସାହ ଓ ଭଲ ପାଇବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି । ତେଣୁ ଏକ ଆଧୁନିକ ଗୀତ ଅଛି:-

" ହଳଦୀ ମୁହିଁ ଲୋ ସଜନା ଛୁଇଁ
ଝିଅ ନୁହେଁ ତୁ ମଲ୍ଲୀ ଅତର
ପାନ ପତର...ପାନ ପତର
ଏହି ସନେ ହେବ ମତେ ଅଠର, ତୋତେ ସତର" ॥

ପାନକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ରଚିତ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଆଧୁନିକ ଗୀତ ମନ, ପ୍ରାଣରେ ଉଦ୍ଦିପନା, ପୁଲକର ରଙ୍ଗ ଭରିଦେଇଥାଏ । ସୃଜନ ଶକ୍ତିର ବିକାଶରେ ପାନର ଭୂମିକା ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ ।

ସେ ଦିନ

ସୁଜାତା ସାହୁ

ବୈଶାଖର ଅସହ୍ୟ ଝାଞ୍ଜି ଆଉ ଗୁଳୁଗୁଳିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ କୋଉ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ଯଜ୍ଞର ଫଳ କେମିତି ମିଳିଗଲା ଏଇ ଧରିତ୍ରୀ ମାଆକୁ । ଆସିଛି ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଝାଳିଆ ଦେହର ଗନ୍ଧ ଆଉ କୁନି ପିଲାଙ୍କର ଦେହର ଘିମିରିରୁ ରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ।

ଶ୍ରାବଣ ! ଯିଏ ଥୁଣ୍ଟା ହୋଇ ଯାଉଥିବା ସେ ବରଗଛଟାର ଦୁଃଖ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଆସୁଛି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖରାରୁ ଛାଇ ଦେଇ କେତେ ପଥିକ ତା' କୋଳରେ ବସି ଅବୁଝା ଛୁଆ ହୋଇ ଯେମିତି ମା' କୋଳରେ ଗେଲ ହଉଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଆସି ଚାଲିଗଲେ ତା ଦୁଃଖ କିଏ ବୁଝିବ ! ହଁ ବୁଝିଛି ସେ । ନ ହେଲେ ସବୁଜ ପସରା ନେଇ କାହିଁ ସେ ଆସିଥାନ୍ତା ! ଏମିତି ଗୋଟେ ନିରୀହ ପ୍ରେମିକର ସେ ସାକ୍ଷୀ !

ସେଦିନ ଦିନ ୧୨ଟା । ଏପ୍ରିଲ ମାସର ମୁଣ୍ଡଫଟା ଖରା । ସୀମା ଫୋନ୍ କରିଥିଲା ଆଉ କହିଲା ତମେ ସେ ବଡ ବରଗଛ ପାଖକୁ ଶିଘ୍ର ଆସ । "କାହିଁ କ'ଣ ହେଲା" କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଫୋନ୍ କାଟି ଦେଲା । ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ଜାଣିପାରିଲିନି । ଭାବିଲି ଆଉ ତା'ବାପାଙ୍କର କିଛି ହୋଇଗଲା କୀ ନା' ସେମିତି ହେଇଥିଲେ ସୀମା ମୋତେ ବରଗଛ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ କହି ନ ଥାନ୍ତା । ନା ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ ସୀମାର କିଛି..... । ନା'ନା । ଏମିତି ବି ତାଙ୍କ ଗାଁର ସେ ଶଙ୍କରା ପୁଅ ସୀମାକୁ ଏକ ତରଫା ପ୍ରେମ କରୁଥିଲା । ବାପାର ପଇସା ଅଛି ବୋଲି ତାକୁ ଫୁସୁଲେଇଲା । ହେଲେ ମୋ ସୀମା ନା କେବଳ ମୋତେ.... । କିଛି ବି କହିହେବନି ଝିଅଙ୍କ ମନ କଥା । କେବେ ଅଳସୀ ଲତା, ତମ ପାଖରେ ଏମିତି ହେବେ ଯେ ତମେ ଭାବିବ ସେ ଗୋଟାପଣ ତମର । ସୀମାର ସାଙ୍ଗ ସେ ପାଖ ଗାଁର କାହାକୁ ନେଇ ପଳେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ଏତେ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋ ମନରେ । ତାହେଲେ ସେ ସବୁବେଳେ କାଇଁ ଡରାଏ ।

ସେ ଶଙ୍କର ପୁଅ କଥାକହି ତାଙ୍କ ଗାଁକୁ ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ ଯାଇ ପହଁଞ୍ଚିଯାଏ ସେଇ ବରଗଛ ମୂଳେ । ହେଲେ ଏତେ ଉଦୁଉଦିଆ ଖରାବେଳେ କାହିଁ କେହି ନାହାନ୍ତି ତ ? କିଛି ସମୟପରେ କାହାର କଇଁ କଇଁ କାନ୍ଦ । ଯେମିତି ଗୋଟେ ଝିଅ ଶାଶୁଘରକୁ ଯିବା ବେଳେ କାନ୍ଦେ ତା ବାପାକୁ ଧରି । ସେତେବେଳେ ଅବାଧ ଝିଅକୁ ବିଧିରବିଧାନ ଛଡା ଆଉ କିଛି କହିବାକୁ ନଥାଏ । ଏଇ ବିଧାତା ସବୁ ମୂଳରେ । ଏଇ ବିଧାତା ସହିତ କେବେ ଯଦି ଦେଖା ହୁଏ ତାହେଲେ ପଚାରିବି, ଝିଅ କାହିଁକି ! ପୁଅ କାହିଁକି ନୁହଁ । ଏଇଥି ପାଇଁ ବୋଧେ ବାପାମାନେ ଝିଅକୁ ବେଶୀ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଏତିକିବେଳେ ମୋ ଆଖି ପଡିଯାଏ ସୀମା ଉପରେ । ଆରେ ଇଏ କ'ଣ ! କାନ୍ଦୁଛ କ'ଣ ପାଇଁ ? ମୋ ଦେହ ଝାଳନାଳ ହେଇଗଲାଣି । କୁହ କ'ଣ ହେଇଛି ? ପ୍ରଥମେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦିଅ । ବୈଶାଖର କାଳବୈଶାଖୀ ଭଳି ସେ ତା କୋହଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲା "ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଅ" । ମୋ ବାହାଘର ବାପା ଠିକ୍ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଓଃ ! ତମେ ସେ ଶଙ୍କର ପୁଅକୁ ଭଲ ପାଉଛ, ନହେଲେ ଏମିତି ମଜାକ କାହିଁ କରୁଛ ?

ପ୍ଲିଜ୍

ମଜାକ୍ କରନି । ସେତେବେଳକୁ ମୋ ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନ ଯେମିତି ବନ୍ଦ ହୋଇ ଗଲାଣି । ନା ସତ ! ତମେ ଆମ ବିଷୟରେ ଘରେ କିଛି କହିଲନି ? କ'ଣ କହିଥାନ୍ତି ? ତମେତ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ ପଛରେ ଗୋଡାଇଚ ।ତମ ସାଙ୍ଗର ସବୁପିଲା କମ୍ପାନୀରେ ଚାକିରୀ କରି ବାହାହେଲେଣି । କେବେ କୋର୍ଟ କଚେରୀ ତ କେବେ ପରୀକ୍ଷା ବାତିଲ । କେବେ କୋଉ ସରକାରୀ ବାବୁଙ୍କ ଚିହ୍ନା ଦରକାର । ତା ମାନେ ଏଇଟା ଛଳନା ଥିଲା । ତମେ ଭଲ ପାଉନଥିଲ । ସେମିତି କୁହନି । ତମ ପାଇଁ ମୁଁ କେତେ କ'ଣ କରିଛି । ମୁଁ ମୋ ଜୀବନଠୁଁ ଅଧିକ ତୁମକୁ.... । ଆଉ ଭଲ ପାଇବାର ସେହି ପବିତ୍ର ଶବ୍ଦ ତୁମ ମୁହଁରେ ଶୋଭା ଦଉନି । ସେ ତାହାହେଲେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ? ସରକାରୀ ଚାକିରୀ ? ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହୁଛନ୍ତି ? ସରକାର ବି ତାଙ୍କୁ ରହିବାପାଇଁ ଘର ଦେଇଛନ୍ତି । ତମେ ଖୁସି ତ ସୀମା । ତୁମ ଖୁସିରେ ମୁଁ ବି ଖୁସି ହେବି । ଖୁସି ! ସେଇଟା ପୁଣି କଅଣ ! ଏଇ ବିଧାତାର ସୃଷ୍ଟି ହିଁ ସେଇଆ । କେବେ ସେ ନାରୀକୁ ଖୁସିରେ ରଖେନି । ଝିଅଟେ ଜନ୍ମ ହଉ ହଉ ତା ମୁଣ୍ଡରେ ଏଇ ଦୁନିଆ ପାହାଡ ଭଳି ଠିଆ ହୋଇଯାଏ । ତୁ ଏମିତି ବସେନି,ଏମିତି ହସେନି, ଏମିତିଆ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧେନି । ବାପା ଭାଇଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦବୁ, ତା' ପରେ ଖାଇବୁ । ନିଜେ ପଢ଼ିକି କ'ଣ କରିବୁ ? ଶାଶୁଘରକୁ ଯିବୁ ରୋଷେଇ ଶିଖେ । ଏମିତି ସମସ୍ତେ ମିଶିକି ତା' ଇଚ୍ଛା ଆଉ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମାରିଦିଅନ୍ତି । ଶେଷରେ ତା ଜୀବନର ସବୁଠୁ ଅମୂଲ୍ୟ ପୃଷ୍ଠା ଖୋଲା ହୁଏ । ତା' ବାହାଘର । ତା' ଜୀବନସାଥି ବାଛିବା ବି ତାର୍ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କର । କୁହାଯାଏ ନାରୀ କୁଆଡେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଚନା । ଈଶ୍ୱର ବୋଧେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ କଣ୍ଢେଇ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ଜୀବନ ଦାନ ଦେଇ କରିଛନ୍ତି ନାରୀ । ଏମିତି ଥିଲା ସେ ଶେଷ ବିଦାୟ । ହେଲେ ଯା ଭିତରେ ତ ତିନିମାସ ପୁରିଗଲାଣି । ଏଇ ଝିପିଝିପି ବରଷା ଆଜି ସୀମାର ପୁରୁଣା କଥା ସବୁ ମନେ ପକାଇଦେଉଛି । କେତେ ଯେ ରାତି ମୁଁ ଅଖିଆ ଶୋଇଛି ମୁଁ ଜାଣେ । ସବୁ ସେଇ ଶ୍ରାବଣର ଦୋଷ । ଶ୍ରାବଣର ଛୋଟ ବଡ ଟୋପା ମୋତେ ମୋ ଦୁଃଖ ଧୋଇବାକୁ ସାହାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ କରିବ ! ହେଲେ ସେ ମନେ ପକାଇଦେଉଛି ମୋ ଅତୀତକୁ ! ସେଇ ମାଟିର ବାସ୍ନା ଆଉ ଛୋଟଛୋଟ ପାଦରେ ତା'ର ପାଉଁଜିର ସ୍ୱର । ମୋ ଭିତରୁ କେହିଜଣେ କହୁଛି ଭୁଲିଯା' ତାକୁ । ସେ ପାଉଁଜି ସ୍ୱର ତୋ ପାଇଁ ନୁହେଁ ।କେମିତି ଭୁଲିବି । ହେଲେ କୌଣସି ବଦଭ୍ୟାସର ସାହାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ ନେଇପାରିବିନି । କାହିଁ ନା ମୁଁ ଦିନେ ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ହାତରଖି ଶପଥ ନେଇଥିଲି । ଏତିକି ବେଳେ ଫୋନ ରିଂ ହେଲା । ସେ ପାଖରେ ସୁନ୍ଦର ତରୁଣୀର ସ୍ୱର ।

ତୁମେ କେମିତି ଅଛ ?

ମୁଁ ହଠାତ୍ ଜାଣିପାରିଲିନି ।

ଏଇ ଶ୍ରାବଣ ତୁମକୁ ମୋତେ ଦୂରେଇଦେଲା । ଶ୍ରାବଣ ଭଲ ନୁହେଁ । କାହିଁ ନା ସେଦିନ ଫଗୁ ବୋଲି ମୋତେ ଭଲ ପାଅ ବୋଲି କହିଥିଲ । ଫଗୁଣର ଫଗୁଭଳି ଶ୍ରାବଣ ହେଲାନି କାହିଁକି ? ଓଃ ତୁମେ ସୀମା ! ତୁମେ କ'ଣ ଶ୍ରାବଣ ଠୁଁ କମ୍ ନିଷ୍ଠୁର କି ! ଆଜି କେମିତି ମନେ ପଡିଲି ! ଆଜି ଜାଣିଲି ତମେ ସେ ଯୋଉ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ ପାଇଁ ଆପ୍ଲାଏ କରିଥିଲ ପାଇଯାଇଛି । ଆଉ ମୂଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ତୁମକୁ ଜଏନିଂ ଲେଟର ଦଉଛନ୍ତି ଜାଣିଲାପରେ ଆଉ ରହିପାରିଲିନି । ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବ । ଏବେ ତମେ ଖୁସି ନା ? ହଁ ସବୁ ଅଛି ହେଲେ ନାହଁ ଖାଲି ତମେ ! ନ ଜାଣିଲା ପରି ତମେ ସହର ଆସିବ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବୁଲେଇଦେବି ।

ଛିମା, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଅମଣିଷ

ସୁଧାଂଶୁ ଶେଖର ଦ୍ୱିବେଦୀ

ତରବରିଆ ଘରୁ ବାହାରିଲା ରଘୁନାଥ । ତାକୁ ଅଧମାଇଲ ରାସ୍ତା ଯିବାକୁ ପଡିବ । ଯାହାହେଲେବି ହାକିମ ହୁକୁମ କଥା । ଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳରେ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଖାତିର କରନ୍ତି । ତାପରେ ରଘୁନାଥ ହେଉଛି ବାବୁଙ୍କର ଅତି ବିଶ୍ୱସ୍ତ ମଣିଷଟିଏ । ବାବୁ ଯାହା ବରାଦ କରନ୍ତି ରଘୁନାଥ କେବେ ଏଡାଇ ଦିଏ ନାହିଁ । ବାବୁଙ୍କ ଡାକରେ ତା ନାଁ ରଘୁନାଥ ନୁହେଁ ରଘୁଆ । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାବୁ କହନ୍ତି 'ଆରେ ରଘୁଆ କୁଆଡେ ଗଲୁ ? ଏଇଟା ଆଣ, ସେଇଟା ଦେଇଯାଆ, ଅମୁକ କାମ ହୋଇଛି ନା ? ସେଠିକୁ ଯାଇଥିଲୁ ନା ? ବାବୁଙ୍କର ଏଇମିତି ଅନେକ କାମର ବୋଝ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଲଦା ହୋଇଥାଏ ।

ସେଇ ବାବୁଙ୍କର ଘର ତୋଳା କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ବାବୁ ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ରଘୁଆ ଉପରେ ଲଦି ଦେଇଛନ୍ତି । କେତେ କାମ ହେଲା, କିଏ କିଏ ମୂଲିଆ ଆସିବ, ସବୁ ହିସାବ ତନଖି କରିବାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ।ବାବୁଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପୁରା ବିଶ୍ୱାସ ରଘୁଆ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ଘର ତୋଳା କାମ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଚାଲିବ ।

ଦିନି ନାହିଁ ରାତି ନାହିଁ ରଘୁଆ କାମରେ ଲାଗିଛି । ସେ କେବେ ଭାବିନି ଯେ ଏଇ ଘର ତା ବାବୁଙ୍କ ଘର । ସେ ପର ଘରେ କାମ କରୁଛି ସତ ହେଲେ ବାବୁ ଘରର କାମ ନିଜେ ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ କରୁଛି । ଘର ତିଆରିରେ ଲାଗୁଥିବା ସିମେଣ୍ଟ, ବାଲି, ରଡ, ଇଟା ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇଛି ଯେମିତି । ଏତେବଡ ଦୁନିଆରେ ସିନା ନିଜର ହୋଇ ତାର କେହି ନାହାନ୍ତି, ହେଲେ ଏଇ ହାକିମ ବାବୁ ତାର ସର୍ବସ୍ୱ । ଆଉ ଇଟା, ସିମେଣ୍ଟ୍ ବାଲି ରଡ୍ ତାର ସଖା ସହୋଦର ସବୁ କିଛି । ସେଇ ମାନଙ୍କ ସହିତ ସେ ଦିନରାତି ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ କଣ ସବୁ କଥା କହେ । ବାବୁଙ୍କର ଘରକାମ ଆରମ୍ଭଠାରୁ ସେ ତା ଚାଲିଆ ଘରକୁ ଯାଏନି । ବାବୁଘରେ ରହୁଛି, ବାବୁଙ୍କ ପାଖରେ ଖାଉଛି । ସେ ଯେତେବେଳେ କାମରେ ଲାଗିଥାଏ କି ବାଟରେ ଚାଲିଥାଏ ତାକୁ ସମସ୍ତେ 'ଏଇ ବାବୁଘର ରଘୁଆ ଆସୁଛି' ବୋଲି ଖାତିର କରନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୂଲିଆଙ୍କର ରଘୁଆଇ ରଘୁଆଇ ଡାକ ତାକୁ ଖୁବ୍ ଚଞ୍ଚଳ କରିଦିଏ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ କାମ ବରାଦ କରିବା, କିଏ କ'ଣ କଲା ନକଲା ବୁଲି ଦେଖିଲା ବେଳେ ସେ ଭାବେ ମୁଁ ବାବୁଘର ଚାକର ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ ବଡ ପୁଅ । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଘରକାମ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ଇଟା, ସିମେଣ୍ଟର କାନ୍ଥ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉପରକୁ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲା । ସେଦିନ ରଘୁଆ ବାବୁଙ୍କୁ କହିଲା, 'ବାବୁ ଆଠ ବଖରା ଘର ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ବଡ ବଙ୍ଗଳା ରଖିବା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରର ଦ୍ୱାର ଯେପରି ବଙ୍ଗଳାକୁ ରହିବ ସେହିପରି କରିବା । ଦ୍ୱାର ମୁହଁର ପ୍ରଥମ ଘରଟିରେ ଆପଣଙ୍କର ସାଙ୍ଗମାନେ ଆସିଲେ ବସିବେ । ତାପର ଘରେ ଆପଣଙ୍କ ବହି ଖାତା ସଜାଡି ରଖାଯିବ' । କେଉଁ ଘରେ ଖାଇବା କେଉଁଠାରେ ଶୋଇବା, ରାନ୍ଧିବା ଏମିତି କହି ଦେଉଥାଏ ରଘୁଆ । ତା ଛୋଟମୁଣ୍ଡରେ ଯାହା ଭାବିଲା ତାହା ଗପି ଚାଲିଥାଏ । ବେଳେ ବେଳେ ବାବୁ ମଧ୍ୟ ରଘୁଆର ପରାମର୍ଶକୁ ତାରିଫ କରନ୍ତି । ସେ ଯାହା ହେଉ ରଘୁଆ ପରାମର୍ଶରେ ହେଉ କିମ୍ବା ବାବୁଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ

ହେଉ ତଳତାଲାରେ ଆଠବଖରା ଘର ହେଲା । ବଡ ବଙ୍ଗଳାଟିଏ ମଧ୍ୟ ହେଲା ।

ଯା ଭିତରେ କଟି ଗଲାଣି ଦୁଇ ବର୍ଷ । ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ସିନା କଟିଯାଇଛି, ହେଲେ ରଘୁଆକୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଦୁଇଦିନ ପରି ଲାଗୁଛି । ଆଜି ତାର ମନେ ପଡୁଛି ଯେଉଁଦିନ ଘରର ପ୍ରଥମ ଶୁଭ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତା ମନ ଭିତରେ କେତେକଣ ଭାବନା ଉଙ୍କି ଥିଲା ସତରେ ! ମୂହୂର୍ତ୍ତଟିଏ ମଧ୍ୟ ସେ ଘରକୁ ଛାଡି କୁଆଡେ ଯାଇପାରୁନି । ତାକୁ ସେଇ ଘର ଭିତରେ ସବୁକିଛି ମିଳିଗଲା ପରି ଲାଗୁଛି । ସତେ ଯେମିତି ଇଟା, ସିମେଣ୍ଟ୍‌ରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବା ଘରଟି ତା ପାଇଁ ବାପା, ମା', ସ୍ତ୍ରୀ, ପିଲା ସବୁକିଛି । ସେଗୁଡିକ ପାଇଁ ତାର ଯେମିତି ଅନେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାର ଅଛି । କେଉଁଦିନ ଯଦି ଅନ୍ୟ କିଛି କମାରେ କୁଆଡେ ଚାଲିଯାଇଛି, ଫେରିଲାପରେ ତାକୁ ଲାଗେ ସତରେ ଯେମିତି ଘରୁଗୁଡିକ ମୁହଁ ଶୁଖେଇଛନ୍ତି । ସବୁଦିନ ପରି ହସୁନାହାନ୍ତି, କଥା କହୁନାହାନ୍ତି । ପୁଣି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖେ ଯେମିତି ତାର ଅତି ଆପଣାର ଘରଟି କଇଁ କଇଁ କାନ୍ଦୁଛି । ତାପରେ ସେ ମନେ ମନେ ଗୁଣୁ ହୋଇ କହିଚାଲେ, 'ତୁମେ ମାନେ ଆଉ ମନ ଦୁଃଖ କରନା, ମୁଁ ତୁମକୁ ଛାଡି ଆଉ କୁଆଡେ ଯିବିନି' ।

ଏଇମିତି କାମ ତଳାତାଳାର ଛାତ, ଦ୍ୱିତୀୟ ତାଲାର କାମ ମଧ୍ୟ ସରିଗଲା । ଆଉ ତାପାଇଁ ସମୟ ବହିଗଲା ଦୀର୍ଘ ଛଅବର୍ଷ ! ଘରତୋଳା କାମ ସରିଗଲା । ଅକାଶଚୁମ୍ବୀ ନୂଆ ପ୍ରାସାଦଟିଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିକୁ ଝଲସାଇ ଠିଆ ହେଲା । ତା ଭିତରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହେଉଥିଲା ରଘୁଆର ଅଜସ୍ର ପରିଶ୍ରମର ଦାନ ଓ ଉଦ୍ୟମ ।

ପୁନଶ୍ଚ ପ୍ରାସାଦଚାରିପଟକୁ ଘେରି ତିଆରି ହେଲା ବଡ ବଡ ପାଚେରୀ । ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାରରେ ଲାଗିଲା ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ ଲୁହା ଗେଟ୍ । ଆଉ ସେ ଗେଟ୍‌ରେ ଲେଖାହେଲା ବାବୁଙ୍କର ନାଁ, ଗାଁ, ଠିକଣା । ପାଚେରୀ ଭିତରେ ଧାଡି ଧାଡି ନଡିଆ, ଗୁଆ ଓ ଜାତିଜାତିକା କ୍ରୋଟନ ଗଛର ଚାରା ସବୁ ରଘୁଆ ନିଜ ହାତେରେ ଲଗାଇଲା । ଘର ସମ୍ନା ବାଡି ମଝିରେ ଫୁଲ ବଗିଚାଟିଏ ହେଲା ।ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ କେତେ ପ୍ରକାର ଫୁଲଗଛର ଚାରା ଲଗାଇଲା । ସବୁଗଛ ଲଗାଇସାରି ସେ ଭାବୁଥିଲା, ଏବେତ ଏ ଗଛ ସବୁ ଏତେ ଛୋଟ ଛୋଟ ହୋଇଛନ୍ତି, କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ସତେ ! ରାଜାଙ୍କ ମହଲ ପରି । ଯେବେ ଏ ଗଛ ସବୁ ବଡ ହୋଇଯିବେ ସମସ୍ତେ ଦେଖିବେ ପ୍ରାସଦଟି ସହରର ସବୁଠୁ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି । ଆଉ ସେତେବେଳେ ବାଟୋଇମାନେ ଯାଉ ଯାଉ କଣେଇ ଚାହିଁ କହୁଥିବେ, 'ଏ ଘର କିଏ ଏମିତି କରିଛିରେ ? କିଏ ସବୁ ଏମିତି ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଗଛଗୁଡିଏ ଲଗାଇଛି ? ଏଇମିତି କେତେ କଣ ଭାବୁ ଭାବୁ ରଘୁଆ ତା ଛାତିରେ ହାତପିଟି କହିଉଠେ, 'ଆଉ କିଏ କରିବ ମ ଭାଇ ! ମୁଁ କରିଛି । ମୁଁ ରଘୁଆ ଏତେ ସବୁ କରିଛି' ।

ଯେଉ ମଣିଷ ଦିବା ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିଭୋର ହୁଏ, ଅବାସ୍ତବ ଭାବନା ବାସ୍ତବ ହେବ ବୋଲି ଚାହିଁ ଥାଏ, ସେ ହିଁ ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଏ । କାରଣ ସେ ଭାବନା, ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ, ତାହା କେବଳ ମୃଗ ତୃଷ୍ଣା । ମଣିଷ ଛାତିରେ ବସା ବାନ୍ଧିଥିବା ଫୁଲାଏ ଆଶା । ସମୟାନୁକ୍ରମେ ପସରା ପସରା ଆଖି ଲୁହରେ ଧୋଇଯାଏ । ସୁଖରେ ଜିଇଥିବା ମଣିଷକୁ ଦେଖି ଭାଗ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରକ ଭଗବାନ ବୋଧେ ସହିପାରନ୍ତିନି ! ନହେଲେ କେଉଁ ଟିକକ ଶାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଥିବା ରଘୁଆ ତା ପରିଣତ ବୟସରେ ନିଜ ଆଖିଲୁହ ନିଜେ ପିଇଥାଆନ୍ତା କାହିଁକି ? ଅନେକ ଆଶା ବାନ୍ଧିଥିବା ରଘୁଆ ବାବୁଙ୍କର ପରିବାରଠାରୁ ଚାକର ପରି

ବ୍ୟବହାର ପାଇ ଆଉ ସେଠି ରହିବାକୁ ଆଶା କରିନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ବାବୁ ତା'ର ସେମିତି ଲୋକ ନଥିଲେ । ରଘୁଆକୁ ଛାଡିବାପାଇଁ ତାଙ୍କର ଜମା ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରଘୁଆର ଏକା ଜିଦ୍ ସେ ତା'ର ସେଇ ପୂର୍ବପୁରୁଷର ଭିଟାମାଟିକୁ ଯିବ । ତା ଜିଦରେ ବାବୁ ତାକୁ ଅନେକ ଟଙ୍କା ଦେଇ ବିଦାୟ ଦେଲାବେଳେ ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ଦୁଇଟୋପା ଲୁହ ନିଗାଡି ପଡିଥିଲା । ରଘୁଆ ବାବୁଙ୍କର ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଆସିଲା ବେଳେ ବାବୁ ତାକୁ କହିଥିଲେ, 'ରଘୁଆ ! ତୋର ଯେତେବେଳେ ଅସୁବିଧା ପଡିବ ମୋ ପାଖକୁ ଚାଲି ଆସିବୁ ।

ବିତିଗଲାଣି ଦୀର୍ଘ ତିରିଶ ବର୍ଷ । ରଘୁଆ ତା' ଗାଁ ଭିଟାମାଟିକୁ ମୁହାଁଇଛି ଯେ ଆଉ କେବେ ବାବୁ ଘରକୁ ଯାଇନି । ଏବେ ତା' ହାତଗୋଡରେ ସିଂହର ବଳ ନାହିଁ । ଖାଇବାକୁ ଗଣ୍ଡେ ଦାନା ପାଉନି । ଗୋଡହାତ ଚଳୁନି । ଅନେକବେଳେ ସେ ଭାବୁଛି, ଯେଉଁ ହାତଗୋଡ ଏତେବଡ ପ୍ରାସାଦ ତୋଳି ଦେଇଥିଲା ସେ ଆଜି ନିସ୍ତେଜ, ନିର୍ଜିବ କାହିଁକି ? ପୁଣି କେତେବେଳେ ସନ୍ତୁଳି ହେଉଛି ବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବ । ବାକି ଜୀବନତକ ସେଇଠି କଟେଇବ । ହେଲେ ହାତ ଗୋଡ ତ ଜମା ଚଳୁନି । ତଥାପି ଭୂମିକୁ ଭରାଦେଇ ଠିଆ ହେଲା ସେ । ପାଦେ ପାଦେ ଆଗକୁ ଆଗେଇଲା । ଯେଉଁ ରାସ୍ତାତାକୁ ଦଶ ମିନିଟ୍ ଲାଗୁଥିଲା, ସେହି ରାସ୍ତା ତାକୁ ସାରା ସକାଳରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ହୋଇଗଲା । ତେବେବି ସେ ଚାଲିଛି । ଦେହର କଷ୍ଟକୁ ଲୁଚେଇ ଦେଇଛି ତା ମନର ବଳ । ମନ ଭିତରେ ଅନେକ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା । ବାବୁ ଦେଖିଲେ ତାକୁ କେତେ କଣ ପଚାରିଯିବେ ।

ଏହିପରି ଭାବୁକଟିଏ ହୋଇ ସେ ବାବୁଘର ଗେଟ୍ ଧରିଗଲା । ଦେଖିଲା ଆଗଠାରୁ ଏବେ ପ୍ରାସାଦର ଚେହେରା ଆହୁରି ନୂଆ ହୋଇ ବଦଳି ଯାଇଛି । ଗେଟ୍ ନିକଟରେ ଥିବା ଦରୁଆନକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଲା ଭିତରକୁ ଯିବା ପାଇଁ । ମାତ୍ର ଦରୁଆନ୍‌ର ରୁକ୍ଷ ନିଷ୍ଠୁର କଥା ବଜ୍ରପରି ବାଜିଲା ରଘୁଆ କାନରେ । ହଠାତ୍ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଆକାଶଟା ଖସି ପଡିଲା ଭଳି ସେ ଅନୁଭବ କଲା । ସବୁ ଶକ୍ତି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ତାର ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କଲା ତା' ବାବୁ ଆସିବାକୁ । ସହସା ଦରୁଆନ୍ ସଙ୍କୋଚ ହୋଇ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଗେଟ୍ ଖୋଲିଲା । ରଘୁଆ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ପ୍ରାସାଦ ଭିତରୁ ତା ବାବୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଗେଟ୍ ନିକଟକୁ ଦରୁଆନ୍‌ର ପ୍ରତିବାଦ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାସ୍ତା ମଝିକୁ ଧାଇଁଗଲା ସେ । ବାବୁଙ୍କର ପାଦ ଦୁଇଟିକୁ ଜାବୁଡି ଧରି କହିଲା, 'ବାବୁ... ମୁଁ ରଘୁଆ, ମୋତେ କ'ଣ ଆପଣ ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହାନ୍ତି ? ମୁଁ ପରା ନିଜ ହାତରେ ଏସବୁ କରିଥିଲି' ।

ଏତେଗୁଡିଏ କଥା ଏକା ନିଶ୍ୱାସକେ କହିସାରି ନିଃଶ୍ୱାସଟିକେ ମାରିବା ବେଳକୁ ଏକ ଶକ୍ତ ଆଘାତରେ ସେ କିଛିଦୂର ଛିଟିକି ପଡିଥିଲା ସେଇଠି । ସେ ଠିକ୍ ଶୁଣିପାରୁଥିଲା ବାବୁ ତାକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରି କହୁଛନ୍ତି, ' ଏତେ ଛୋଟ ଲୋକ ଏଇଟା ! ଅସନା ହାତରେ ମୋ ଜୋତା ଧରି ପକାଉଛି ! ! ଏତେ ସାହାସ ଏମାନଙ୍କର ! !...

ଅଭିଶପ୍ତ ଜୀବନ

♦ *ଶାଶ୍ୱତୀ ସାମଲ*

ଫାଲଗୁନ ମାସଆକାଶ ନିର୍ମଳ, ବସନ୍ତର ମଳୟ ପବନ ବହିବା କେଉଁ ଦିନରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇ ସରିଲାଣି, ଏବେ ତ ଖାଲି ଉତପ୍ତ ଧୂଳି ଧୂଆଁର ସମାବେଶ, ଚାରି ଆଡ ଗାଡିମଟର ଶଦ୍ଦ । ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁ ସକାଳୁ ବାହାରି ପଡିଛନ୍ତି କଟକ ନିକଟସ୍ଥ ଚୌଦ୍ୱାର ଅଭିମୁଖେ । ପନ୍ଦର ଦିନ ତଳେ ବନ୍ଧୁ ନରହରିଙ୍କ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ମିଳିଥିଲା, ତାଙ୍କ କନ୍ୟା କବିତାର ଶୁଭପରିଣୟ ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ବହୁତ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ କିଛି ଦିନ ଧରି ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ ଥିବାରୁ ଘରେ ସମସ୍ତେ ମନା କରୁଥିଲେ ଯିବା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ନରହରି ବାବୁ ତାଙ୍କ ଅସୁବିଧା ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ସାହାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ, ମନା କରିବାକୁ ବିବେକ ବାଧା ଦେଲା, ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ବାରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆଜି ସକାଳୁ ବାହାରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଏକା ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ଶିକ୍ଷକ ଥିଲେ, ଅବସର ନେଲାପରେ ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଚାଲି ଆସିଥିଲେ ଓ ନରହରି ବାବୁ ଚୌଦ୍ୱାର ନିକଟବର୍ତ୍ତି ନିଜ ଗାଁରେ ଘର ତୋଳି ରହିଗଲେ । ବସ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲାବେଳେ ସବୁ ପଛକଥା ମନେ ପଡିଯାଏ, ହଠାତ୍ ପିଲା ମାନଙ୍କ ହୋହାଲ୍ଲାରେ ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ଫେରି ଆସିଲେ, ଚାରି ଆଡକୁ ଚାହିଁଲେ କାହିଁ କେଉଁଠାରେ ତ କଣ୍ଢେଇ ବିକାବାଲା, ମାଙ୍କଡ ନଚାବାଲା ତ ଦେଖାଯାଉନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଏ କୋଳାହଳ କାହିଁକି ? ଦୃଷ୍ଟି ପଡିଲା ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବୟସର ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ, ଦେଖିବାକୁ ହୃଷ୍ଟପୃଷ୍ଟ, ଉଚ୍ଚା କିନ୍ତୁ ମୁହଁଟି ଯେପରି ଅସୁନ୍ଦର ତାଙ୍କ ପରିଧାନ ତା'ଠୁ ତଦୃପ, ସେ ଆଗେ ଆଗେ ଛତା ଧରି ଚାଲିଥାନ୍ତି ତାଙ୍କ ପଛେପଛେ ପିଲାମାନେ କିଏ ତାଙ୍କ ଛତାକୁ ଟାଣି ନେଉଛି ତ କିଏ ତାଙ୍କୁ ଥଟା କରି ଗୀତ ବୋଲୁଛନ୍ତି, ଏହା ଭିତରେ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଆସିବି ଯୋଗ ଦେଲେଣି, କିଛି ବୟସ୍କ ଲୋକ ଏହା ଦେଖିଲେ ବି ଛୁଆ ମାନଙ୍କୁ ଆକଟ କରୁନାହାନ୍ତି । ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ପ୍ରତି ପିଲାମାନଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟବହାର ଉଚିତ ନ ଲାଗିଲେ ବି ଉପାୟ ନାହିଁ, ଏଇଟା ବୋଧେ ତାଙ୍କ ନିତି ଦିନିଆ କଥା ତାଙ୍କ ମନରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି ସମବେଦେନା ଜାତ ହେଲା, ତାଙ୍କ ସହିତ କଥା ହେବାକୁ ଆଗ୍ରହ ହେଲା, ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘର ଠିକଣା ପଚାରିବା ବାହାନାରେ କଥାବର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କଲେ, ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଠିକଣା ତ କହିଦେଲେ ମାତ୍ର ଆଉ କିଛି କଥା ନହୋଇ ଗେଟ୍ ବନ୍ଦ କରି ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ, ତାଙ୍କର ଏ ରୁକ୍ଷ ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁ ବୁଝିଲେନି ।

ନରହରି ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ପହଁଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ବାହାଘର ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ହେଉଛି, ଗାଁ ହେଲେବି ସବୁପ୍ରକାର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଭଲରେ ଭଲରେ ବିଭାଘର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଟି ଗଲା ବରକନ୍ୟା ସକୁଶଳେ ବିଦା ହୋଇଗଲେ, ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଏଡାଇ ଦେଇ ନପାରି ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁ ତାଙ୍କ ଆସିବାଟା ଦୁଇଦିନ ଗଡାଇ ଦେଲେ, ତା ପରଦିନ ଚା ପାନ ସମୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କଥା ଉଠାଇଲେ, ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ, ନରହରି ବାବୁଙ୍କ ପୁଅ କହିଲା, " ମଉସା ଆପଣ କାହା କଥା କହୁଛନ୍ତି

ତାଙ୍କ ନାଁ ଧରିଲେ ଖାଇବାକୁ ମିଳିବନି ଓ ଆପଣଙ୍କର କିଛି କାମ ବି ହବନି, ଏପ୍ରକାରର ବିଦ୍ୱେଷ ଭାବ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣଙ୍କ କଣ ଏତେ ଖରାପ, କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ ନରହରି ବାବୁ କିଛି ନକହିଲେ ବି ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ଏକମତ ନଥିଲେ, ଖାଲି ଏତିକି କହିଲେ ସମୟ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷକୁ ବଦଳାଇ ଦିଏ କହି ଆଲୋଚନାର ପ୍ରସଂଗକୁ ଅନ୍ୟ ଆଡେ ନେଇଯାଇଥିଲେ, ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁଙ୍କ ଉତ୍ସୁକତା ଆହୁରି ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା, ଏକୁଟିଆ ସମୟ ଦେଖି ସେ ନରହରି ବାବୁଙ୍କ ଠୁ ଏ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଲେ । ବିଶ୍ୱାସର ଅନ୍ୟ ନାମ ଜୀବନ, ବିଶ୍ୱାସ ବିନା ଜୀବନର ସ୍ଥିତି ଯେ ଅସମ୍ଭବ, କିନ୍ତୁ ଏଇ ବିଶ୍ୱାସ ଯେତେବେଳେ ତୃଟିଯାଏ, ମନୁଷ୍ୟ ହୁଏତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଙ୍ଗି ପଡେ ନଚେତ୍ ତାର ପ୍ରକୃତି ସ୍ୱଭାବ ସବୁକିଛି ବଦଳିଯାଏ । ଚିନ୍ତାମଣି ବାବୁ ରାସ୍ତାରେ ଭେଟିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ନାଁଟି ହେଲା ରୁଦ୍ରମାଧବ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ର ନାଁ ଦମୟନ୍ତୀ । ମାଧବବାବୁଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ସକାଶେ ଗାଁ ଛାଡି ଦୁଇ ସହରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ତିରିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ ହେବାରୁ ସେ ସହରୀ ଚାଲି ଚଳଣ ଛାଡି ଗାଁକୁ ଲେଉଟି ଆସିଥିଲେ । ଗାଁରେ ଥିବା ଜମିବାଡି ଦେଖାଦେଖି କଲେ ଓ ତା'ସହିତ ଏକ ତେଜରାତି ଦୋକାନ ଖୋଲିଲେ । କିଛି ସମୟରେ ଦୋକାନ ଭଲରେ ଚାଲିଲାରୁ ହାତକୁ ଦୁଇ ପଇସା ଆସିଲା । ମାଧବବାବୁଙ୍କ ବାପା ପକା ବେପାରୀ ଥିଲେ । ସେ ଅଧିକା ପଇସାକୁ ସୁଧ ଲଗାଣ କଲେ ତା ଛଡା ଲୋକ ଚିହ୍ନିବାର ଶକ୍ତି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସେଥିପାଇଁ ଯେତେଦିନ ସେ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ବ୍ୟବସାୟ ଲାଭରେ ଚାଲିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସମସ୍ତେ ମାଧବବାବୁଙ୍କ ସରଳ ସ୍ୱାଭାବର ଫାଇଦା ଉଠେଇଲେ । ଆର୍ଥିକ ସାହାର୍ଯ୍ୟ ନେଇ କେହି ଟଙ୍କା ଫେରାଇଲେ ନାହିଁ, ଯଦି ବା କିଏ ଦେଲା ସେ ଶାଗରେ ମୁଗରେ ଦେଲା ଭଳି କିଛି କାମକୁ ଆସିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ମାଗିଲାରୁ ସମ୍ପର୍କ ବି ଖରାପ ହେଲା, ସେଥିପାଇଁ ସେ ଆଉ ଉଧାର ବା ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା କାହାକୁ ଦେବେନି ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ, ଯଦିବା କାହାକୁ ଦେଲେ ତା ବଦଳରେ କିଛି ବନ୍ଧକ ରଖିଲେ, ଏଥି ସକାସେ ତାଙ୍କୁ ଗାଁ ଲୋକେ ବହୁତ୍ କଥା କହିଲେ, " କ'ଣ ପାଇଁ ଏତେ ଲୋଭ, ମଲାପରେ ତ ମୁହଁରେ ନିଆଁ ଦେବାକୁ କେହି ନାହାନ୍ତି" ଏମିତି ଅନେକ କିଛି ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଲା । ବହୁତ ଡାକ୍ତର, ହାକିମ ଦେଖାଇଲା ପରେ ବି କିଛି ଶୁଭ ସମାଚାର ମିଳିଲାଣି, ଶେଷରେ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ବିଶେଷ କରି ସ୍ତ୍ରୀ ଦମୟନ୍ତୀ ଜୋର୍ କରିବାରୁ ତାଙ୍କ ଶାଳକଙ୍କ ପୁଅକୁ କାଗଜ ପତ୍ରରେ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । କେତେ ସ୍ନେହରେ ତା ନାଁ ଦେଇଥିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ, ତାର ଶିକ୍ଷା ଦୀକ୍ଷାରେ କିଛି ବି ଅବହେଳା କରିନଥିଲେ, ପାଖରେ ଏତେ ସମ୍ବଳ ନଥିଲେ ବି ଭଲ କଲେଜରେ ତାକୁ ପଢ଼େଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କ'ଣ ହେଲା, ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ନେତା ପାଲଟି ଗଲା, ପାଠପଢ଼ା ଛାଡି ଅନ୍ୟ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲା । ଶେଷରେ ଅଧାରୁ ପାଠପଢ଼ା ଛାଡି ଗାଁରେ ଆସି ରାଜନୀତି କଲା, ବିନା ପରିଶ୍ରମରେ ବଡ ଲୋକ ହେବାର ନିଶା ତାକୁ ଯେମିତି ନିଶାଶକ୍ତ କଲା, ଏବେ ତ ପ୍ରାୟ ସବୁ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଶିକାରୀ ପରି ଜାଲ ବିଛାଇ ଏମିତି ଅଳ୍ପ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜାଲରେ ଫସେଇ ଥାଆନ୍ତି । ମାନସିକ ପରିପକ୍ୱତା ଆସି ନଥିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାରେ ମୁଣ୍ଡ ପୁରାଇ ଯେକୌଣସି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପାଠପଢ଼ା ଛାଡି ପୋଷ୍ଟର ଓ ବ୍ୟାନର ଧରି ରାସ୍ତାରେ ହାଜର, ବାପା ମା'ଙ୍କର କଷ୍ଟୋପର୍ଜିତ ଅର୍ଥର

ବ୍ୟୟ ସୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଏମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମୟ ନଥାଏ, ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ବି ସେହିପରି ଯୁବ ଗୋଷ୍ଠିରେ ସାମିଲ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ନିଶା ସେବନ କରିବା, ଲୋକଙ୍କୁ ଧମକ ଦେବା ଏସବୁ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିଚାଲିଲା, ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଚୋରି ବି କଲା । ଥରେ ଦିଥର ଧରା ବି ପଡିଲା । ମାଧବବାବୁ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝାଇଲେ, ମାତ୍ର ଯେ ଥରେ ସେ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଗଲାଣି ସେଠାରୁ ଫେରିବା ତା ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟ ହୋଇପଡେ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଚୋରା ନିଶା କାରବାର କରିବା ଅପରାଧରେ ଧରିଲେ ସେଦିନ ସେ ପୁରା ଭାଙ୍ଗି ପଡିଲେ, ଏପରି ସନ୍ତାନକୁ ତେଜ୍ୟପୁତ୍ର କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଦମୟନ୍ତୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଏସବୁରୁ ନିବୃତ ରହିଥିଲେ । ବିଚାରି ଟା, ଏମିତି ତ ମା' ନହୋଇ ପାରିବାରୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ ସହିଛି, ତାକୁ ପୁଣି ଏତେ କଷ୍ଟ ଦେବାକୁ ତାଙ୍କ ମନ ଗଲାନି । ଜାମିନ୍‌ରେ ପୁଅକୁ ଜେଲ୍‌ରୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଅର୍ଥ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା, ଜେଲ୍‌ରୁ ଆସିବା ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆହୁରି ଭୟଙ୍କର ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଲୋକକୁ ଛୁରି ଦେଖାଇ ଲୁଟ୍ କରିବା, ଡକାୟତି କରିବା ପରେ ତାର ଅଭ୍ୟାସରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଶେଷରେ ସବୁ ସୀମା ଟପି ଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଦିନ ସେ ପଇସା ପାଇଁ ବାପ ଉପରକୁ ହାତ ଉଠାଇଥିଲା, ଦମୟନ୍ତୀ ମା ହେଲେ ବି ଏସବୁକୁ ସହି ପାରିଲେନି, କିଛି ଦିନ ପରେ ହୃଦ୍‌ଘାତରେ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା, ଏହାପରେ ମାଧବବାବୁ ପୁରା ବଦଳି ଗଲେ, ସତେ ଯେମିତି ଏକ ଭିନ୍ନ ମଣିଷ, ସବୁବେଳେ ହସୁଥିବା, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାର୍ଯ୍ୟ ସହଯୋଗ କରୁଥିବା ମାଧବ ବାବୁ ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖନ୍ତି, ନା କାହା ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତି ନା କାହା ସହିତ ମିଶନ୍ତି, ଯିଏ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିନଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱାର୍ଥପର, ଲୋଭି ବୋଲି ଭାବି ଭୁଲ୍ ବୁଝନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏହା ପଛରେ ଥିବା ପ୍ରକୃତ କାରଣଟିକୁ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କ କଥା ସରିଲା ବେଳକୁ ରାତ୍ରି ଅନେକ ହେଲାଣି, ତାପର ଦିନ ଚିନ୍ତାମଣି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଲେଉଟି ଆସିଲେ, ବାଟରେ ପୁଣି ମାଧବବାବୁକୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ ଜୀବନ ଏକ ସଂଘର୍ଷ, ମଣିଷ ତା ଜୀବନରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଘର୍ଷ କରିଚାଲେ ହୁଏତ କାହା ଭାଗ୍ୟରେ କମ୍ କା ଭାଗ୍ୟରେ ବେଶୀ ଲେଖା ହୋଇଥାଏ ମାତ୍ର ଏମିତି କେତେଜଣ ଥାଆନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପୁରା ଜୀବନ ହିଁ ଏକ ଅଭିଶପ୍ତ ଅଜାଣତରେ, ମାଧବବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ, ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଦୁଇ ଟୋପା ଲୁହ ବହି ପଡିଲା....

ଗାଁ ମାଷ୍ଟର

♦ *ଲିଳାମତୀ ମହାପାତ୍ର*

ନିଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲର ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ବସ୍ତିଟିଏ । ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ବିଗତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେଲା ଏଠାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିଏ ହୋଇଛି । ବାଉଁଶ, ଆମ୍ବ, ତେନ୍ତୁଳି, ପ୍ରଭୃତି ବଡ ବଡ ଗଛ ଲତାରେ ବେଷ୍ଟିତ ହୋଇଛି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି । ପାଖରେ କୁଳୁକୁଳୁ ନାଦରେ ଝରଣାଟିଏ ବହି ଯାଇଛି । ଏହାର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ମନମୁଗ୍ଧକର ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଶୀତ ଦିନରେ ସହରରୁ ଦଳଦଳ ଲୋକ ବଣଭୋଜି କରିବା ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସନ୍ତି । ସରଳ ଗ୍ରାମବାସୀ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁପ୍ରକାର ସାହାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି । ବଣଜଙ୍ଗଲ ଘେରା ପରିବେଶରେ ପ୍ରତିପାଳିତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସହରୀ ଛାପ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଉପରେ ପଡି ପଡି ଆସିଲାଣି । ତେଣୁ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରାୟ ତିନିଶହ ପିଲା ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି ।

ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଓ ମହାପାତ୍ର ଏ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ । ପାଖ ସହରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲର ରାସ୍ତା ଦେଇ ପ୍ରତିଦିନ ଯିବା ଆସିବା କରିବା ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ, ତେଣୁ ସେହି ଗ୍ରାମର ସରପଞ୍ଚ ତାଙ୍କୁ ବହୁବାର ଗ୍ରାମରେ ରହିଯିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେଣି ।

ସେ ଅଡୁଆରେ ପଡିଯାଇଛନ୍ତି । କାରଣ ସହରରେ ତାଙ୍କର ପୁଅ, ଝିଅ ଓ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନେଇ ଛୋଟ ପରିବାର । ପିଲାମାନେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନରତ । ତେଣୁ ସପରିବାର ଗ୍ରାମରେ ଆସି ଅବସ୍ଥାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏପଟେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିବା ତିନିଶହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ କ'ଣ କରିବେ ? ବେଳେବେଳେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି, "ହଁ ମ ସଂସାରରେ କିଏ କାହାର" ? ପୁଅ ଆଜି ନିର୍ଭରଶୀଳ, ତେଣୁ ନନା ନନା କହି ପାଖ ଛାଡୁନି । ସେ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇଗଲେ କଥା ପଦେ କହିବାକୁ ବେଳ ଅଣ୍ଟିବ ନାହିଁ । ଝିଅ ତ ପରଘରକୁ ଚାଲିଯିବ । ତା ଘର ସଂସାରରୁ ବେଳ ପାଇଲେ ଟିକେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସିବ । ବରଂ ଏ ତିନିଶହ ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜର କରି ପାଠ ପଢ଼ାଇଲେ ଗୋଟାଏ ସତ୍‌କର୍ମ ହେବ । ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମାନ ଦେବେ । ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ତରଫରୁ ମିଳିଥିବା ଅନୁଦାନ ରାଶିରେ ସେ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିର ରୂପରେଖ ବଦଳାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଛୋଟିଆ ମନ୍ଦିରଟିଏ ତୋଳାଇ ସେଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ଦେବାଦେବୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାନିତ କରିଛନ୍ତି ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଫୁଲ ବିଗିଚା ଓ ପଛପଟେ ବିଭିନ୍ନ ପନିପରିବା ଚାଷ କରି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧନ କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଯୋଗୀକରଣ ହୋଇନାହିଁ । ନହେଲେ ଚଳିବାପାଇଁ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ଏମିତି ଭାବୁ ଭାବୁ ବେଳେବେଳେ ସେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ଆଜିକାଲି ଜଙ୍ଗଲରେ ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଯେତିକି ଭୟନାହିଁ, ଏ ଦୁଇଗୋଡିଆ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ସେତିକି ଭୟ, ଏବେ ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ମାଓବାଦୀ ମାନେ ରହିଲେଣି । ଏବର୍ଷ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷେ ସଉଦାପତ୍ର ଧରି ଆସୁଥିବା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରୁ କଳାପୋଷାକ ଧରି କେତେଜଣ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ସେ ଖାଲି

ଭୟରେ ଥରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କର୍କଶ ସ୍ୱରରେ କହିଲା ଆରେ ବସ୍ତାରେ କ'ଣ ଧରିଛୁ ? ଆଉ ତୋ ପାଖରେ ଯାହା ଟଙ୍କା ପଇସା ଅଛି ଶୀଘ୍ର ଦେଇ ଦେ । ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଓ୍ୱ ବାବୁ ଥରିଲା କଣ୍ଠରେ କହିଥିଲେ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜାପାଇଁ ବୁନ୍ଦି, ସେଓ ଓ ଖଇ ଏ ବସ୍ତାରେ ପୁରାଇଛି । ମୋ ପାଖରେ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ଅଛି, ତାକୁ ନେଇ ଯାଅ । ବ୍ରହ୍ମଦଓ୍ୱଙ୍କ ସର୍ବାଙ୍ଗକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ସେମାନେ ବଣକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ପରିବାର ଲୋକେ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଏସବୁ ଘଟଣାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ବଦଳୀ ହେବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି । ଗାଁ ମାଷ୍ଟର ହେବାକୁ କିଏ ଚାହୁଁ ନାହାନ୍ତି । ଏ ବର୍ଷ ସରକାର ନିୟମ ବାହାର କରିଥିଲେ ଯେ ଯାହାର ଗୋଟିଏ ବ୍ଲକ୍‌ରେ କୋଡିଏ ବର୍ଷ ହୋଇ ଯାଉଛି, ସେ ଅନ୍ୟତ୍ର ବଦଳିହେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରିବ । ମ୍ୟୁନିସପାଲ୍‌ଟିରେ ରହିଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କୁ ବଦଳୀ କରାଯିବ । ଏ ନିୟମ ବାହାରିବା ମାତ୍ରେ ମାଷ୍ଟ୍ର ମାଷ୍ଟ୍ରାଣୀଙ୍କ ବେମାର ତାଲିକା ଲମ୍ୱା ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ରାଜନେତାମାନଙ୍କ ଚାପରେ ପ୍ରଶାସନ ନିରୁପାୟ । ଫଳରେ ବଦଳୀର ଆଶା ଆକାଶକଇଁଆ ଚିଲିକା ମାଛ ପରି ମନ ଭିତରେ ରହି ଗଲାଣି । ତେଣୁ ସେ ମାନସୀକ ସ୍ତରରେ ସ୍ଥିର କରି ସାରିଲେଣି ଏତେ ସବୁ ହଟାହଟା ହେବା ଅପେକ୍ଷା ଗ୍ରାମରେ ଯାଇ ରହିଗଲେ ଭଲ । ଶନିବାର ଦିନ ସହରକୁ ଆସି ପରିବାରଙ୍କ ସହ ସମୟ ବିତେଇବେ ।

ପରିବାରର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅସୁବିଧାକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି କୁନ୍ଥୁକୁନ୍ଥୁ ହୋଇ ହଁ ଭରିଛନ୍ତି । ସାଙ୍ଗସାଥିମାନେ ମନଦୁଃଖ କରୁଛନ୍ତି । ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଛୁଆପିଲାଙ୍କୁ ସାହାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି ଆସିଲେ । ଆସନ୍ତା ରବିବାର ଦିନ ନିଜ ଜିନିଷପତ୍ର ଧରି ଗାଁକୁ ଚାଲି ଯିବେ । ଆଲମିରାରୁ ନିଜର କିଛି ପୋଷାକ ଓ ଦୈନ୍ୟଦିନ ବ୍ୟବହୃତ ଜିନିଷ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସରେ ସଜାଇ ରଖିଲେ । କିଛି ବହି ଥାକରୁ କାଢ଼ିବା ସମୟରେ ବାପାଙ୍କ କଥା ମନେ ପଡିଗଲା ।

ତାଙ୍କ ପିତା ମଧ୍ୟ ଗାଁ ମାଷ୍ଟର ଥିଲେ । ବୋଉ ସହିତ ସେମାନେ ସହରରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ପୈତୃକ ଘରେ ରହୁଥିଲେ । ବାପା ଶନିବାର ଦିନ ସଞ୍ଜକୁ ଆସି ସୋମବାର ଦିନ ନିଜ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ । ବାପା ହାଇସ୍କୁଲ୍ ହେଡ୍‌ମାଷ୍ଟ୍ର ଥିଲେ । ବାପା ଯେତେବେଳେ ଗ୍ରାମ ବିଦ୍ୟାଳରେ ଭୂତର ପ୍ରାର୍ଦୁଭାବ ଅଛି କହି ରାତ୍ରୀ ଶୟନ କରିବାକୁ ମନା କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସରଳତା ବାପାଙ୍କୁ ବେଶୀ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ସେ କହିଲେ ତୁମେମାନେ ମୋ ଚିନ୍ତା ଛାଡିଦିଅ । ଖାଲି ମୋତେ କିଛି ଦେଶୀ ଶୁଖୁଆ ଆଣିଦିଅ । ତୁମ ଭୂତ ମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବି ।

ବାପାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କିଛି ଗ୍ରାମବାସର ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ମନ ନେଇ ଶୁଖୁଆ ଆଣି ଦେଲେ । କିଏ ବାପାଙ୍କୁ ଭୂତଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ତେଉଁରିଆ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇଥିଲେ । କିଏ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଗାର ଟାଣି ଦେଲେ । ଶଙ୍କାକୂଳ ମନ ନେଇ ସେମାନେ ସବୁ ଫେରିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଅନାବିଳ ସ୍ନେହ ଦେଖି ବାପା ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଜାଗୁଲୁ ଜାଗୁଲୁ ଅନ୍ଧାରରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଭିମୂଖେ ଦଉଡିଲେ । ବାପା ସେତେବେଳେ ଶାନ୍ତିରେ ଶେଇଥାନ୍ତି । ମାଷ୍ଟ୍ର ଆଜ୍ଞା ମାଷ୍ଟ୍ର ଆଜ୍ଞା କହି ସେମାନେ କବାଟ ବାଡେଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । କବାଟ ଖୋଲି ବାପା କହିଲେ ଭୂତ ଦାଉରୁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି କି ମରିଛି ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛତ, ଆସ ଦେଖିବ ତୁମ ଭୂତମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କିପରି ମାରିଦେଇଛି । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଦେଖିଲେ ବିରାଟ

ବିରାଟ ମୂଷା ମରି ଶୋଇଛନ୍ତି । ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ସେଠାରୁ ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ ।

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ସେମାନେ ବାପାଙ୍କୁ ଦେବତାର ଆସନରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରିଦେଇଥିଲେ । ବାପାଙ୍କ ରନ୍ଧଣା ଖାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ସେମାନେ ବାପାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଲାଇନ ହୋଇ ଛିଡା ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ବାପା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ବାଣ୍ଟିଲା ପରି ତାଙ୍କ ରନ୍ଧାଖାଦ୍ୟକୁ ବାଣ୍ଟିଥାନ୍ତି । ବାପା ଘରକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ନିଜ ନିଜ ବାଡିରେ ଫଳିଥିବା ଫଳ, ପରିବା ସବୁ ବସ୍ତାରେ ପୁରାଇ ଆଣିଦେଇଥାନ୍ତି । ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଓ ମଧ୍ୟ ବାପାଙ୍କ ଆସିବା ବାଟକୁ ଚାତକପରି ଅନାଇଥାନ୍ତି ।

ବାପା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଲ୍, ରିଙ୍ଗବଲ୍, ଲୁଡୁ, କ୍ୟାରମ୍ ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଆଣିଦେଇଥାନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ସେମାନେ ବାପାଙ୍କ ଚତୁପାର୍ଶ୍ୱରେ ବସି ଯାଉଥିଲେ । ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଗଳ୍ପ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ତାଙ୍କ ପିତା ପଢ଼ାଉଥିବା ସମୟରେ ହାତୀମାନେ ଗ୍ରାମ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ଫସଲ ନଷ୍ଟ ସହ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯିଏ ପଡିଲେ, ଯାହା ପଡିଲା, ତାକୁ ଦଳାଚକଟା କରି ମାରି ପକାଉଥିଲେ । ସ୍କୁଲ୍ ପିଅନଠାରୁ ଏକଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ବାପା ଭୟ ପାଇଯାଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଗେଟ ସହିତ ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରୀରୁ କବାଟ ଝରକା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ବନବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ଆସି ବହୁ କଷ୍ଟରେ ହାତୀମାନଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଘଉଡାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସରସ୍ୱତୀପୂଜା ଗଣେଶପୂଜାରେ ଗ୍ରାମବାସୀ ମାନେ ଆସି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁରୀ, ତରକାରୀ ଇତ୍ୟାଦି କରନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପିତା ଭାବନ୍ତି ଗ୍ରାମରେ ତ ମନୋରଂଜନ ପାଇଁ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ତେଣୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଳନ ହେଉଥିବା ପର୍ବରେ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରି ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତାଙ୍କ ବାପା ଭାଗବତ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇଥାନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନେକ ବଡ ପଦପଦବୀରେ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି । ସରକାରୀ ଗାଡିରେ ଯାଂଉଥିବା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖିଦେଲେ ସେମାନେ ଗାଡିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ପାଦ ଧରି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଥାନ୍ତି । ଏବେ ବି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଦେବତା ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି । ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ବାବୁ ହଠାତ୍ ଉଠି ପଡିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ପିତାଙ୍କ ପଦାଙ୍କାନୁ ଅନୁସରଣ କରି ଏକ ଆଦର୍ଶ ଶିକ୍ଷକ ହେବେ । ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଆଉ ଏକ ଅଙ୍ଗେନିଭା କଥା ମନେ ପଡିଗଲା । ତାଙ୍କ ଲୋମ ଟାଙ୍କୁରୀ ଉଠେ । ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ଝରଣାରେ ଉଲଗ୍ନ ହୋଇ ସ୍ନାନରତ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଦେଖି ହସିପକାଇବାରୁ ପିତାଙ୍କ ସହକର୍ମୀ ନିଳାମ୍ବର ବାବୁଙ୍କୁ ଜୀବନ ହରାଇବାକୁ ପଡିଥିଲା । ଏଖବର ପାଇ ସମସ୍ତେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ରହିଯାଇଥିଲେ । ଝିଅ ପିଲାମାନେ ଚପଲ ପରିଧାନ କଲେ ତାଙ୍କୁ ସମାଜ ବାସନ୍ଦ କରୁଥିଲା । ପାଠ ପଢ଼ାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ କଟକଣା ଥିଲା । ଗୃହଯୋଗ୍ୟା ହେଲେ ପାଠରେ ଡୋରି ବନ୍ଧା ହୋଇଯାଏ । ଏତେ ସବୁ ପ୍ରଥାକୁ ତାଙ୍କ ବାପା ନିଜ ବଳିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ସେହି ଗ୍ରାମରୁ ଦୂର କରିଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଭାଗବତ ରାମାୟଣ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବା ସମୟରେ ସେ ଅନେକ ଗଳ୍ପ କହି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ମନରେ ଝିଅମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଥିଲେ । ଫଳରେ ସେ ଗ୍ରାମର ବହୁଝିଅ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିପାରିଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାମଟି ସେ ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଛି ।

ଏମିତି ଏକ ବିବାହ

♦ ଦେବାଶିଷ ମିଶ୍ର

ଲାଇବ୍ରେରୀରେ ଆଦିତ୍ୟ ବହି ଖୋଲିକି ବସିଥିଲା ହେଲେ ତାର ଧ୍ୟାନ ଥିଲା ବାହାର ପଟକୁ । ସିଡ଼ିରେ ଯେମିତି କାହାର ଆସିବାର ପଦଧ୍ୱନୀ ଶୁଣାଗଲା, ସେ ସେପଟେ ଆଖି ବୁଲେଇ ନେଲା । ତାକୁ ପୁରା ଭରସା ଥିଲା ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହିଁ ଆସୁଥିବ । ଆଦିତ୍ୟ ସମ୍ବଲପୁରରେ କଲେଜରେ ପଢ଼ିଲା ସମୟରେ ହିଁ ବର୍ଷକ ପୂର୍ବରୁ ତାର ପରିଚୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ସହିତ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରାଜୁଏସନ୍‌ର ଶେଷ ବର୍ଷ । ପଢ଼ା ସରିଲା ପରେ ସେମାନେ ପୂର୍ବ ଭଳି ମିଳାମିଶା କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ସେଇଥିପାଇଁ ଦୁହେଁ ସନ୍ଦିହାନ ଥିଲେ । ବର୍ଷକ ଆଗରୁ ଯେତେବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସହିତ ତା'ର ପରିଚୟ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଦୁହେଁ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲେ ଘନିଷ୍ଠ ମିତ୍ର । ହେଲେ ତାଙ୍କ ମିତ୍ରତା ବେଶୀ ଦିନ ବନ୍ଧୁତାର ସରହଦ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପାଲଟି ଯାଂଇଥିଲେ ପ୍ରେମୀ ଓ ପ୍ରେମୀକା । ସେଇ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀର କଥାକୁହା ଆଖିରେ ଆଦିତ୍ୟ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଉଥିଲା । ତା'ର ଚାହାଣୀ, ମିଠାକଥା ତାକୁ ଅଧିର କରି ପକାଏ । ତେଣୁ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ହୃଦୟର ରାଣୀ କରି ସଜେଇ ନେଇଛି ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଲାଇବ୍ରେରୀକୁ ଆସି ଯାଇଛି । ସେ ଦୁହେଁ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାର ବାପାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଉଭୟଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ପ୍ରେମ ଓ ଅନୁରାଗ ବିଷୟରେ ଜଣେଇବେ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ଥିଲା ବାପାଙ୍କର ଏକ ମାତ୍ର କନ୍ୟା ସନ୍ତାନ । ସେଇଥିପାଇଁ ବାପା ତାର ସବୁକଥା ମାନ ନେଉଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯେ ଆଦିତ୍ୟ ସହିତ ବିବାହର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ତା' ମା' ବାପା ନିଶ୍ଚୟ ମାନିଯିବେ ।

ସେ ଦୁହେଁ ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ମା' ବାପା ଅତି ଆଦରରେ ଆଦିତ୍ୟକୁ ଜଳଖିଆ ଦେଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଏତ ଆଗରୁ ବାପା ମା'ଙ୍କୁ ଆପଣା ହୃଦୟର କଥା କହି ସାରିଥିଲା । ତେଣୁ ସାହିଲ ବାବୁ ସିଧା ସଳଖ ଆଦିତ୍ୟର ପରିବାର ତଥା ସେ ଭବିଷ୍ୟତରେ କର୍ମମୟ ଜୀବନ ପାଇଁ କେଉଁ ରାସ୍ତାକୁ ବାଛିବ ପଚାରି ନେଇଥିଲେ । ଆଦିତ୍ୟକୁ ଦେଖି ତଥା ତା' ବ୍ୟବହାରରେ ସନ୍ଧ୍ୟାର ମାତା-ପିତା ଆତ୍ମ-ସନ୍ତୋଷ ଅନୁଭବ କରି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଉଥିବା ଜଣେଇଥିଲେ । ଦୁହେଁ ଖୁସିରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇଉଠିଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା କଥାବାର୍ତ୍ତାର ପର୍ବ । ହସ କୌତୁକର ସମୟ । ଆଦିତ୍ୟ ହସି ହସି ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କୁ ପଚାରି ଦେଇଥିଲା, "ମଉସା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରେମ ବିବାହ ହୋଇଥିଲା ନା ଆରେଞ୍ଜ ମ୍ୟାରେଜ୍" । ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣଙ୍କ ବିବାହ ବେଶ୍ ଧୁମ୍‌ଧାମରେ ହୋଇଥିବ ନା ମଉସା ।

ଆଦିତ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡାକ ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଲାଗିଥିଲା, ତୀର ସଦୃଶ । ଆଉ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଗଭୀର ଖେଳେଇ ଦେଇଥିଲା ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କ ମନରେ । ସତରେ ବିବାହକୁ ନେଇ କେତେ ଯେ ମଧୁର ଅନୁଭୂତି ଥାଏ, ସମସ୍ତଙ୍କର ନିଜ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସମସ୍ତେ ଭରପୁର

ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ହେଲେ ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଏହା ଜୁଟି ନଥିଲା । ସାହିଲବାବୁ ଆଦିତ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଘାଇଲା ହୋଇ ହଜିଯାଇଥିଲେ ଅତୀତ ଜୀବନର ସ୍ମୃତିରେ । ଆଉ କହି ଚାଲିଥିଲେ ନିଜର ଅତୀତ ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ ।

ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କର ବାଲ୍ୟଜୀବନ ବିତିଥିଲା ଜଗତସିଂହପୁର କୁଜଙ୍ଗ ବ୍ଲକ୍ ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଗାଁରେ । ତାଙ୍କ ପରିବାର ତଥା ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟ ରହୁଥିଲେ ସେଇ ଗ୍ରାମ ଓ ତା' ଆଖ ପାଖ ଗ୍ରାମ ମାନଙ୍କରେ । ପଡୋଶୀ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାର ମା ମୋନାଲିସାର ପରିବାର ।

ମୋନାଲିସା ଆଉ ସାହିଲ ପଢୁଥିଲେ ଗୋଟିଏ କଲେଜରେ । ସାହିଲ ମୋନାଲିସାକୁ ବନ୍ଧୁତ୍ୱର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ମୋନାଲିସା ମଧ୍ୟ ସାହିଲର ବନ୍ଧୁତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେଇଥିଲେ । ସାହିଲ ମନେ ମନେ ମୋନାଲିସାକୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥିଲେ, ହେଲେ କେବେ ମୁହଁ ଖୋଲିକି କହି ପାରୁ ନଥିଲେ । କେବେ କେହି କାହାକୁ ମନର କଥା କହି ପାରି ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ଉଭୟଙ୍କୁ ମନ ମନ୍ଦିରରେ ସାଇତି ରଖିଥିଲେ । ସାହିଲର ମନ ସାଗର ବାରମ୍ବାର ମୋନାଲିସାକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଡାକିଥାଏ, ଆସିକି ତାର ନୀଳ ବୁକୁରେ ହଜିଯିବା ପାଇଁ । ସାହିଲର ମନ ମୋନାଲିସାର ନାଲି ଓଠକୁ ଦେଖି ଅମାନିଆ ହୋଇଯାଏ । ତାକୁ ଲାଗେ ସେ ସାରା ଦୁନିଆକୁ ଭୁଲିଯାଇ, ତାର ଗୋଲପୀ ଓଠରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦିଅନ୍ତା କି ? ସୁଖ ଦୁଃଖର ତା' ମାନସୀ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା କି ନିଜର ।

ସାହିଲକୁ ଏମିତି ଲାଗେ ଯେମିତି ମୋନାଲିସାର ରୂପ ରୂପା ଜହ୍ନ ପରି, ତା' ଶରୀରରେ ଖେଳି ଯାଉଛି ଚିତର ବସନ୍ତ । ଆଖିରେ ତାର ମାଦକତା, କୁନ୍ତଳରେ ତା ଭିଜା ଶ୍ରାବଣର ଛିଟା । ମୋନାଲିସାର ସ୍ୱପ୍ନରେ ହଜି ଯାଇ ସେ ନିଜକୁ ଶାହାଜାନ ଭାବିନିଏ । ଆଉ ମୋନାଲିସାକୁ ଗଢ଼ି ତୋଳେ ମମ୍ତାଜ୍ । କି ଚମତ୍କାରିତା ସେ ଅନୁଭୂତି ! ସାହିଲ ଭାବେ ମୋନାଲିସା ଓ ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଆତ୍ମିୟତାର ଛୋଟ ଘରଟିଏ ଗଢ଼ି ତୋଳିବେ । ସେ ଯେତେବେଳେ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଯାଉଥିବ, ତାର ଫେରିବା ବାଟକୁ ମୋନା ଚାହିଁ ରହିଥିବ ପ୍ରୀତିର ଦୁଆର ଖୋଲି । ଏମିତି ଥିଲା ଅନେକ ସ୍ୱପ୍ନ !

ହେଲେ... କେହି କାହା ମନ କଥା ଖୋଲି କହି ପାରୁ ନଥିଲେ । ଦୁହିଁଙ୍କ ଘରେ ଉଭୟଙ୍କ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଜାଣିଥିଲେ । ଦୁହିଁଙ୍କ ଘରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଆଦର କରାଯାଏ । ଉଭୟ ଉଭୟଙ୍କ ଘରକୁ ବୁଲାବୁଲି କରିବା ପାଇଁ ଆସନ୍ତି । କେବେ କେବେ ସାହିଲ ଭାବେ ମୋନାକୁ ତା ମନ କଥା କହିଦେବ ହେଲେ ପୁଣି ଏହା ଭାବି କି ଡରି ଯାଏ ଯେ କାଳେ ସେ ତାକୁ ମନା କରିଦେବ ଆଉ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବନ୍ଧୁତ୍ୱର ମଧୁର ସମ୍ପର୍କଟା ବି ଭାଙ୍ଗିଯିବ । ଆଉ ସେ ଏ ସମ୍ପର୍କକୁ ହରେଇବା ପାଇଁ ଚାହୁଁନଥିଲା ।

ସେଦିନ ଥିଲା ରବିବାର । ମୋନାଲିସା ବୁଲିବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲା ସାହିଲଙ୍କ ଘରକୁ । ସେ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଗାଁରେ କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ହିଁ ରଙ୍ଗିନ ଟେଲିଭିଜନ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଏତେ ଗୁଡିଏ ଟେଲିଭିଜନ ଚ୍ୟାନେଲ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, କେବଳ ଥିଲା ଦୂରଦର୍ଶନ । ଗାଁ ଯାକ ଲୋକ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ପ୍ରସାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଦେଖିବା ପାଇଁ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଆମେ ଦୁହେଁ ମଧ୍ୟ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗଲୁ । ଟି.ଭି ପାଖରେ ଡ୍ରେସିଙ୍ଗ ଟେବୁଲଟିଏ ଥିଲା । ଆମେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପର ୫ରୁ ୬ ଫୁଟ୍ ଦୂରରେ ବସିଥିଲୁ । ହେଲେ ଆମେ ଏମିତି ବସିଥିଲୁ ଯେ ସେଇ ଆଇନାରେ ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖିପାରୁ

ଥିଲି ଆଉ ସେ ମତେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଅନୁଯାଇ ଆମେ ଟି.ଭି ଦେଖୁଥିଲୁ ସେଇ ଆଇନାରେ । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରେ ଚାଲୁଥିବା କିଛି ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ହେଉଥିଲା, ମୁଁ ହିଁ ସେଇ ନାୟକ ଓ ମୋନା ସେଇ ନାୟିକା । ଯେଉଁ ସମୟରେ ନାୟକ ନାୟିକାକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ହାତରେ ଟେକି ନେଉଥିଲା, ସେଇ ସମୟରେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି ଯେମିତି ମୁଁ ହିଁ ସେଇ ନାୟକ ।

ମୋନାଲିସା ସେଦିନ ଆମ ଘରେ ରହି ତା'ପର ଦିନ ମୋ ଭଉଣୀ ସହିତ ନିଜ ଘରକୁ ଯିବାର ଥିଲା । ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି କଲେଜ ପଢ଼ା ସରିଲା ପରେ ଆମେ ଏବେ ପୂର୍ବ ଭଳି ଭେଟା-ଭେଟିର ସୁଯୋଗ ପାଇବୁ ନାହିଁ । ସେଇଥି ପାଇଁ ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି ମୋନା ଆଉ ଦିନେ ଦି ଦିନ ଆମ ଘରେ ରହିଯାଉ । ସେଦିନ ସିନେମା ସରିଲା ପରେ ଆମେ ଦୁହେଁ ପାଖାପାଖି ବସି ଚା'ର ମଜା ନେଉଥିଲୁ । ସମୁଦ୍ରକୂଳ ଆଡୁ ମେଘ ଆସୁଥିବାର ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଦେଖିଲି । ପବନର ବେଗ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଯେ ବର୍ଷା ସମୁଦ୍ର ପଟୁ ଆମ ଆଡକୁ ଆସିବାକୁ ଲାଗିଛି । ସମୁଦ୍ରର ଲହଡି ଗୁଡିକ ଭୀଷଣ ରୂପ ଧରି କୂଳରେ ବାଡେଇ ହୋଇ ଘୋର ଗର୍ଜନ କରୁଥିଲେ । ସେ ଶବ୍ଦ ଧିରେ ଧିରେ ଏତେ ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥିଲା ଯେ ଆମ ଆଖପାଖର ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦ ତାର ସାମ୍ନାରେ ଧିମା ପଡି ଯାଇଥିଲା । ଏମିତି ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ସମୁଦ୍ରକୂଳ କାନ୍ଦୁଥିଲା । କେଉଁ ଏକ ଅଜଣା କୋହରେ, ବାତ୍ୟା ଯେତେବେଳେ ଆସିଥାଏ, ସମୁଦ୍ରକୂଳରୁ ଏପରି ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଶୁଣାଯାଏ ବୋଲି ସେ ପିଲାବେଳେ ତାର ଅଜାଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଥିଲା । ସେଇ ନାଦକୁ ଶୁଣି ଗ୍ରାମର କୁକୁର ମାନେ ମଧ୍ୟ ଭୁକିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଏମିତି ଲାଗୁଥାଏ ଯେମିତି ସେମାନେ ଗାଁ ଛାଡି ଦୌଡି ପଳେଇବା ପାଇଁ ପାଗଳ ।

ମୁଁ ମୋନାଲିସାକୁ କହିଥିଲି, 'ବାତ୍ୟା ଆସିବା ପରି ଲାଗୁଛି' । ମୋ କଥା ଶୁଣି ମୋନା କିଛିଟା ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡିଥିଲା । କିଏ ଜଣେ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା ପରି ମନେ ହେଲା । ସେଥିଲେ ମୋନାର ବଡ ଭାଇ । ମୋନାକୁ ସେ କହିଲେ, "ମୋନା, ସମୁଦ୍ର ଅଶାନ୍ତ ହୋଇ ପଡିଛି । ଭୀଷଣ ବର୍ଷା ହେବ ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି । ତୁ' ଘରକୁ ନ ଯାଇ ଆଜି ଏଇଠି ରହି ଯା, ଦରକାର ହେଲେ ବର୍ଷା ଅଟକିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ରହିଗଲେ ଭଲ ହେବ । ମୋର ଟିକେ କାମ ଅଛି ପାଖ ଗାଁ କୁ ଯାଉଛି" ।

ମୁଁ ମନେ ମନେ ସେଇ ଝଡ ବର୍ଷାକୁ ଅଶେଷ ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇଥିଲି । ମୋ ପାଇଁ ତ ଏଇଟା ଗୋଟିଏ ଶୁଭ ସମ୍ବାଦ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମୋନା ଚିନ୍ତିତ ଅବସ୍ଥାରେ ସମୁଦ୍ରପଟକୁ ଦେଖୁଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ମୋର ବାପା ଆସିକି କହିଥିଲେ, "ଏମିତି ଲାଗୁଛି, ଯେମିତି ସମୁଦ୍ରରେ ଭୟଙ୍କର ଘୂର୍ଣ୍ଣିଝଡ ଆସୁଛି । ଯେତିକି ସମ୍ଭବ ମୁଁ ଗାଁର ଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିବା ପାଇଁ ଯାଉଛି । ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ସମ୍ଭବ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ କର । ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଖୋଲାଛାଡି ଦେବା ପାଇଁ କୁହ । ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରହିବା ପାଇଁ କୁହ । ସମୁଦ୍ରପଟକୁ କାହାରିକୁ ବି ଯିବା ପାଇଁ ମନା କର । ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ନାହିଁ" ।

ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିବା ଛଅ ନମ୍ବର ବିପଦ ସଂଙ୍କେତରୁ ଗୋଟିଏ ବଡ ବାତ୍ୟା ଆସିପାରେ ବୋଲି ଆମେ ଭାବୁଥିଲୁ । ଧିରେଧିରେ ବର୍ଷା ଭୀଷଣ ରୂପ ଧାରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଲା । କୁକୁର, ଗାଇ, ଗୋରୁ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ ଘରୁ ପିଣ୍ଡାମାନଙ୍କରେ ଚଢ଼ିଯାଉଥିଲେ । ବିଜୁଳି ଆଲୋକରେ ଚାରିଆଡେ

ଆଲୋକିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ଘର ଲୋକଙ୍କୁ ସତର୍କ ରହିବା ପାଇଁ ଜଣେଇ ମୁଁ ଆଉ ମୋନା ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ରେନ୍ କୋର୍ଟ ପିନ୍ଧି ବାହାରି ପଡିଲୁ । ପାଖ ସାହିକୁ ଯେତେବେଳେ ପହଁଞ୍ଚିଲୁ, ସେଠାକାର ଘରମାନଙ୍କର ଛପର ଉଡିଯାଇଥିଲା । ମାଟିଘର ଗୁଡିକର କାନ୍ଥ ଦବି ଯାଇଥିଲା । ଆଉ ସେଇ ତଳୁ ଲୋକମାନଙ୍କର କରୁଣ ଆର୍ତ୍ତନାଦ ବାହାରି ଘଡ ଘଡିର ଶବ୍ଦରେ ହଜି ଯାଉଥିଲା ।

ବର୍ଷା ଆଉ ପବନର ତାଣ୍ଡବ ଏମିତି ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ଯେ ଠିଆ ହୋଇ ଚାଲିବା ମଧ୍ୟ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆଉ ମୋନା ହାତ ଧରି ଗୁରୁଣ୍ଡିଗୁରୁଣ୍ଡି ବଡ ମୁସ୍କିଲରେ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲୁ । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଆଜ୍‌ବେଷ୍ଟସ୍ ଉଡିଯାଇଥିଲା । ଭାଗ୍ୟକୁ ବଖରାଏ ଛାତଘର ସେଠାରେ ଥିଲା । ଯାହାକି ବିନା ଭାଙ୍ଗି ମୁଣ୍ଡଟେକି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଆମେ ଭାଙ୍ଗି ପଡିଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ବଡ ମୁସ୍କିଲରେ ଛାତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଥିଲୁ । ଭାଗ୍ୟକୁ ଛାତ ଉପରେ ବାଉଣ୍ଡରୀ ୱାଲ୍ ଥିଲା । ନହେଲେ ପବନର ବେଗ ଆମକୁ ଉଡେଇ ନେଇଥାନ୍ତା । ତଥାପି ପବନର ପ୍ରଳୟଙ୍କର ବେଗ ଯୋଗୁଁ ବସିବା କିମ୍ବା ଠିଆ ହେବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ଆମେ ଦୁହେଁ ଛାତ ଉପରେ ବର୍ଷାର ମାଡ ଖାଇ ସେଇଦିନ ଓ ରାତି ସେଇଠି ଶେଇକି ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି ବିତାଇନେଲୁ ।

ବର୍ଷା ଆଉ ପବନର ବେଗ ତା' ପରଦିନ କିଛି କମ୍ ହେଲା । ଆମେ ତା' ପରେ ସେଠୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯେତେବେଳେ ଗାଁକୁ ଗଲୁ, ସେଠାକାର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଏତେ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା ଯେ ଆଖିର ଅଶ୍ରୁ ମଧ୍ୟ ମରି ଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମର ଗାଇ, ଗୋରୁ, ମଣିଷ କେହି ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିନଥିଲେ । ସବୁ ପଟେ ଶବ ଆଉ ଶବ । ବାତ୍ୟା ତ ନୁହେଁ ସିଏ ଥିଲା ଏକ ବିରାଟ ରାକ୍ଷସ ମହାବାତ୍ୟା । ଯିଏକି ଚାରିଆଡେ ଖେଳେଇ ଦେଇଥିଲା ବିନାଶର ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳା । ସବୁପଟେ ଭଙ୍ଗାଘର, ଆଉ ତା'ତଳେଦବିଯାଇଥିଲେ ଶହ ଶହ ଶବ । ସଡକରେ ଯାତାୟତ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା । ଚାରିଆଡେ ଭଙ୍ଗାଗଛ ଆଉ ପାଣି ଭରିକି ରହିଥିଲା । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପରିବାର ମହାବାତ୍ୟାରେ ଗୃହଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁର କରାଳଗର୍ଭରେ ଲୀନ ହୋଇଗଲେ । ଆମ ଉଭୟଙ୍କ ପରିବାରର କେହି ମଧ୍ୟ ସେଇ ଭୀଷଣ ବାତ୍ୟାର ପ୍ରଭାବରୁ ବଞ୍ଚିପାରି ନଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଚିର ନିଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ପଡିଥିଲେ । ଆମର କାନ୍ଦିବାର ସାହସ ବି ନ ଥିଲା କି ସେଇ ସ୍ଥାନରେ ଆଉ ରହିବାର ଧର୍ଯ୍ୟ ବି ନଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଆମେ ଆସି ଯାଇଥିଲୁ ଏଇ ସମ୍ବଲପୁର ସହରକୁ । ସେଇ ବାତ୍ୟାଦିନ ମୁଁ ମୋନାର ହାତ ଧରିଥିଲି, ଆଜି ମଧ୍ୟ ଧରିରଖିଛି । କେବଳ ହୃଦୟର ମିଳନ ହୋଇଥିଲା ଆମର, ବିବାହ କ'ଣ ଆମେ ଜାଣି ପାରି ନଥିଲୁ ।

ଭାବୁକ ହୋଇ ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ସାହିଲ ବାବୁଙ୍କ ଆଖିରୁ ଝରି ପଡୁଥିଲା ଅଶ୍ରୁ । ଆଦିତ୍ୟ ଭାବୁଥିଲା ବାହାବେଦୀର ବାହା କେତେ ସତ କେଜାଣି, ହେଲେ ଦୁଇ ଆତ୍ମାର ମିଳନ ହିଁ ସତରେ ପ୍ରକୃତ ବିବାହ ।

ଅବନକେଲା,
ରେମୁଣ୍ଡା, ସୁନ୍ଦରଗଡ

କାଲିକି ଯିବା

◆ *ବିଷ୍ଣୁପଦ ମିଶ୍ର*

ପାୟଲ ଭାରି ମନ କଷ୍ଟ କରେ, କାରଣ ତାର ସ୍ୱାମୀ ତାକୁ ଅନେକ ଥର ବାହାରକୁ ନେଇ ଯିବେ ବୋଲି କୁହନ୍ତି, ହେଲେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ, କାରଣ ସେ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପାୟଲ ସ୍ୱାମୀ ପଲ୍ଲବ ଜଣେ ଗଣମାଧ୍ୟମ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବେ କାମ କରନ୍ତି । ଏହାଛଡା ଜଣେ ଲେଖକ ଭାବେ ପରିଚିତ । ପଲ୍ଲବ ଜଣେ ଭୁଲିଯିବା ପ୍ରକୃତିର ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହା ଘରେ କହି ଆସନ୍ତି, ଅଫିସ ଆସିଲା ପରେ ସବୁ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ଯାହାକୁ ଉଣା ଅଧିକେ ପାୟଲ ଜାଣେ । ଯେବେ କିଛି ଗୋଟେ କିଣିବା ପାଇଁ ପଲ୍ଲବ ବାହାରେ, ତେବେ କାଲି କି ଯିବା କହି ପଲ୍ଲବ ଗଡାଇ ଦିଅନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ କାମର ବାହାନା ଦେଖାଇଥାନ୍ତି ।

ପାୟଲ ପଲ୍ଲବର ସଙ୍କୋଚ ମନ ଓ ମଣିଷ ପଣିଆ ପାଇଁ ଭଲ ପାଇ ବାହା ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ପାୟଲକୁ ସବୁବେଳେ ଭଲ ଲାଗେ, ହେଲେ ଯଦି କେବେ କେଉଁଠିକି ଯିବାର ଥାଏ, ଆଉ ପଲ୍ଲବ କଥା ଦେଇଥାନ୍ତି, ତାହା ନହୁଏ, ତେବେ ପାୟଲ ରାଗି ଯାଏ, କ'ଣ କ'ଣ ସବୁ ଗପି ଯାଏ । ହେଲେ ନିଜର ଭୁଲ୍ ପାଇଁ କେବେବି ପଲ୍ଲବ ଯୁକ୍ତି ଆଗକୁ ବଢ଼ାନ୍ତିନି, ଯାହାକି ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଯୁକ୍ତିତର୍କ ଆଗକୁ ବଢ଼େନା, ଏକା ଏକା ଗପି ଗପି ପାୟଲ ଚୁପ୍ ହେଇଯାଏ । କିଛି ସମୟ ରାଗି ଗଲା ପରେ ପୁଣି ପାୟଲ ରାଗ ଶାନ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରି ଆସେ । ହେଲେ ଆଜି ପାୟଲ ବାରମ୍ବାର କହିଥାଏ, ତାର ସାଙ୍ଗ ପୁଅର ଜନ୍ମ ଦିନ ଅଛି, ଶିଘ୍ର ଫେରି ଆସିଲେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା । ଏକଥାକୁ ଭଲ ଭାବେ ଜାଣେ ପଲ୍ଲବ । ଆସିବାର ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଶୃତି ବି ଦିଏ, ହେଲେ ମିଡିଆ ହାଉସ୍‌ରୁ ବାହାରିଲା ପରେ ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟେ ଫୋନ୍ ଆସେ, ଜଣେ ପ୍ରଯୋଜକ ରେକର୍ଡିଂ ଷ୍ଟୁଡିଓରେ ବସିଥାନ୍ତି, କିଛି କାମ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଶିଘ୍ର ଷ୍ଟୁଡିଓ ଆସିବାକୁ ପଡିବ । ବାସ୍ ପଲ୍ଲବ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି ଷ୍ଟୁଡିଓ । ଘରେ କିନ୍ତୁ ପାୟଲ ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ପୁରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ବସିଥାନ୍ତି । ଘଣ୍ଟାକୁ ବାରମ୍ବାର ବାରମ୍ବାର ଚାହୁଁଥାନ୍ତି । ସମୟ ଗଡି ଚାଲେ, ପାୟଲ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଏ, ଫୋନ୍ ଲଗାଏ, ହେଲେ ଷ୍ଟୁଡିଓ ଭିତରେ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ପାଏନା, ବାରମ୍ବାର ଫୋନ୍ ଲଗାଇ ଚୁପ୍ ହୋଇ ସୋଫା ଉପରେ ବସି ପଡେ । ଆଖିରେ ନିଦ ହେଇଯାଏ । ଷ୍ଟୁଡିଓରୁ ବାହାରିଲା ପରେ ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ମିସ୍ କଲ୍ ହେବା ଦେଖେ ପଲ୍ଲବ, ତା'ପରେ ମନେ ପଡିଯାଏ ପାୟଲକୁ ଦେଇଥିବା କଥା, ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ଗାଡି ନେଇ ଘରେ ଲଗାଏ, କଲିଂ ବେଲ୍ ଦୁଇ ଚାରିଥର ବାଜିବା ପରେ ରାଗରେ ଆଖି ମଳିମଳି କବାଟ ଖୋଲେ, ପଲ୍ଲବ ନିଜ ତରଫରୁ ଭୁଲ୍‌କୁ ସ୍ୱୀକାର କରେ, ଯେତେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚାହିଁଲେ ବି ବୁଝେଇପାରେନା । ଭୀଷଣ ରାଗିଥିବା ପାୟଲ କିଛି ବି ମାନେନା, କଥା ବହୁତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଯାଏ । ଏମିତି ଲୋକ ପାଖରେ ଚଳି ହେବନି ବୋଲି ଭାବିନିଏ, ମନେ ମନେ ବହୁତ ଶୋଧେ । ଅବିବେକୀ ଦାୟିତ୍ୱହୀନ ପୁରୁଷ ବୋଲି ବିଚାର କରେ । ଭଉଣୀ ଘରକୁ ଯିବାର ଥିବାରୁ ରୋଷେଇ କରିନଥାଏ,ଦୁହେଁ ଭୋକ ଉପାସରେ ସେଦିନ ରାତିରେ ନିଦ୍ରା ଯାଆନ୍ତି ।

ପରଦିନ ପଲ୍ଲବ ନିଜ ତରଫରୁ କଥା ହୁଏ, ନିଜ ହେଲ୍‌ମେଟ୍, ବ୍ୟାଗ୍ ଆଦି ମାଗେ, ହେଲେ ପାୟଲ କିଛି ଶୁଣେନା କି ଉତ୍ତର ଦିଏନା, ନିଜେ ସବୁ ଆଣି

ଅଫିସକୁ ବାହାରି ଯାଏ ପଲ୍ଲବ, ବାଟରେ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱହୀନ କାମ ପାଇଁ ନିଜକୁ ସବୁ ଦୋଷ ଦିଏ । ପଲ୍ଲବ ଗଲା ପରେ ପାୟଲ ସିଧା ତାର ସାଙ୍ଗ ପ୍ରତିମା ଘରକୁ ଚାଲି ଯାଏ, କାରଣ ପ୍ରେମ ବିବାହ କରିଥିବାରୁ ଘରେ ସେ କିଛି କଥା କହିବାକୁ ଉଚିତ ଭାବେନା । ପ୍ରତିମା ଅତି ପ୍ରିୟ, ତାଙ୍କ ବିବାହ ବେଳେ ଜଣେ ବାନ୍ଧବୀ ଭାବେ ଅନେକ ସହଯୋଗର ହାତ ବଢ଼ାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଁଞ୍ଚିଯାଏ, ସବୁ କଥା କୁହେ । ହେଲେ ସେ ବୁଝାନ୍ତି, ପଲ୍ଲବ କେବେବି ଜାଣି ଶୁଣି ଏମିତି କରିନଥିବେ, ସେ ବହୁତ ଭଲ ଲୋକ, ପଲ୍ଲବ ସୃଜନତାଶୀଳତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ଗୁଣ ସହ ପଲ୍ଲବର ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବଖାଣନ୍ତି । ଜଣେ ସୃଜନଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିର ମାନସିକତାକୁ ବୁଝିବା ସ୍ତ୍ରୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ । ପଲ୍ଲବ ଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପାଇ ବହୁତ ଭାଗ୍ୟବତୀ ବୋଲି କୁହନ୍ତି । ଫେରିବା ବାଟରେ ପାୟଲ ଅନୁତାପ କରେ, ସ୍ୱାମୀ ଘରେ ପାଦ ଦେଉ ଦେଉ ଏମିତି ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ନଥିଲା, ବାହାରେ ଜଣେ ଅନେକ କାମ ଭିତରେ ଥାଆନ୍ତି, କ'ଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଡେରି ହେଲା, ତାହା ନବୁଝି ଏମିତି ବ୍ୟବହାର ଆଦୌ ଠିକ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ମନେ ମନେ ନିଜକୁ ଦୋଷ ଦିଏ । ପଲ୍ଲବ ସବୁ ଭୁଲି ସକାଳୁ କଥା କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଯାହାକୁ ସେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା । ଯାହାପାଇଁ ଦୋଷୀ ବୋଲି ନିଜକୁ ଭାବୁଥାଏ । ଆସିବା ବେଳେ ଗୋଟେ ଦୋକାନରୁ ଜିନିଷ କିଣିବା ପାଇଁ ଯିବା ବେଳେ ପାଖ ବହିଦୋକାନରେ ଗୋଟାଏ ମାଗାଜିନ୍‌ରେ ପଲ୍ଲବଙ୍କ ଫଟୋ ଥିବା ବହିଟି ଉପରେ ଆଖି ପଡେ, ଜଣେ ସାହିତ୍ୟକ ଓ ସାମ୍ୱାଦିକଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍‌କାର ଦେଖି ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା । ପରେ ତାକୁ ଘରକୁ କିଣି ଆଣିଲା । ଘରେ ଆଗ ତାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିଲା । ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା । ତା' ମନରୁ ସବୁ ରାଗ ରୋଷ କୁଆଡେ ଉଭେଇ ଗଲା । ଅଫିସରେ କାମ କରୁଥିବା ବେଳେ ପଲ୍ଲବ କିନ୍ତୁ ଆଜି ଶିଘ୍ର ଯିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିଥିଲା । ଆଜି ଯାହାବି ହେଲେ ପାୟଲକୁ କୁଆଡେ ବୁଲେଇ ନେବାକୁ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କରି ସାରିଥିଲା । ତେଣୁ ତୁରନ୍ତ କାମ ସାରି ସେ ଘରକୁ ଆସିଲା । କଲିଂ ବେଲ୍ ବାଜିବାକ୍ଷଣି ପାୟଲ ଯାଇ କବାଟ ଖୋଲିଲା ବହୁତ ଖୁସିରେ, କିଛି କହିବା ଆଗରୁ ପଲ୍ଲବ ଆଜିର ବୁଲିବା ଯୋଜନା ବିଷୟରେ କହିଲା, ପାୟଲର କିନ୍ତୁ ବୁଲି ଯିବାର ସେତେଟା ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । କେମିତି କିଛି ସମୟ ପଲ୍ଲବ ସହ କାଟିବ ଓ ଭୁଲ୍ ସ୍ୱୀକାର କରିବ ସେ କଥା ଭାବୁଥିଲା, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାହା ତିଆରି କରି ଆଣିଲା । ଫ୍ରେସ୍ ହୋଇ ଚାହା ଖାଇଲା ପଲ୍ଲବ । ରେଡି ହେବାକୁ କହିବାରୁ ସେ ଯାଇ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ରେଡି ହେଲା ଓ ଠିକ୍ ବାହାରିବା ବେଳେ ପଲ୍ଲବ ମୋବାଇଲ୍‌କୁ ଫୋନ୍ ଆସିଲା । ପଲ୍ଲବ ଉତ୍ତର ଥିଲା– 'ନା ନା ଆଜି ନୁହେଁ, ଆଜି ମୁଁ ପୁରା ବିଜି ଅଛି, କାଲି ସିଟିଂରେ ବସିବା । ଯଦି ପାରୁଛନ୍ତି ଆଉ କାହାକୁ ନେଇଯାଆନ୍ତୁ' କହି ଫୋନ୍ କାଟିଦେଲା । କିନ୍ତୁ ପାୟଲ ଯିବାକୁ ରାଜି ନଥିଲା । କାରଣ ସେ ଜାଣିଥିଲା କେବଳ ତା'ପାଇଁ ପଲ୍ଲବ କାମ କ୍ୟାନସଲ୍ କରୁଛନ୍ତି । ପଲ୍ଲବ ଡାକିଲା, 'ଆସ ପାୟଲ ଶିଘ୍ର ବାହାରି ଆସ ଡେରି ହେଉଛି । 'ନା....ବୁଲି ଯିବା ତ କାଲିକି ହେଇପାରିବ । ହେଲେ ତମ ସିଟିଂ ପାଇଁ ସେମାନେ ଚାହିଁଛନ୍ତି । କ୍ୟାନସଲ୍ କରନା, ଅବାକ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିଲା ପଲ୍ଲବ । ଆଜି ନୁହେଁ, ଆଜି ନୁହେଁ, କାଲିକା ଯିବା.... । ଦୁହେଁ ଜୋରରେ ହସି ଉଠିଲେ ।

ଯୌନ ଶିକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା

- ନିଶିକାନ୍ତ ପାଢ଼ୀ (ସାମ୍ବାଦିକ)

ଆର୍ଯ୍ୟାବର୍ତ୍ତ ଭାରତବର୍ଷର ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ପୁରାତନ । ଭାରତୀୟମାନେ ଯେପରି ଶାନ୍ତିପ୍ରିୟ, ସହନଶୀଳ ତଥା ଶୃଙ୍ଖଳିତ ତାହା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଭାରତବର୍ଷ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଯେ କି ସାରା ବିଶ୍ୱର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ 'ସର୍ବେ ଭବନ୍ତୁ ସୁଖୀନଃ' ର ମନ୍ତ୍ର ପାଇଛି ଏବଂ 'ବସୁଧୈବ କୁଟୁମ୍ବକମ୍' ର ମନ୍ତ୍ରରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ମଧ୍ୟ ଦେଇଛି । ଏହି ପବିତ୍ର ସଂପର୍କ, ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବନ୍ଧନ ତଥା ଆଦର୍ଶ ଚରିତ୍ର ସବୁ ଆଜି ସ୍ଖଳିତ ହେବାରେ ଲାଗିଲାଣି । ଏହାର ପଛରେ ସ୍ୱାର୍ଥ ଏବଂ ଉଶୃଙ୍ଖଳିତ ଯୌନ ଜୀବନର ଉତ୍କଟ ପ୍ରଭାବ ରହିଥିବାର ଜ୍ଞାନୀ, ବୁଦ୍ଧିଜୀବି ତଥା ବିବେକ ସମ୍ପନ୍ନ ମଣିଷମାନେ ଏବେ ଅନୁଭବ କଲେଣି । ନଗ୍ନ ଯୌନଛବିକୁ ନେଇ ଆଜିର ଆଧୁନିକ ଜୀବନ ଯାପନ ଖୁବ୍ କଳୁଷିତ ହୋଇପଡିଲାଣି । ସାହିତ୍ୟ, ସମାଜ, ନାଚ, ଗୀତ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ପୁସ୍ତକ, ଖବର କାଗଜ, ସାପ୍ତାହିକ ତଥା ମାସିକ ପତ୍ରିକା ଗୁଡିକର ମୁଖ୍ୟ ଆକର୍ଷଣ ଆଜି ହେଉଛି ନଗ୍ନତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଷୋଡଶୀ ରୂପଶ୍ରୀର ଛବି । ବିଦ୍ୟାଳୟଠାରୁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କୋର୍ଟ କଚେରୀ, ସଚିବାଳୟଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ବ୍ୟାଙ୍କ, ଡାକ୍ତରଖାନା ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁଠି ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ଯୌନ କେଲେଙ୍କାରୀର ବିଭତ୍ସ ଦୃଶ୍ୟ । ପ୍ରତିଦିନର ଖବର କାଗଜ ଗୁଡିକରେ ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷକ ମଣ୍ଡନ କରୁଛି ଯୌନ ବ୍ୟଭିଚାର ଯଥା ବଳାତ୍କାର ଓ ଗଣବଳାତ୍କାରର ଲୋମହର୍ଷକ ତଥା ଘୃଣ୍ୟ ଖବର । ଏପରିକି ପରିଣତ ବୟସରେ ପହଞ୍ଚି ନ ଥିବା କୁନି କୁନି ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଶ୍ଳୀଳ ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡିଲେଣି । ତେବେ ସୋସିଆଲ୍ ମିଡିଆର ଅବାଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର, ଜିଓ ନେଟ୍‌ୱାର୍କର ଅତିରିକ୍ତ ମୁକ୍ତ ଯୋଜନା ତଥା ଟେଲିଭିଜନ୍ ତଥା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରମାନଙ୍କର ଅପରାଧ ପ୍ରବଣ ଯୌନ ଉତ୍ତେଜକ ଦୃଶ୍ୟରାଜି ଆଜି ନବାଗତ ଯୁବପିଢିଙ୍କୁ ଯୌନମତ୍ତ, ଭାବପ୍ରବଣ ତଥା ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ କରିପକାଇଛି । ଫଳରେ ନିଜ ନିଜ ଦେହରେ ପ୍ରଥମକରି ଘଟୁଥିବା ହରମୋନ୍‌ର କ୍ଷରଣ, ରାସାୟନିକ କ୍ରିୟା, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରକ୍ତର ଉଷ୍ମତା, ସ୍ନାୟବିକ ଶିହରଣ ତଥା ଯୌନ ଉଦାମତାକୁ ସେମାନେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକରି ନ ପାରି ଦେହର ଜୈବିକ ଭୋକକୁ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି ଅପରାଧ କରିବସୁଛନ୍ତି । ଯୌନ ସଚେତନ ନ ଥିବା କର୍ମଜୀବିମାନେ ଦେହର ଭୋକ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ବହୁମିଳନର ଶୀକାର ହୋଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଏଡ୍‌ସ ରୋଗୀ ପାଲଟି ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମରି ମରି ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି । ଆଉ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ଯୌବନର ପ୍ରଥମ ପାହାଚରେ ଦେଇଥିବା ସରଳ ଝିଅଟିଏ ନିଜର ଯୌନ ଜୀବନକୁ ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ସନ୍ତାନର ମାଆ ପାଲଟି ଯାଉଛି । କେଉଁଠି ଗର୍ଭରେ ସନ୍ତାନ ଧରି ଅଷ୍ଟମ ତଥା ନବମ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରୀ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସମୟରେ ନିଜେ ଏକ ଭୀତଃଗ୍ରସ୍ତ ଜୀବନ ବିତାଉଛି । କ୍ଷଣିକ ସ୍ନାୟବିକ ସମ୍ମୋହନ ତଥା ରକ୍ତର ଉଷ୍ମତା ମନୁଷ୍ୟର ମନ ଓ ହୃଦୟରେ ଜାନ୍ତବତାକୁ ପ୍ରକାଶକରି ମଣିଷର ସର୍ବନାଶ ଘଟାଉଛି । ଏସବୁ ବିଷୟ ପ୍ରତି ମଣିଷ ମନରେ ସଚେତନତା ଆଣିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷା । ଶିକ୍ଷାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ମଣିଷର ମନ ଓ ହୃଦୟରୁ ଅଜ୍ଞାନର ଅମା ପୋଛି ପକାଇଥାଏ । ଉପଯୁକ୍ତ

ଶିକ୍ଷା ପାଇଥିବା ମଣିଷମାନେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଯୌନ ଜୀବନକୁ ଆପଣେଇ ପବିତ୍ର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନକୁ ସତ୍ ମାର୍ଗରେ ଅତିବାହିତ କରିଥାନ୍ତି । ଧ୍ୟାନ, ଯୋଗ, ପ୍ରାଣାୟାମ ତଥା ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଜରିଆରେ ନିଜ ଦେହରେ ସୃଷ୍ଟିହେଉଥିବା ଅଦମ୍ୟ ଯୌନ ଉନ୍ମାଦନାର ଉତ୍ତାଳ ତରଙ୍ଗକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାନ୍ତି ତଥା ନିଜର ପରିବାରବର୍ଗ କିପରି ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଯୌନ ଜୀବନକୁ ଆପଣେଇ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ଯାପନ କରିପାରିବେ ସେ ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ସମାଜଗୁଡିକ ଖୁବ୍ ରକ୍ଷଣଶୀଳ ହୋଇଥିବାରୁ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୌନ ଜୀବନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖୋଲା ଖୋଲି ଭାବେ ଆଲୋଚନା ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଏପରିକି ସ୍ତ୍ରୀଟିଏ ମଧ୍ୟ ତାରା ଯୌନସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ତାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କହିବାକୁ ସଂକୋଚ କରିଥାଏ । ସେହିପରି ଅନେକ ଲୋକ ନିଜର ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ମୁକ୍ତଭାବେ ଆଲୋଚନାକରି ଡାକ୍ତରଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ନେବାକୁ ନାପସନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି । ଜ୍ଞାନ ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ ମଣିଷ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ନୂତନ ଜ୍ଞାନର ଆଲୋକ ପାଇପାରିଥାଏ । ଯେଉଁ ମଣିଷ ଯେତିକି ଶିକ୍ଷିତ, ଯେତିକି ଜ୍ଞାନର ଅଧିକାରୀ ସେହି ମଣିଷଟି ସେତିକି ସଂଯତ, ଶୃଙ୍ଖଳିତ ତଥା ମାର୍ଜିତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଆଇନ ତଥା ପଦ୍ଧତିମାନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ତାହା କେବଳ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନମୁଖୀ ହୋଇଛି । ଗୁଡିଏ କାଗଜର ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍‌କୁ ଆପଣେଇ କିପରି ପ୍ରଚୁର ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିହେବ ତାହା ବୋଧେ ଆଜି ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷିତ ମଣିଷର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହୋଇପଡିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି ଇଂଜିନିୟରିଂ, ଡାକ୍ତରୀ, ଆଇ. ଟି., କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସଫ୍ଟୱେର ଆଦିର ଚାହିଦା ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ହେଲେ ବିଡମ୍ବନାର ବିଷୟ ଚରିତ୍ରଗଠନ କଳାଭଳି ସଂସ୍କାରମୂଳକ ବିଷୟ ଆମଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିରେ ଆଉ ନାହିଁ । ଫଳରେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ, ଡିଗ୍ରୀଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚପଦବୀରେ ରହିଥିବା ଅଫିସର, ଓଟି ରୁମ୍‌ରେ ଅପରେସନ କରୁଥିବା ଦକ୍ଷ ଡାକ୍ତର ବଡ ବଡ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଉଥିବା ପୁଞ୍ଜିପତି, ପୋଲ, ରାସ୍ତା, କାମକରୁଥିବା ଇଂଜିନିୟର ଆଦି ଏମାନଙ୍କଠାରେ ଆଜି ସତ୍ ଚରିତ୍ର ତଥା ଆଦର୍ଶ ଗୁଣର ଘୋର ଅଭାବ ଦେଖାଯାଉଛି । ଏହି ସଭ୍ୟ ଶିକ୍ଷିତମାନେ ଆଜି ଦୁର୍ନିତି, ବଳାତ୍କାର ତଥା ସାମାଜିକ ଅପରାଧରେ ସାମିଲ ହେବାର ଦେଖାଦେଉଛି । ତେଣୁ ଆଦର୍ଶ ମଣିଷଟିଏ ଗଢି ତୋଳିବା ପାଇଁ ଆଜିର ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିରେ ସଂସ୍କାର ଆସିବା ସହିତ ସେଥିରେ ଯୌନ ସଚେତନତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୟସର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୌନ କୋର୍ସ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବେ ଶିକ୍ଷାଦେଲେ ହୁଏ ତ ସେତେଟା ବିଶୃଙ୍ଖଳା ଦେଖିଯିବ ନାହିଁ । ତା ଛଡା ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ତାଲିମ ପ୍ରାପ୍ତ ସଂଯତ ତଥା ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଖୁବ୍ ଜରୁରୀ । ଆଜି ପରିବାରରେ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯେତେବେଳେ ବୟୋପ୍ରାପ୍ତା ହେଉଛି ସେ ନିଜ ଦେହର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ବିଚଳିତ ହୋଇପଡୁଛି । ଏହା ଯେ ଏକ ଜୈବିକ କ୍ରିୟା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ, ସୁରକ୍ଷା, ବିଶ୍ରାମ ଆଦିର କିପରି ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ଝିଅକୁ କିଛି ନ ଜଣାଇ ଅଛୁଆଁ କହି ଦୂରେଇ ଦେବାର ଏକ ବିକୃତ ମାନସିକତାକୁ ପ୍ରଶୟ ଦେଇ ଝିଅମାନଙ୍କର ଜୀବନକୁ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଉଛି । ଝିଅଟି ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଏ ବିଷୟରେ ପାଇଥାନ୍ତା ତେବେ ସେ କାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ନିଜେ ନିଜକୁ ଠିକ୍ ବାଟରେ ନେଇପାରନ୍ତା ଏବଂ ନିଜର ଯୌନ ଜୀବନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରିଥାନ୍ତା ।

ସେହିପରି ଅଳ୍ପ ବୟସର ପୁଅଝିଅମାନେ ଯୌବନର ଉଦ୍ଦାମତାକୁ ସଂଯମ କରି ନ ପାରି, ନିଜର

ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଅନେକ ଭୁଲ କରିବସୁଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ବୟସର ଝିଅମାନେ ମା ହେଲେ ଶରୀରର କି ପ୍ରକାର କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ ତାହା ଝିଅଟିଏ ଜାଣି ନ ଥାଏ । ସେହିପରି ଯୌବନର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଉଦ୍ଦାମତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ନ ଲଗାଇ ନିଜେ ରୋଜଗାର ପନ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନ କରି ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପ ବୟସର ପୁଅ ଯୌନକ୍ରିୟାରେ ମାତି ବଳବୀର୍ଯ୍ୟହୀନ ହୋଇ ଯେପରି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡେ ତାହା ଯେ ମଣିଷକୁ ପଙ୍ଗୁ କରିପକାଏ । ଏହା ପିଲାମାନେ ଜାଣି ନ ଥାନ୍ତି କି ଆମ ସମାଜରେ କୌଣସି ବାପା ମା'ମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ଶିକ୍ଷାଦେବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇ ନ ଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଯଦି ଯୌନ ସଚେତନତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଆମର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମିଲ ହୋଇପାରନ୍ତା ତେବେ ନବାଗତ ପୁଅଝିଅମାନେ ଯୌନ ଜୀବନ ବିଷୟରେ ଉଚିତ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରି ନିଜକୁ ଠିକ୍ ବାଟରେ ପରିଚାଳିତ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରନ୍ତେ । ଅବଶ୍ୟ ଡାକ୍ତରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରଜନନ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରି ନିଜକୁ ସୁସଂଯତ କରି ଉଚିତ ମାର୍ଗରେ ଚାଲୁଛନ୍ତି । ଆମ ସମାଜରେ ଅନେକ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ରହିଛି ଯଥା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ଯାତ୍ରା ଅଭିନୟ, ସରକାରୀ ଦପ୍ତର, ଶିଳ୍ପକାରଖାନା, ସଂଘ ଆଦିରେ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀମାନେ ମିଳିମିଶି କରୁଛନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ଯୌନ ସ୍ଖଳନ ଏହି ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଭୁଲ ବାଟକୁ ନେଇଯାଉଛି । ଅବାଧ ଦୈହିକ ମିଳନ ଏଡ୍‌ସ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ H.I.V. ଭୁତାଣୁକୁ ସଂକ୍ରମଣ କରୁଛି । 'ଲରେ କର୍ମରତା ମଣିଷଟିଏ ଯୌନ ବିଜ୍ଞାନ ଅଜ୍ଞତା ଯୋଗୁଁ ଏଡସ୍ ରୋଗୀଟିଏ ପାଲଟି ସମାଜରେ ଏକ ଘୃଣ୍ୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛି । ସେହିପରି ଯୌନ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଜ୍ଞ ଥିବା ଦେହଜୀବିମାନେ ଅର୍ଥ ପାଇଁ ନିଜର ଈଶ୍ୱର ଦତ୍ତ ସୁନ୍ଦର ହାଡମାଂସର ଶରୀରକୁ ପୁତିଗନ୍ଧମୟ ନର୍କରେ ପରିଣତ କରିଦେଉଛନ୍ତି । ଉପରୋକ୍ତ ମଣିଷମାନେ ଯଦି ଯୌନ ସଚେତନତା ଶିକ୍ଷା ପାଇପାରନ୍ତେ ତେବେ ଏପରି ଭୁଲ୍‌କରି ବସନ୍ତେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ତଥା କଳୁଷିତ ଜୀବନମାନଙ୍କରେ ସଂସ୍କାର ଆଣିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୌନ ସଚେତନତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଶିକ୍ଷାଦାନକୁ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ କରାଇବା ଶୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେହୁଏ ।

୩୯୦/୨୪୪୮,
ଓସ୍କାରସିଟି, ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଶିଶୁସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଶୀତଋତୁର କବିତା

- ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ସାହୁ

ବାରମାସ, ଛଅ ଋତୁ । ପ୍ରକୃତିର ଭିନ୍ନ ସ୍ୱର୍ଶରେ ଷଡଋତୁର ମିଠା ଅନୁଭବ । ଶୀତ ଋତୁ ପଂଚମ ଋତୁ- ଶୁଷ୍କ, ସରସବିହୀନ, ଆଳସ୍ୟ ତଥାପି ଏକ ମଧୁର ଆବେଗ ଓ ଉଷ୍ଣତାର ଋତୁ ।

ଶୀତରେ ପୌଷ ମାଘ ମାସ
ଦେହରେ ରଖ ଶୀତବାସ ।

ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓଙ୍କ ଅନବଦ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ଛବିଳ ମଧୁ ବର୍ଣ୍ଣବୋଧର ଏକ ଆବେଗିକ ପଦ୍ୟାଂଶ । ମାସ -ଋତୁର ଅଭିନବ ସରଳ ସୁଲଳିତ ରୁତୁ ଓ ମାସ ବର୍ଣ୍ଣନା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ଚିର ପରିଚିତ ।

ଶିଶିର ଭିଜା ଶୀତଳ ଜଳରେ ସ୍ନାନକରେ ପ୍ରକୃତି । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ କୁଜ୍‌ଝଟିକାର ବହଳ ଆସ୍ତରଣ । ପ୍ରଭାତ ଆକାଶରେ ସ୍ୱପ୍ନିଳ ମେଘମାଳାର ବର୍ଣ୍ଣବିଭା । ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ମିଠାମିଠା ମହକ । ଅପରାହ୍ନରେ ଶୀତୁଆ ଲାଜେଇ ପବନ-ଶିରିଶିରେ କରେ ଦେହ, ମନକୁ । ରାତି ଗାଢ ହୋଇଆସିଲାବେଳକୁ ଶୀତର ରାଜୁତି ଚାଲେ ଅନାୟସରେ । ରାତିରେ ଟୋପାଟୋପା କାକର । ଝରିପଡୁଥାଏ ଗଛପତ୍ରରୁ ।

ଶୀତ ଆସେ ସୁଲୁସୁଲିଆ ଉତରା ପବନରେ ମାଖିହୋଇ । ଆପଣେଇନିଏ ପ୍ରକୃତିରାଣୀକୁ । ପୃଥିବୀର ସକଳମାନବଙ୍କୁ । ସୁନା'ୁଲିଆ ସୋରିଷକ୍ଷେତରେ ବିଚରଣ କରେ । ଅଳସୀ'ୁଲ ପାଖୁଡ଼ାରେ ଦୋଳି ଖେଳେ । ପାହାଡ଼ିମଣିଷକୁ ଆଦରିନିଏ ।

ପକ୍ୱଧାନକ୍ଷେତରେ ସୁଉ-ଉ-ଉ ପବନର ମନଛୁଆଁ ସୁର । ଲହରେଇ ଲହରେଇ ଧାନକେଣ୍ଡାଉପରେ ଘଷିହେଉଥାଏ । ଧାନକେଣ୍ଡାର ଢଳଢଳ ହଳଦୀରଙ୍ଗର ମୁହଁ ଦୋଳିଖେଳେ ପବନରେ । ଧାନକଟା ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇଥାଏ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ । ଖଳାକୁ ଜଗିରହେ ଚାଷୀ । ଅପାସୋରା ଖୁସି ଆନନ୍ଦ । ହୁଳା ଜାଳି ଅନିଦ୍ରା ରହେ ବିଲ ମଝିରେ । ଥରକୁଥର କୁହାଟ ମାରେ । ଗୀତଗାଏ ଆପଣାଢଙ୍ଗରେ । ସେ ଜାଣେ ଧାନ ହିଁ ମା' ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ତା' ପରିଶ୍ରମର 'ଳ । ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ ଲେଖିଛନ୍ତି -

ଖଳାକରି ଗ୍ରାମ ସୀମାରେ ଧାନ ଅମଳ କରି
ଗୃହକୁ ନିଅନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ବିଭୁ ନାମ ସୁମରି ।

ସେବତୀ, ଗେଣ୍ଡୁ, ଡାହ୍ଲିଆ, ଗୋଲାପ, ରଜନୀଗନ୍ଧା ପରି ଅନେକ ରଙ୍ଗୀନ ଓ ସୁଗନ୍ଧିତ 'ୁଲରେ ବଗିଚାବାସମୟ ହୋଇଯାଏ । ଏପରିକି ଘରର ଛାତ ଉପରେ ଆଉ ଉଦ୍ୟାନପାର୍କରେ । 'ୁଲମାନଙ୍କ ଦେହରେ ନେସି ହୋଇଯାଏ ଶୀତ ଅନାୟସରେ ।

ଯାନିଯାତ୍ରା, ମେଳାମଉଛବରେ ବୁଲିବା, ଦେଖିବା ଓ ଘରପାଇଁ ମନମୁତାବକ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିବାରେ ଏକ ନିଆରା ଅନୁଭୂତି ଆସେ । ମେଳାମଉଛବରେ ନାଚ, ଗୀତର ଆସର ଜମେଇଦିଏ ପରିବେଶକୁ । ଆବାଳ-ବୃଦ୍ଧ- ବନିତା ଏକାଠି ଭରପୂର ମଜା ଉଠାନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟାହେଲେ ଦେହରେ ଶୀତବାସ । ସେଇଥିପାଇଁ ତ ଦୋକାନରେ ପ୍ରବଳ ଜନସମାଗମ । ନିଜ ପସନ୍ଦର ଶୀତବାସ କିଣି ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ନାଟ୍ୟ ମଣ୍ଡପ,ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟରେ ନାଟତାମସା ଚାଲେ । ଗାଲେରୀରେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ କରତାଳିରେ ନାଟ୍ୟ ମଣ୍ଡପ, ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ପୁଲକି ଉଠେ ।

ଶିଶୁସାହିତ୍ୟକୁ ଶୀତ ସହ ସମ୍ପର୍କ ବାନ୍ଧିଲାବେଳକୁ କବିମାନଙ୍କ କବିତାଗୁଡ଼ିକୁ ସାଉଁଟିବାକୁ ପଡ଼େ । ଶିଶୁସାହିତ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାହିତ୍ୟ, ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାହିତ୍ୟ । ସରଳ ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସ ତଥା ବୋଧଗମ୍ୟ ଭାବଧାରାରେ ଏହା ସୁସଜ୍ଜିତ । କବି ଓ ଗାଳ୍ପିକମାନେ ବି ନିଜର ଶାଣିତ ଲେଖନୀରେ ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାରକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିପାରିଛନ୍ତି । ଶୀତକୁ ପରଖିନେଇ ଅନେକ କବିତା ଭେଟିଦେଇଛନ୍ତି ସମାଜକୁ ।

ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ନିରଳସ ସାଧକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାଶ ବେନହୁର । ବାକ୍ ଚାତୁରୀ ଓ ନିଆରା ଲିଖନ ଶୈଳୀରେ ସେ ପାରଦର୍ଶିତା ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ଛୋଟଛୋଟ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଶବ୍ଦକୁ ଗୋଟେଇ ପିଲାଙ୍କପାଇଁ ମନଛୁଆଁ କବିତା ବାଢିଦେଇଇଛନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଦେମୀ ତରଫରୁ ବାଲ ସାହିତ୍ୟରେ ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ ହୋଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଜାଗାଟିଏ ନେଇପାରିଛନ୍ତି । ଶୀତକୁ ନେଇ ସୁନ୍ଦର କବିତାଟିଏ 'ଶୀତର ମଜା ଭିନେ'ରେ ଲେଖିଛନ୍ତି-

ପତରପଡ଼େ ପତରପଡ଼େ ପତରଉଡ଼େ ଦୂରେ
ପତର ଅବା ସଙ୍ଗୀତ ଗାଏ ସିରିସିରିଆ ସୁରେ ।
ଓହ୍ଲାଏ ଶୀତ କୋଉ ଆକାଶୁ ନିଗାଡ଼ି ପାଣି ଟୋପା
ଘାସ ମୁହଁରେ ପାଲଟେ ସବୁ ମୁକୁତା ଥୋପାଥୋପା ।
ବାଦଲଢଙ୍ଗା କଳଗାଉଣା ପାଲଟେ ଜେଜେ ମାଆ
ଗୋଟାକୁଗୋଟା ଭଜନ ଛାଡେ ଡାକେ ଗାଇବୁ ଆ..
ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ହାତରେ ବାଡ଼ି ଜେଜେ ଆମର ଧରି
ସକାଳ ବୁଲା ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତି ନିଜକୁ ସଜ କରି ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶାଗ, କୋବି, ମୂଳା, ବିଟ୍, ଗାଜର, ବିନ୍ସ, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ବାଇଗଣ, ବିଲାତିବାଇଗଣ ପରି ଭଲିଭଲିକା ତଟକା ପନିପରିବାର ଚାହିଦା ଥାଏ । ସବୁଜ ପନିପରିବା ଦେଖି ମନ ଖୁସିହୋଇଯାଏ । ହାଟରେ ଯେମିତି ପନିପରିବାର ଲମ୍ବା ରୋଷଣୀ । ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କର ଭିଡଭିଡରେ ଖୁବ୍ ମଜାଲାଗେ କିଣିବା ପାଇଁ । ବେପାରି ବି ଖୁସ୍ ତା ବେପାରରେ । ଓଡ଼ିଆ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟ ଏକାଦେମୀ ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟିକା ସ୍ନେହଲତା ମହାନ୍ତିଙ୍କ କବିତା ପୁସ୍ତକ 'ନଅ ତିଅଣ ଛଅ ଭଜା' ରେ ସ୍ଥାନିତ କବିତା 'ଫୁଲକୋବି'ର ସମ୍ଭାର ବାସ୍ତବିକ ଅତୁଳନୀୟ ।

କୁହୁଡି କାକର ଅତି ଆପଣାର ଶୀତ ଅଟେ ମୋର ମିତ
କୁହ ମୁଇ କିଏ ପଉଷ ରାତିରେ ଏକୁଟିଆ ଗାଏ ଗୀତ ।
'ୂଲକୋବି ଅଟେ ନାଆଁଟି ମୋହର ସୁଆଦେ ତୁଳନା ନାହିଁ
ସୁଆଦଠୁ ବଳି ରୂପଟି ସୁନ୍ଦର ଜଗତେ ମିଳିବ ନାହିଁ ।
ଚଅପ ପକୁଡ଼ି ପାଇଁକି ମୋତେ ତ ନିଇତି ଓଟରଟଣା
ସବୁ ଘରଦ୍ୱାର, ସବୁ ହାଣ୍ଡିଶାଳ ମୋ ପାଖରେ ସବୁ ଜଣା ।
ଆଚାରକୁ ମୋର ଭଲପାଏ ଜର ପଥ୍ୟ ଓଷଦରୁ ବଳି
ବେଶି ଖାଇଦେଲେ ବଇଦ ବାପୁଡ଼ା 'ଟାଏ ତାହାର ଥଳୀ ।

ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଅନନ୍ୟ ଯୁବ ପ୍ରତିଭା ଦେବେନ୍ଦ୍ର ଚୌଧୁରୀ । ଚାରିପଟେ ଭେଟୁଥିବା ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସୁନ୍ଦରସୁନ୍ଦର କବିତାମାନ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପଢିବାର ସୁଯୋଗଦେଇଛନ୍ତି । ଅପାର ପାଠକୀୟ ଆଦର ପାଇଛନ୍ତି । ଶୀତ ସକାଳରେ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ଅବା ସହରଗଳିରେ ଶାଗ ବିକାଳି ଶାଗ ବିକେ ତା' ମଧୁର ଗଳାରେ ଡାକିଡାକି । ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସେ ସରସ, ସୁନ୍ଦର କବିତାଟିଏ ପାଠକପାଠିକାମାନଙ୍କୁ ଭେଟି ଦେଇଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ଶାଗ ଉପରେ କବିତାମୟ ଟିପ୍ପଣୀ ବାଢିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର କବିତା 'ଶାଗ ନବ କିଏ ଶାଗ' ରେ-

ଏ ପୁଅ ମାଆ, ଏ ଝିଅ ମାଆ ଶାଗ ନବ କିଏ ଶାଗ ?
ହାଡ଼ଥରା ଏଇ ଜାଡ଼ ମାସେ, ଶାଗ ଖାଇଲେ ଲାଗିବ ବାଗ ।
କଳମ, କୋଶଳା, ବାଡ଼ି ଲେଉଟିଆ, ପାଳଙ୍ଗ, ବଥୁଆ, ପୋଇ,

ମେଥି, ସଜନାରେ ଝୁଡ଼ିଟା ମୋଅର ରହିଛି ଭରତି ହୋଇ
ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଆଣିଛି ମୁଁ ତୋଳି ଛୁଇଁନାହିଁ ଟିକେ ଖରା
ମାଛ ମାଉଁସଠୁ ସୁଆଦ ମୋ ଶାଗ କେତେ କେତେ ଗୁଣେ ଭରା ।

କୋଶଲୀ ଭାଷାରେ ନିଜର ପାରଦର୍ଶିତା ଦେଖେଇପାରିଛନ୍ତି ବରିଷ୍ଠ କବି ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ । ମନମତାଣିଆ କବିତା ଲେଖି ପିଲାଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁପାରିଛନ୍ତି । କୋଶଲୀ କବିତାର ଶବ୍ଦକୁ ସୁନ୍ଦର ଢଙ୍ଗୀରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରି ଏକ ଅନୁଭବର ବାର୍ତ୍ତା ବାଢିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର କବିତା 'ଆଏଲା ଦିନୁ ଜାଡ' ଶୀତ ଋତୁ ପାଇଁ ସନ୍ଦେଶ ଆଣିଦେଇଛି ।

ବେଲ୍ ଉଦୁଛେ କଧ୍ରି କଧ୍ରି ଆଏଲା ଦିନୁ ଜାଡ୍
ମୁନୁସ୍ ମାକର୍ ଜୀବଜନ୍ତୁର୍ ଭାଙ୍ଗୁଛେ ମେରୁହାଡ୍ ।
ଖଟ୍‌କେ ଛାଡି ଉଠ୍‌ବାର୍ ଲାଗି ନାଇଁ ଡାକ୍‌ବାର୍ ମନ୍
ଶାଲ୍, ସୁଏଟର୍,କମ୍ବଲ୍ ଉଢ଼ି ଚାଲୁଛନ୍ତି କେତେ ଝନ୍ ।
ଆମର ନିନି ! ଉଠ୍‌ଲ ଖଟୁ ଧରିଛେ ପଢ଼ା ବହି
କମିହାଁପିଲା ଖେତ୍‌କେ ଛାଡି ପାର୍‌ସି ଭାଏଲ୍ ରହି ?
ଶୀତ୍ ଶୀତ୍ ନିସତ୍ କାମେ ନାଇଁହ ଉସାର୍ ଲମ୍
ଶୀତ୍ ପଲାବା ତୁଲିଆ ଚିରି ଛାତିକେ କଲେ ଦମ୍ ।

ଶିଶୁକବିତାରେ ଛାଇହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଶିଶୁପତ୍ରିକା 'ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ' ର ସମ୍ପାଦିକା କବୟତ୍ରୀ ସବିତା ଭୋଇ । ଲାଳିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ପିଲାଙ୍କ ମନଲାଖି କବିତା ଲେଖି ଚହଳ ପକାଇଛନ୍ତି ଶିଶୁସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ । ଶୀତଋତୁକୁ ଆପଣାର କରିପାରିଛନ୍ତି ନିଜର ସ୍ୱରଚିତ କବିତା 'ଶୀତ' ରେ-

ସବୁଜ ଘାସ ପତରେ ଶେଜେ ଶିଶିର ଝିକିମିକି
ଶିଶିର ନୁହେଁ ମୁକୁତା ସିଏ ଶୀତ କି ଦେଲା ରଖି ।
ସୋରିଷ ଫୁଲ ପିନ୍ଧାଇଦେଲା ସତେ କି ସୁନାପାଟ
ଧରଣୀରାଣୀ ବସେଇଦେଲା ସବୁଠି ଖୁସିହାଟ ।

କବି ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଦେବୀ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟକୁ ଭଲପାଇଛନ୍ତି ଆପଣାଛାଏଁ । ଋତୁଚକ୍ରର ପଂଚମ ଋତୁ ଶୀତକୁ ପାଖକୁ ଡାକି ତା ମୁହଁରେ ଭାଷା ଫୁଟେଇଛନ୍ତି । ଶୀତ କହିଯାଉଛି ତା କଥା.. 'ଶିତ ଆମର ମିତ' ରେ ସେ ପିଲାଙ୍କ ମନୋଭାବକୁ ଫୁଟେଇଛନ୍ତି । ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଶୀତକୁ ପରଖିନେଇ ଅନୁଭବ କରିପାରିଛନ୍ତି ଶୀତ ଋତୁର ଅବସ୍ଥା । ସେକାଳର ଶୀତ ଆଉ ଏବେକାର ଶୀତକୁ ତୁଳନା କରି ମନଛୁଆଁ କବିତାଟିଏ ଲେଖିଛନ୍ତି ।

ମାଘମାସ ବାଘପରିକା ଶୀତ
ଶୀତ ନୁହେଁ ସିଏ ଆମରି ମିତ ।
କାଞ୍ଜି ,ଚାରୁ, ଚହ୍ଲା ଦେହକୁ ହିତ
ଖାଇବ ସଭିଏଁ- ଏ କଥା ସତ ।
ସେମିତିକା ଶୀତ ଏବେ ତ ନାହିଁ
ବଣ ତ ଜଙ୍ଗଲ ଗଲା ଉଭେଇ
ଏବେ ମୋ ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ
ସମ୍ଭାଳିପାରୁନି ନିଜର କୋହ ।
ଆମ ଭଳି ଯଦି ଚାହୁଁଛ ମୋତେ
ଗଛ ଲଗାଇଲେ ଦେଖିବ ସତେ ।
ଯାହା ମୁଁ କହୁଛି ଭାବିବ ସତ
ମୁଁ ବି ତୁମର ଅଟଇ ମିତ ।

କବି ରାଧାରାଣୀ ତ୍ରିପାଠୀ ପ୍ରକୃତିରେ ଆତଯାତ କରୁଥିବା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର କବିତା ଲେଖନ୍ତି । ସେଥିରେ ଥାଏ ଋତୁ ସହିତ ଏକ ଅଭୁଲା ସମ୍ପର୍କ । କବିତାର ଭାବଧାରାରେ ନିଜକୁ ମଜେଇ ପିଲାଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁଲା ଭଳି କବିତା ବାଢ଼ିଦିଅନ୍ତି । 'ସୂରୁଜ ଆସିଲା ଧାଇଁ' କବିତାରେ ଶୀତକୁ ପରଖିନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଶୀତକାଳୀନ ପ୍ରକୃତିକୁ ପାଖରୁ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ।

ଅଳସୁଆ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠୁନି କାହିଁକି ଚଢ଼େଇ ବସିଛି
ଚାହିଁକେତେବେଳେ ସିଏ ଉଠିବ କେଜାଣି କିଛି
ଭାବିପାରୁନାହିଁ ।

କାହିଁ କେତେବେଳୁ ବସା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଅଛି ସିଏ ଧାଇଁ
ଶୀତରେ କାଲୁଆ ପଡ଼ିଲାଣି ଦେହ ସୂରୁଜର ଦେଖା ନାହିଁ ।
କୁହାଟି କୁହାଟି ଡାକ ଛାଡ଼ିଲା ସେ ଆ' ରେ ସୂରୁଜ ଉଇଁ
ଦୁହେଁ ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା ଏମିତି କମ୍ପିଯିବ ଧରା ଭୂଇଁ ।
ତା' ମଧୁର ଡାକ ଶୁଣିଲା କି କ'ଣ ସୂରୁଜ ଆସିଲା ଧାଇଁ
ଚଢ଼େଇର ଖୁସି କହିଲେ ନ ସରେ ସୂରୁଜ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ।

ସକାଳର କୁହୁଡ଼ି, ସକାଳର ଶୀତ କର୍ମବିମୁଖ କରିଦିଏ ସଭିଙ୍କୁ ସହଜରେ । ପିଲାମାନେ କେମିତି ନିସ୍ତାର ପାଇବେ ! ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଉଠି ପାଠପଢ଼ିଯିବାକୁ କ'ଣ ମନ ଲାଗିବ ? ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲେ ଶାନ୍ତି ମିଳିବ, ପାଠପଢ଼ାରୁ ବିରତି ମିଳିବ । ପୁଷ ମାସରେ ଶୀତହେଲେ ବି ଶୀତର ମହିମାକୁ ସାଉଁଟି ଆଣି ଶୀତୁଆ ସକାଳକୁ ମନେ ପକାଇଛି ମୁଁ । ଅଳସୁଆପଣକୁ ଛାଡ଼ି କର୍ମପଥରେ ଆଗେଇଯିବାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନକରି କବିତାଟିଏ ଲେଖିବସିଛି 'ପୁଷମାସର ଜୟ' କବିତା ଯାହାକି ମୋ କବିତା ସଂକଳନ 'କବିତା କଳିକା' ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଛି ।

ଉଠ୍ ଉଠ୍ ବୋଲି ମାଆ ଡାକିଲେଣି
ସକାଳୁ ହେଉନି ଉଠି
ବେଳ ଛାଏଁ ବେଳ ପଳେଇଯାଉଛି
ପାଠ ତ ପଢୁନି ଲିଟି ।
ଯା ଯା ଯା ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ
ଖାଇଦେ ମୁଠାଏ ଭାତ
ନା ନା ନା କହି ଖେଳୁଚି, ବୁଲୁଚି
ଅସନା କଲାଣି ହାତ ।
ଛି ଛି ଛି ଅସନା ପିଲାର
କିଏ ନ ହୋଇବେ ସାଙ୍ଗ
ଥୁ ଥୁ କରି ଛେପ ପକେଇବେ
ସଭିଏଁ ହୋଇବେ ରାଗ ।

ଶିଶୁସାହିତ୍ୟିକ ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ମାଝୀ ନିଜର ନୂତନ ପରମ୍ପରା, ନୂତନ ଶୈଳୀର ଲେଖାକୁ ପାଠକ/ ପାଠିକାମାନଙ୍କ ପହଂଚେଇପାରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବଳିତ ଲେଖାକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇ କଳାତ୍ମକ ଢଙ୍ଗରେ କବିତା ଲେଖିଚାଲିଛନ୍ତି । ସୁନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜନାରେ କବିତାଗୁଡିକ ମନଛୁଆଁ । ସେଇ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଶୀତ ଋତୁକୁ ନେଇ ଏକ ଭାବ ମଞ୍ଜୁଳ କବିତା 'ହୁଡୁବୁଡିଆ କୁହୁଡି' ରେ ଲେଖିଛନ୍ତି –

ହୁଡୁବୁଡିଆ କୁହୁଡି
ଝୁରଝୁରିଆ କାକର ଝାଡି
କାହୁଁ ଅଇଲା ଦଉଡି ।
ପୋଡିଲା ଆମ୍ବ ବଉଳ
ପତର କଷି ଝାଉଁଳିଗଲା
ଝଡିଲା କଢ କଅଁଳ ।
ପଡିଛି ବୋଲି କୁହୁଡି
ଗଲାନି ମାଡି କାଲୁ ଗୁଡିଆ
ସଜାଡି ମୁଢି ପକୁଡି ।
ଖାଲି ବଗୁଲା ଖାଳେଇ
ଗୋଟିଏ ହେଲା ପତୁନି ମାଛ
କୁଆଡେ ଗଲେ ପଳେଇ ।
ହୁଡୁବୁଡିଆ କୁହୁଡି
ଖରାଝଟକି ଆସିବା ଦେଖି
ଉହୁଁ ଲଚାଏ ଦଉଡି ।

ଶିଶୁସାହିତ୍ୟର ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଶୀଳ ନାମ ତପନ ସ୍ୱାଇଁ । ସରଳ, ତରଳ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି

କରି ପିଲାମାନଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁଲା ପରି କବିତା ଲେଖିବାରେ ସେ ନିଜକୁ ହଜେଇଦେଇଛନ୍ତି । ଭିନ୍ନ ସ୍ୱାଦର କବିତା ଭେଟି ଦେବାରେ ସେ ଆଗେଇଚାଲିଛନ୍ତି ସାହିତ୍ୟର ସିଧା ବାଟରେ । ତାଙ୍କର କବିତା ସଂକଳନ 'ବଜାର ବଜା ବାଇଦ ବଜା' ରେ ସ୍ଥାନିତ ମନଛୁଆଁ କବିତା 'ନିଦ ମାଉସୀ ଦେଏ ଆଉଁଶି' ରେ ଚମତ୍କାର ଶୈଳୀର ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜନା କରି ପାଠକୀୟ ଆଦର ପାଇଛନ୍ତି ।

ନିଦ ମାଉସୀ ଦେଏ ଆଉଁଶି
ପୁପୁକୁ ଟିକେ ମୋର
ରାତି ହେଲାଣି ନିଦ ଆସୁନି
ଚାହିଁଛି ବାଟ ତୋର ।
ଶୋଇ ପଡିଲେ ସପନେ ତାକୁ
ପରୀ ରାଇଜ ନେବୁ
ପରୀ ରାଣୀର କୁହୁକ ଛଡି
ଛୁଆଁଇ ଟିକେ ଦେବୁ ।

କବିତାର ଶାଣିତ ସ୍ୱର । ନିଛକ ଅନୁଭବର ଭାଷା । ବରିଷ୍ଠ କବି ଚିତ ରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶୀତକୁ ପାଖରୁ ଦେଖିଛନ୍ତି । ଅନୁଭବରୁ ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ି ଶୀତର ମୁହଁରେ କବିତାଟିଏ "ଦେଇଦେବି କେତେ କ'ଣ" ବାଢ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି –

ସବୁ ପରିବାରେ ଉଛୁଳି ପଡ଼ିବ ହାଟ
ବନ୍ଧାକୋବି, ‘ୁଲ, ବିଇଟି, ଗାଜର, ଉଲ,
ମଟର ,ବିଇନି, କଂଟା ବାଇଗଣ,ମୂଳା,
କୋଶଳା, ଧନିଆ, ପାଳଙ୍ଗ ଶାଗର ଠୁଳ ।
ଚଖେଇବି କାଞ୍ଜି କେତେ ରକମର ବଡି
ପତୁଆ ଅଷ୍ଟମୀ ହଳଦି ପତର ପିଠା
ଖାଇ ପୁଅ ଝିଅ ମାରୁଥବେ ବସି ହେଣ୍ଡା
ତିଆରି ଥୋଇବ ଶିତ ବଣଭୋଜି ଚିଠା ।
ଶୀତ ମାଉସୀକୁ ଭୁଲିବନି କେବେ ମନୁ
ତୁମେ ପରା ମୋର ଆଦରର ଗଂଠିଧନ
ସେନେହ ସୋହାଗ ଅମୃତ ପରଶିଦେଇ
ମୋଅରି ଋତୁରେ ଦେଇଦେବି କେତେ କ'ଣ ?

କବି କ୍ଷୀରୋଦ ମୋହନ ଦେହୁରୀ – ଶିକ୍ଷକତାରେ ପେଷା କଲେ ବି କବିତା ଲେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଆନ୍ତି, ସତେ ଯେମିତି କବିତା ଲେଖିବା ତାଙ୍କର ସଉକ ଋତୁ ସମ୍ପର୍କୀତ କବିତା ଲେଖିଲେ ବି ତା'ରି ଭିତରେ ନିଆର ଅନୁଭବକୁ ଆବୋରିପାରିଛନ୍ତି । । ତାଙ୍କ କବିତା 'ଶୀତ ସକାଳ'ରେ ପଲ୍ଲୀର ସକାଳ ଚିତକୁ ଶାଣିତ ଢଙ୍ଗରେ ଫୁଟେଇଛନ୍ତି ।

ଶୀତ ସକାଳ ଶୀତ ସକାଳ ଲାଗଇ ଭାରି ମଜା
ନଈପଠାରେ ଆମ୍ବତୋଟାଟି ଦିଶଇ ଭାରି ତାଜା ।
ବଉଳା ଗାଈ ରଡି ଛାଡଇ ନ ଦେଖି ଛୁଆ ପାଶେ
କାନ ତରାଟି ଲାଙ୍ଗୁଡ ଛାଟି କୁନି ବାଛୁରୀ ଆସେ ।
ଗୋଲାପ ଗେଣ୍ଡୁ ,ମଣ୍ଡା କୁସୁମ ‘ୁଟଇ ନିତି ନିତି
ମଧୁମାଳତୀ ‘ୁଟି ବାସନ୍ତି କି ଦିନ ଅବା ରାତି ।
ପଢିବା ପାଠ ଗଢିବା ଦେଶ ବିଶ୍ୱ ଦେଖିବ ଶିରୀ
ଦୂରେଇଯିବ ଦୁଃଖଯନ୍ତ୍ରଣା ବାଜୁ ବିଜୟ ଭେରୀ ।

ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ କବି କବିତା ମହାନ୍ତି ନିଜ ନାଁ ର ସାର୍ଥକତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିପାରିଛନ୍ତି ନିଜର କବିତା ମାଧ୍ୟମରେ । ତାଙ୍କ କବିତାରେ ସାମାଜିକ ପ୍ରତି‘ଳନ ରହିଛି । ତାଙ୍କ କବିତା 'ଶୀତ'ରେ ସୁଲଳିତ ଶବ୍ଦରେ ପଲ୍ଲୀର ମଧୁର ଆବେଗ ଭରା ଚିତ୍ରକୁ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି–

ମୋ ପଲ୍ଲି ମାଟିକୁ ଶୀତ ସ୍ପର୍ଶ କଲେ ସୁଷମା ମହୁଆ ଝରେ
ପାଦପ ପର୍ଣ୍ଣରେ ରଙ୍ଗ ମାଖିଦିଏ ପୁଷ୍ପରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭରେ
କେଦାରେ କେଦାରେ ସୁନାର ‘ସଲ କୃଷକ ଗାଏ ସଙ୍ଗୀତ

‘ସଲ କଟାର ମଧୁର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପଲ୍ଲୀ ଗୀତେ ମୁଖରିତ ।
ପରବ ପର୍ବାଣି କେତେ ଯାନିଯାତ ମେଳା ମଉଛବ ଆସେ
ଓଡିଆ ସଂସ୍କୃତି ସୌରଭ ସମୀରେ ମୃଦୁ ମନ୍ଦ ହାସେ ଭାଷେ

କବୀ ସୁଜାତା ଶତପଥୀ କବିତା ଲେଖିବାରେ ଧୂରୀଣ । ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସରେ ନିଜର ଚାତୁରି ଦେଖାଇ କବିତାର ଭାବକୁ ନିଖୁଣ ଭାବେ ପରିବେଷଣ କରିବାରେ ମାହିର୍ । ଋତୁକାଳୀନ କବିତା ଶୀତର ପରିଚୟକୁ ‘ଶୀତ ’ କବିତାରେ ନୂତନ ଭାବଭଙ୍ଗୀରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି ।

ପଚାରିଲି କାଶତଣ୍ଡି ତୋ ମୁହଁ କାହିଁ ଶୁଖିଛି ?
ମୁହଁ ପୋତି କହିଦେଲା ଶୀତ ପରା ଆସୁଛି ।
‘ୁଲେଇ ଶୀତଟା ପରା ‘ୁଲ ଧରି ଆସୁଛି
‘ୁଲ ‘ଳ ଦୁନିଆର ମନ ପରା ମୋହୁଚି ।
କୋମଳ ଛୁଆଁରେ ତା’ର ଧରଣୀକୁ ଛୁଇଁବ
ନାନାବିଧ ‘ୁଲ‘ଳେ ଗଭା ତା’ର ମଣ୍ଡିବ ।

ଶିକ୍ଷାକୁ ପେଶା ଓ କବିତାକୁ ନିଶା କରି ଓଡିଆ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟରେ ଚହଳ ପକେଇଥିବା କବି ଗୀତାଞ୍ଜଳି ସ୍ୱାଇଁ ଶୀତ ଋତୁକୁ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନର ଧାରାକୁ ନିଜ କବିତା ‘ପାଟିରୁ ବାହାରେ ଧୂଆଁ ’ ରେ ସାବଳୀଳ ଢଙ୍ଗରେ ପିଲାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଂଚେଇପାରିଛନ୍ତି ।

ଶୀତକୁ ଛାଡି କମ୍ବଳ ତଳୁ ଉଠି ଆସିଲା କୁନା
କହିଲା ଅଜା ଦେଖିବ ମଜା ମୋ’ ପାଟିକୁ ଅନା ।
ପାଟିରୁ ମୋର ବାହାରେ ଧୂଆଁ ଦେଖ କୁହୁକ କଥା
ବିଡି ସିଗାରେଟ ଖାଉନି ମୁହିଁ ଅଜାଙ୍କ ଘୂରେ ମଥା ।
କୁନା କହିଲା ଅଜାଙ୍କୁ ତା’ର ବିଜ୍ଞାନ କଥା ଶୁଣ
ପାଟି ଭିତରେ ବାଷ୍ପ ଉଷୁମ ବାହରଠାରୁ ଜାଣ ।
ଥଣ୍ଡା ବାୟୁରେ ମିଶିଲେ ଆମ ପାଟି ଭିତର ବାୟୁ
ଧୁଆଁ ବାହାରେ ଆମ ପାଟିରୁ ଜାଣିଲେ ଅଜା ତହୁଁ ।

ଶୀତ ଆସେ ପଲ୍ଲୀରେ, ସହରରେ । ଗଳିକନ୍ଦିରେ ଓ ସାହି ବସ୍ତିରେ । ରାଜରାସ୍ତା, ‘ୁଟ୍‌ପାଥ୍‌ରେ । ପଲ୍ଲୀରେ ଶୀତର ଏକ ନିଆରା ଅନୁଭବ ଥାଏ । ତେଣୁ ଏକାନ୍ତରେ ବୁଲୁଥିବା ଶୀତକୁ ଥରେ ପରଖିନେବା ଉଚିତ୍ । କି ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରେ ଆଶ୍ରାହୀନ ମଣିଷଟେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ସାଉଁଟି ଆଣୁଛି । ଆଖି ତଳର ଲୁହ ଓ ଛାତି ତଳର କୋହ ସମ୍ବରଣ କରିପାରୁନି ସହଜରେ । ତଥାପି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ନିରବିଯାଉଛି ଆପଣାଛାଏଁ । କାକୁସ୍ଥ ହୋଇ ହାତ ପତେଇଲେ ମିଳୁଛି ଅସମାହିତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଅଶାଳୀନ ବ୍ୟବହାର । ତା’ ମନରେ କ୍ଷୋଭ- ସତରେ ଏ ଶୀତ ଋତୁ କେତେ ଦାରୁଣ !

‘ୁଟ୍‌ପାଥରେ ଅଧା‘ଙ୍ଗୁଳା ଦେହଟିକୁ ଚିରା ଚଦର/ କମ୍ବଳରେ ଢାଙ୍କି ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥିବା ବା ରାତି ସାରା ଛଟପଟ ହୋଇ ଶୋଇରହୁଥିବା ବିଚରାର କି ଦୁଃଖମୟ ଜୀବନ ! ବେସାହାରା ପାଲଟିଯାଇଥିବା ମଣିଷକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଦେହ ଶିତେଇଯାଏ ଆପେଆପେ । ପ୍ରକୃତିର ନିୟମ ଭିତରେ ସେ ବନ୍ଧା । ଗରିବୀ ହିଁ ତା ଜୀବନର ମାପକାଠି । ତଥାପି ସେ ଶୀତକୁ ଆଦରି ନିଏ । ଭଲ ପାଏ । ତା’ରି ଭିତରେ ସେ ପାଏ ଆନନ୍ଦ । ସେ ଜାଣେ ଶୀତ ଋତୁ ଆସିବ ହିଁ ଆସିବ ।

ପାହାଡ, ଜଙ୍ଗଲ ଘେରା ଚାଳଛପରର ଲାଡ଼ି (କୁଡ଼ିଆ) । ନୂଆଁଣିଆ ଘରେ ପ୍ରକୃତିର ଉପାସକ ଜନଜାତି- ଆଦିବାସୀ ମଣିଷଟିଏ । ଡଙ୍ଗରରେ ତା’ର ବିଚରଣ । ଅଳସୀ‘ୁଲ, ସୋରିଷ ‘ୁଲର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତରେ ସେ ନିର୍ବିକାରରେ ବୁଲେ । ପାହାଡ଼ି ଝରଣାର ଶୀତଳ ଜଳରେ ସ୍ନାନ କରେ । ସେ ସବୁ ଋତୁକୁ ଅନୁଭବିଛି ଆପଣାଛାଏଁ । ପାଇପାରିଛି ଶୀତଋତୁର ମୁଗ୍ଧ ମହକ । ସେ ତା’ର ଚିରାଚରିତ ଢଙ୍ଗରେ ଶୀତକୁ ଆବୋରିନିଏ । ପାହାଡ଼, ଜଙ୍ଗଲ, ନଦୀ, ନାଳ, ଝରଣା, ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ ହିଁ ତା’ର ସକାଳ-ସଞ୍ଜର ସାଥୀ- ସହଚର । ନିବିଡ଼ ଆତ୍ମୀୟତା ବାନ୍ଧେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ । ମୁଁ

ଅନେକଥର ବୁଲିଛି ଏମିତିକା ଆଦିବାସୀ ପଲ୍ଲୀ ଗାଁ ରେ । ସେମାନଙ୍କ ନିରୀହ ଆଖି, ଚପଳ ପାଦ, ଅମାୟିକ ବ୍ୟବହାର ମୋତେ ମୁଗ୍ଧ କରିଛି । ହାଡ଼ଥରା ଶୀତରେ ମୁଁ ଗରମ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଥରିଲାବେଳକୁ ଛୋଟଛୋଟ ପିଲାମାନେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପୋଷାକ ଏପରିକି 'ଲଙ୍ଗୁଳା ଦେହରେ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖିଛି । ଭାବୁଥାଏ ଏ ମଣିଷକୁ ପଥର କଲା କିଏ ? କିନ୍ତୁ ନିଜ ଜନ୍ମମାଟିର ମମତା ଓ ଜାଙ୍ଗଲିକ ପରିବେଶକୁ ସେମାନେ ଖୁସିମନରେ ଆଦରି ନେଇଛନ୍ତି ।

ତେଣୁ ଶୀତଋତୁ ସଭିଙ୍କ ପାଇଁ । ସେ ଖୋଜେନା ଧନୀ କି ଗରିବ । ସେ କେବଳ ଆପଣେଇନେବାର ବାଟ ଖୋଜୁଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ତ ଶୀତଋତୁକୁ ଭଲ ପାଉଥିବା କବିମାନେ ନିଜ ସୃଷ୍ଟିକୁ ସମାଜର ପ୍ରତିଟି ମାନବ ପାଖରେ ସମର୍ପି ଦେଇଛନ୍ତି କବିତାରେ..

ହେ ଶୀତ, ତୁମକୁ ହୃଦୟର କୋଟିକୋଟି ଶୁଭେଛା ଓ ତୁମପାଇଁ ଗୀତ ଲେଖୁଥିବା ସୁନ୍ଦରତମ ସାହିତ୍ୟସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କୁ ମୋର ଶବ୍ଦପ୍ରଣାମ ।

ଏଲ୍. ଆଇ.ଜି- ୧୫
ନୟାପଲ୍ଲୀ ବ୍ରିଟ୍ କଲୋନୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୧୨

VS ACADEMY
(A WAY TO SUCCESS)
FOR +2 & +3 ARTS (ALL SUBJECTS)
& ALSO H.S.C (CLASS VIII TO X)
Where Ordinary Converts into Extraordinary
MATRUMANGALA CAMPUS, TINIKONIA BAGICHA, CUTTACK - 1
CONTACT : 8270602223 , 8328896892

ରିକ୍ସାବାଲା

- ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ନାଥ

ସେଦିନ ଟ୍ରେନ୍‌ଟି ଆସିଷ୍ଟେସନ୍‌ରେଲାଗିଲା । ତରତରହୋଇଟ୍ରେନ୍‌ରୁଓହ୍ଲେଇ ପଡିଲେରମାକାନ୍ତ ବାବୁ । ବାହାରକୁକାଢି ଆଣିଲେସାଥିରେ ଆଣିଥିବାଜିନିଷପତ୍ରସବୁ । ଆଉଡାକଛାଡିଲେକୁଲି..କୁଲି...। କୁଲି ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ରମାକାନ୍ତ ବାବୁବହୁତବ୍ୟସ୍ତଜଣାପଡୁଥାନ୍ତି । କାହିଲେଜଲ୍‌ଦି ବାହାରକୁଚାଲ ନହେଲେମୋରବସ୍‌ମିସ୍‌ହୋଇଯିବ । ତରବରରେକୁଲିଗୋଟାଏ ଆଟାଚକୁମୁଣ୍ଡେଇ ଆଉଗୋଟାଏବ୍ୟାଗ୍‌କୁକାନ୍ଧରେଗଳେଇ ଆଗେ ଆଗେଚାଲିଲା । ଆଉ ନିଜର ଏକ ହ୍ୟାଣ୍ଡ୍‌ବ୍ୟାଗ୍‌କୁ ଧରି ପଛେ ପଛେଚାଲିଲେରମାକାନ୍ତ ବାବୁ । ଷ୍ଟେସନ୍‌ବାହାରେସିନା ପହଞ୍ଚିଗଲେ । କିନ୍ତୁବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍‌ତ ଆହୁରି ଅନେକ ଦୂରକେମିତି ଯିବେଏତେବାଟ । କୁଲିଷ୍ଟେସନ୍‌ରୁ ଆଣିବାହାରେଛାଡିଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।ବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍ ପାଖରେ ଟିକେଛାଡି ଦେବାକୁଯେତେକହିଲେବିରାଜିହେଲାନି ।

ଏତେଗୁଡିଏଜିନିଷନେଇକେମିତି ଯିବେ । ଏତେକମ୍‌ବାଟ ଯିବାକୁ ଅଟୋବାଲାବିରାଜିହେଉ ନାହାନ୍ତି । ଦେଖିଲେଜଣେରିକ୍ସାବାଲା ଅଛି । ଅଟୋସବୁ ଆସିଲା ପରେରିକ୍ସାବାଲାଙ୍କବେପାରଯେମିତି ଏକ ପ୍ରକାର ବନ୍ଦ ହେଇଗଲାଣି । କାଁଭାଁ କୋଇଠି କେମିତିଜଣେ ଜଣେ ରିକ୍ସାଟାଣୁଛନ୍ତି । ଆଉଗୋଟାଏ କଥା ସେତିକି ପଇସାରେକମ୍‌ସମୟରେ ଆଉସୁରକ୍ଷିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଯଦି ଅଟୋରେ ଯାଇପାରୁଛନ୍ତିତାହେଲେରିକ୍ସାରେକିଏ ଯିବ । ଏମିତିରିକ୍ସାବାଲାଏହିଷ୍ଟେସନ୍‌ରୁବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛାଡି ଯାହା ଦିପଇସାରୋଜଗାରକାରୁଛନ୍ତି ।

ରମାକାନ୍ତ ବାବୁତାକୁଡାକି ପଚାରିଲେ କିରେ ଟିକେ ବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍ ପାଖରେ ଛାଡିଦେବୁ । ରିକ୍ସାବାଲା ହଁକହି ବାବୁଙ୍କ ଜିନିଷପତ୍ର ସବୁରିକ୍ସାରେ ଲଦିଲା । ଆଉବାବୁଙ୍କୁବସେଇବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍ ଆଡେଚାଲିଲା । ବାବୁକହିଲେଟିକେଜଲ୍‌ଦି ଚାଲ୍‌ମୋରବସ୍‌ଲେଟ୍‌ହେଇଯିବ । ଆମଗାଁକୁ ଆଉଗୋଟାଏମାତ୍ରବସ୍ ଅଛି । ସେଇଟାଛାଡିଦେଲେମୁଁହଇରାଣହେଇଯିବି ।

ଏପଟେରମାକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କମନରେଭୟ ଥାଏ । ନିଜର ପି.ଏଫ୍ ପଇସାଉଠେଇ ଆଣିଛନ୍ତି । ହ୍ୟଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଅଛି ଦୁଇଲକ୍ଷଟଙ୍କା । ଝିଅରବାହାଘର,ସେଥିପାଇଁ ପ.ଏଫ୍‌ଟଙ୍କାଉଠେଇଘରକୁଫେରୁଛନ୍ତିରମାକାନ୍ତ ବାବୁ । ରାତିହେଲେଯେମିତିବିପଦ ମାଡି ଆସୁଛି । ଆଜିକାଲିବେଳକାଳ ଯାହା ଯଦି ବସ୍‌ଚାଲିଗଲା,କେମିତି ଯିବେଘରକୁକାହାକୁବିଶ୍ୱାସକରିବେସେ । ଏମିତିଭାବୁଭାବୁ ଦେଖିଲେତାଙ୍କରବସ୍‌ଛାଡିଲାଣି । ବାଟରୁତରବରହୋଇକାହିଲେ ଅଟକା ଅଟକାଏହିବସ୍‌ଟହେଉଛି ଆମଗାଁକୁଲାଷ୍ଟ୍‌ବସ୍ । ରିକ୍ସାବାଲାବସ୍‌ଟିକୁ ଅଟକାଇଲା । ବ୍ୟାଗ୍ ଆଉ ଆଟାଚ୍‌ନେଇଗାଡିରେରଖିଦେଲା । ପର୍ସରୁଟଙ୍କାକାଢିବାକୁରମାକାନ୍ତ ବାବୁହ୍ୟାଣ୍ଡ୍‌ବ୍ୟାଗ୍‌ଟିକୁରିକ୍ସାଉପରେ ରଖିରିକ୍ସାବାଲାକୁ ଟଙ୍କା ଦେଲେ । ଆଉତରତର ରେବ୍ୟାଗ୍‌ଟିକୁ ନେବାକୁଭୁଲିଯାଇ ବସ୍‌ରେ ଚଢିଚାଲିଗଲେ । ରିକ୍ସାବାଲାଟଙ୍କା ଧରିଜୁହାରଟେହୋଇଫେରି ଆସିଲା ।

ରିକ୍ସାଟିକୁରଖିବସି ପଡିଲାତାଉପରେ । ଆଉ ଦେଖିଲାଗୋଟେବ୍ୟାଗ୍ ଥୁଆହୋଇଛି । ଭାବିଲାଏଇଟା ନିଶ୍ଚିତ ସେହିବାବୁଙ୍କର । ସେତେବେଳେକୁବସ୍‌ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ଭାବିଲା ନିଶ୍ଚିତ କିଛି ଦରକାରୀକାଗଜପତ୍ର ଏ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ

ଥାଇପାରେ । ହେଲେସେବ୍ୟାଗ୍‌ଟିକୁ ଫେରେଇବକେମିତି । ନା ସିଏଜାଣିଛିସେବାବୁଙ୍କୁ ନା ଜାଣିଛିତାଙ୍କ ଘର ଠିକଣା ।

ଭାବିଲାପୋଲିସ୍‌ରେଜିମା ଦେଇଦେବ । ପୁଣି ଭାବିଲାଯଦି ପୋଲିସ ଏ ଜିନିଷତାଙ୍କୁ ନଫେରାନ୍ତିତାହେଲେତସେବାବୁହଇରାଣହୋଇଯିବେ । ଏମିତି ଭାବି ଭାବି ରାତିରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ଭାବିଲାବ୍ୟାଗ୍‌ଟିକୁଖୋଲି ଦେଖିବସେଥିରେ କଣ ଅଛି । ବ୍ୟାଗ୍‌ଖୋଲି ଦେଖିଲା,ସେଥିରେ ଅନେକଗୁଡିଏଟଙ୍କା ଥିଲା । ରିକ୍ସାବାଲାଜଣଙ୍କ କଣ କରିବାତାକୁକିଛିବୁଦ୍ଧିବାଟ ଦିଶିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁସେବ୍ୟାଗଭିତରେ ଏକ ଡାଏରୀ ଥିଲା । ଯାହାର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେଲେଖାଥିଲାତାଙ୍କଠିକଣା ।

ରିକ୍ସାବାଲାଭାବିଲାକାଲିସକାଳୁ ଯାଇତାଙ୍କୁତାଙ୍କରଟଙ୍କା ତକ ଫେରେଇଦେବ । କିନ୍ତୁକେମିତି ଯିବ । ଡାଏରୀରେଯେଉଁଠିକଣା ଅଛିତାହାଏଠାରୁକାହିଁକେତେ ଦୂର । ପୁଣି ଭାବିଲାହଁଲୋକମାନେ ପଚାରି ପଚାରିଲଙ୍କାକୁଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତିମୁଁଏଇଠିକି ଯାଇ ପାରିବିନିନା !

ସେପଟେରମାକାନ୍ତ ବାବୁଟଙ୍କା ତକ ହରେଇ ପାଗଳ ପରିହେଉଥାନ୍ତି । ଭାବୁଥାନ୍ତି ଯଦି ଯାଇସେରିକ୍ସାବାଲାକୁ ପଚାରନ୍ତିସିଏ କଣ ମାନିବ ନା ଫେରେଇବତାଙ୍କଟଙ୍କା । କିନ୍ତୁତାଙ୍କରଠିକ୍‌ମନେ ଅଛିସେରିକ୍ସାବାଲାକୁ ପଇସା ଦେଲା ପରେସେଠୁବ୍ୟାଗ୍‌ଟିକୁ ଆଣିବାକୁଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଏତେଗୁଡାଏଟଙ୍କାରଖି ମଧ୍ୟରିକ୍ସାବାଲାକୁ ନିଦ ହେଉନଥାଏ । କାହିଁକିନାସିଏ ପୂର୍ବରୁଏକାବେଳେଏତେଗୁଡିଏଟଙ୍କାକେବେବି ଦେଖି ନଥିଲା । କେମିତିରାତି ପାହିବ ଆଉସିଏ ଯାଇଫେରେଇ ଆସିବଟଙ୍କାତକ ।

ରାତି ପାହିଲା,ସକାଳହେଲାଗାଧୋଇ ପାଧୋଇରିକ୍ସାବାଲାବସ୍ ଧରି ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲାସେହିଗାଁରେ । ବସ୍‌ଷ୍ଟପ୍ ପାଖରୁ ମଧ୍ୟ ସେଗାଁଟିକାହିଁକେତେ ଦୂରରେ । କେତେଜଣଙ୍କୁ ପଚାରି ପଚାରି ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲାସେହିଗାଁରେ । ବହୁତ ଥକିଗଲାଣି ମଧ୍ୟ । ସକାଳିକିଛିବିଖାଇନି ଯାଇଛିଯେ ଆସି ଦିନ ୨ଟା ବାଜିଲାଣି ।

ରିକ୍ସାବାଲା ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲାସେହିବାବୁଙ୍କଘରେ । ବାବୁ ମନ ଦୁଃଖରେଶୋଇଥିଲେ । କେହିଜଣେ ଯାଇଖବର ଦେଲାତାଙ୍କୁକିଏଡାକୁଛନ୍ତିବୋଲି । ରମାକାନ୍ତ ବାବୁବାହାରକୁ ଆସିଲେ । ହଠାତ୍‌ସେହିରିକ୍ସାବାଲାକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ରିକ୍ସାବାଲାକୁକିଛି ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁରିକ୍ସାବାଲାବାବୁଙ୍କଗୋଡ ଧରି ପକାଇଲା ଆଉକହିଲାମୁଁ ଆପଣଙ୍କବ୍ୟାଗ୍‌ଟିଖୋଲି ଦେଇଛିମୋତେକ୍ଷମାକରିଦେବେ । କିନ୍ତୁସେଥିରେବହୁତଟଙ୍କା ଥିବାଜାଣିମୁଁଫେରେଇବାକୁ ଆସିଛି । ଆପଣଙ୍କଟଙ୍କା ପ୍ରଥମେ ଆପଣଗଣି ନିଅନ୍ତୁ ।

ରିକ୍ସାବାଲାରଏହିମହତଗୁଣ ଦେଖି ଆଉଟଙ୍କାଗଣିବାର ପ୍ରଶ୍ନଉଠୁନଥିଲା । ଯିଏଏତେ ଦୂରରୁଏତେ କଷ୍ଟ କରିଟଙ୍କାତକଫେରେଇବାକୁ ଆସିଛିସିଏବାକେମିତିଟଙ୍କାକାଢିନେବ ।

ରମାକାନ୍ତ ବାବୁତାର ପାଦଧୂଳିନେଲେ ଆଉକହିଲେତୁମେହେଉଛମୋ ପାଇଁଭଗବାନ । ତୁମେ ଯଦି ଟଙ୍କା ତକ ଫେରେଇନଥାନ୍ତ ତେବେମୋଝିଅରବାହାଘରହୋଇପାରିନଥାନ୍ତା । ଆଜିବି ଦୁନିଆଁରେଏମିତିମଣିଷ ଅଛନ୍ତିମୁଁବିଶ୍ୱାସକରି ପାରୁନି ।

ସୁନ୍ଦରପୁର,ଉତରକୂଳହାଟ୍,ପ୍ରୀତିପୁର,
ଯାଜପୁର-୭୫୫୦୧୩

ଅଗ୍ନିପଥ

- ଗୀତାଞ୍ଜଳି ନାୟକ

ଅନ୍ଧାର ମାଡି ଆସିଲାଣି, ରାତି ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଉଛି । ଅନ୍ଧାର କ୍ରମେ ଗାଡ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଗଛରୁ ପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କ ଫଡ଼୍, ଫଡ଼୍ ହେଉଥିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଭୁଛି । ଅହର ରୁ ବିଲୁଆ ମାନଙ୍କର ହୁକେ ହୋ ଶବ୍ଦ, ରାତି ଏକପ୍ରକାର ହେଲା ବୋଲି ସଂଙ୍କେତ ଦେଉଥାଏ । ପଶୁ, ପକ୍ଷୀଙ୍କର ବିକଟାଳ ଶବ୍ଦରେ ମୋର ଛାତିଟା ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗୁଥାଏ । ମୋର ଚାଲିବା ଶକ୍ତି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅବଶ ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ମୋର ଛାତି ଧକ୍ ଧକ୍ ପଡୁଥାଏ । ଏଣେ ଭୋକରେ ପେଟ କଅଁ କଅଁ କଲାଣି । ଆଗକୁ ଆହୁରି ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ଅଛି । କଇଁ ଫୁଲିଆ ଜହ୍ନ ରାତି ହେଲେ ମେଘ କି ବର୍ଷା ସେମିତି ତ କିଛି ଦେଖା ଯାଉନି । ହେଲେ ଆକାଶଟା ପୁରା ଧୂଆଁ ଅନ୍ଧାରରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମଳିନ ପଡିଯାଇଛନ୍ତି । ଘଡଘଡି ଶବ୍ଦ ପରି ମନେ ହେଉଛି, ହେଲେ ଏତ ଘଡ ଘଡି ନୁହେଁ ମନକୁ ସ୍ଥିର କରି ଶୁଣିଲି, ଏହା ଗୁଳି,ଗୋଳା ଆଉ ବୋମାର ଅବାଜ୍ । ତେଣୁ ସେହି ଧୂଆଁ ନିଶ୍ଚେ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ଘୋଡାଇ ଦେଇଛି । କାମ କରିବାକୁ ଘର ଠାରୁ ଦୂରକୁ ଆସିଥିଲି, ଘରେ ମୋର ଛୋଟ ଝିଅ ସୋଫିଆ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ସ୍ତୀର ପିଲା ପିଲି ହବାର ଅଛି, ପ୍ରାୟ ସମୟ ହୋଇ ଆସିଲାଣି, ତେଣୁ ଆଗକୁ ଗଛକୁ ନ ଚାହିଁ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଧାଇଁଲି, ବୋଧେ ପୁଣି ଭାରତ ପାକିସ୍ଥାନ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ।

ମନକୁ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ଏମିତି ଏକ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା ହୋଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଛୋଟ ହୋଇଥାଏ ।ମୋର ଅମି ମୋତେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଧାଇଁଲେ, ମୋର ଦାଦା(ଜେଜେବାପା) ସେତେବେଳେ ଜରାଗ୍ରସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଛାଡିକି ଆବା ମୋର ଯିବାଟା ଠିକ୍ ମନେ କଲେନି । ସେତେବେଳକୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଦୁଇ ଦିନ ବେ ଖାଇ ନ ଥାଉ । ଦାଦା(ଜେଜେ ବାପା)ଙ୍କର ସେହି କୋରଡ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବୋହି ଯାଉଥାଏ । ଜରାଗ୍ରସ୍ତ ଶରୀର ଖାଇବା ପାଇଁ ଘରେ କିଛି ନ ଥାଏ । ଆଉ ଔଷଧ ପାଇବୁ କୋଉଠୁ ? କଥା କହିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତି ଆସିବ ବା କେଉଁଠୁ ? ତଥାପି ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କରି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ମୋ ଦାଦା କହିଲେ ନାତି ଆଉ ବୋହୂକୁ ଯା ବଞ୍ଚା । ମୁଁ ତ ଆଜି ନହେଲେ କାଲି ମରିବି । ତୁ ମୋତେ ଛାଡି ଚାଲି ଯା । ମୋ ଆବା କିଛି ଉପାୟ ନ ପାଇ ମୋ ଦାଦାଙ୍କୁ ଟେକି ଟେକି ଯଥା ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଗକୁ ପାଦ ପାଦ ପରେ ପାଦ ବଢ଼େଇ ଚାଲି ଥାଆନ୍ତି । ହେଲେ ସବୁ ଠିକ୍ ଥିବା ଭଳି ଲାଗିଲା । ଆମ ଠାରୁ ସେମାନେ କିଛି ବାଟ ପଛେଇ ଗଲେ । ମୋର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ନଥିଲେ ବି ଠିକ୍ ସେହି ଆବଜ୍ ଏବେବି ବାଜିଲେ ମୋ ଛାତି ଥରି ଯାଏ । କୋଉ ଗୋଟେ କୋଣରୁ ଅଗ୍ନି ବର୍ଷା ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ପ୍ରକମ୍ପିତ ହୋଇ ଯାଏ ଗଗନ, ପବନ. ସତେ ଯେପରି ବସୁଧା ଦୋହଲି ଯାଉଥାଏ, ସେହି ଅଗ୍ନି ବର୍ଷାରେ ସେ ଦୁହେଁ କୁଆଡେ ହଜିଗଲେ, ତାଙ୍କ ଚିହ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ ରହିଲାନି । ଅମି ମୋର ସେମିତି କୋଳରେ ଜାକିଥାଏ ମତେ, ଭାଗ୍ୟକୁ ନିନ୍ଦା କରି ଆଗକୁ ଆମେ ବଢ଼ିଲୁ । ସେହି ଭୋକ, ଉପାସ, ଯନ୍ତ୍ରଣା, ରୋଗକୁ ଦେହ ସୁହା କରି ଦିନ କାଟି ଦେଲୁ । ଅମି ମୋର ଯାହା ମାଗି ଆଗେ ମତେ ଖାଇବାକୁ

ଦେଇଦିଏ, ଆମକୁ ଏଠି ଚୋର, ଖଣ୍ଟ ଭାବି ଘରେ କେହି କାମ ଦେବା ପାଇଁ ନାରାଜ୍, କେତେବେଳେ ବାହାରେ ପଡିଥିବା ଖାଦ୍ୟ କୁକୁର ଅଧା ଖାଉଥିବ, ଆମେ ସେଥିରୁ କିଛି ଆଣି ଖାଉ । ଅମି ମୋର ମତେ ଏମିତି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ୧୫ ବର୍ଷ କରିଦେଲା । ଆମେ ପାଠ କ'ଣ ଜାଣିନୁ, ସିଏ ପୁଣି କେମିତି କା ଜିନିଷ, ତାକୁ ପଢ଼ିଲେ କ'ଣ ହୁଏ, ତାହା ମୋର ଜ୍ଞାନ ବାହାରେ, ଅମିର ଭୋକରେ ରହି ରହି ପାଟିରୁ ରକ୍ତ ପଡିଲା, ଡାକ୍ତର ଆମ ପାଇଁ ସାତ ସ୍ୱପ୍ନ, ସେଥିରେ ସେ ଆରପାରିକୁ ଚାଲିଗଲା । ମୁଁ ହେଇଗଲି ବେସାହାରା । ଏଇ କଥା ଭାବି ଭାବି ଧାଇଁ ଆସି ଦେଖିଲି ।

ଘରେ ଆସି ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ସିନା ପହଁଞ୍ଚିଗଲି, ହେଲେ ଘର ଖାଲି । କେହି ଘରେ ନାହାନ୍ତି, ଭୋକ ମୋର କୁଆଡେ ମରିଗଲା, ଆଉ ପଥଶ୍ରମ ମୋ ଜଡ ଦେହଟାକୁ ଛୁଇଁ ପାରିଲାନି । ରନୀ କୁଆଡେ ଥିଲା ଧାଇଁ ଆସିଲା । ମୋ ଗୋଡ ପାଖରେ ନସର ପସର ହେଲା । ସେ ବି ଭୟ ଏବଂ ଭୋଗରେ ବିକଳ ହୋଇ ମୋତେ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଥାଏ, ହେଲେ ତା ବିକଳ ଦେଖି ମୋ ଝିଅ ପାଇଁ ଆଣିଥିବା ବିସ୍କୁଟ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟା ଖୋଲି ଖାଇବାକୁ ଦେଲି । ହେଲେ ସେ ଭୋକରେ ଥାଇ ବି ଖାଇବାକୁ ନାରାଜ୍ । ସେ ମୋତେ ଅନ୍ୟ କିଛି ଇସାରା ଦେଉଥାଏ । ଟାଣି ଟାଣି ବାହାରକୁ ଆଣି ଏଠୁ ଯାଅ ଭାରି ବୋଲି ଯେମିତି ତାର କଥା କହି ପାରୁ ନଥିବା ପାଟି ବହୁତ କିଛି କହୁ ଯାଉଥାଏ, ହେଲେ ମୁଁ ବି ତାକୁ ଛାଡି ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥାଏ, କାହିଁକି ନା ତାକୁ ଛାଡି ଗଲେ ଆଉ ଫେରିଲା ପରେ ରନୀକୁ ପାଇବିନି, ଆଖି ଫିଟି ନଥିଲା, ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ତାକୁ ପାଳି ଏତେ ବଡ କରିଛୁ, ଭାବିଲି ଯାହା ହେଉ ତାକୁ ନେଇ କି ଯିବି, ଦୁହେଁ ଭିତିରିଆ ରାସ୍ତାରେ ସେହି ରାତିରେ ଜୀବନକୁ ବଞ୍ଚେଇବାକୁ ଦୌଡିବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ସାଙ୍ଗରେ ରନୀ ଥାଏ ବୋଲି ଟିକେ ଭୟ କମ୍ ଲାଗୁଥାଏ, ଗୁଳି, ବୋମା ଆବାଜ୍‌ରେ କାନ ଫାଟି ଯାଉଥାଏ ।

ଶେଷରେ ଟିକିଏ ଗୁଳି, ବୋମା ଆବାଜ୍ କମ୍ ଶୁଭିଲା । ଆମେ ବୋଧେ ରାତି ସାରା ଦୌଡିଦୌଡି ସେହି ଯୁଦ୍ଧ ଯାଗା ଅତିକ୍ରମ କରିଗଲୁ । ଦୂରରେ ଗାଡି ଯାଉଥିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା । ସାହସ ବାନ୍ଧି ପୁଣି ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ଧାଇଁଲୁ । ଶେଷରେ ଆମେ ସେହି ଗାଡି ପାଖରେ ପହଁଞ୍ଚିଗଲୁ । ହେଲେ ଗାଡି ପାଖରେ ପହଁଞ୍ଚି ଦେଖିଲୁ, ମୋ ଝିଅ ସୋଫିଆ ତା ଅମିକୁ ଧରି ରଡି ଛାଡି କାନ୍ଦୁଥାଏ, ଆଉ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ରେସ୍‌ମା ପ୍ରସବ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଉଡ ପଟ ହେଉଥାଏ । ଗାଡି ଅବଶ୍ୟ ଧିରେ ଧିରେ ଚାଲୁଥାଏ । ଆମେ ସେହି ଗାଡିକୁ ଉଠିଲୁ । ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ ଡାକିବା ଛଡା ମୋ ପାଖରେ କିଛି ଉପାୟ ନଥାଏ । ଆଲ୍ଲା ଆମକୁ କାହିଁକି ଏଠି ଜନ୍ମ ଦେଇଛନ୍ତି ? ସ୍ତ୍ରୀର ଛଟ ପଟ ଦେଖି ଗାଡିର ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ । କୁକୁର ରନୀର ଆଖି ବି ଲୁହରେ ଭିଜି ଯାଉଥାଏ । ହେଲେ ଆଲ୍ଲାଙ୍କର ଏ କି କ୍ରୁର ନିଷ୍ପତି । ଆମର ଦୋଷ କ'ଣ ? ଆମେ ବିନା ଦୋଷରେ ଏତେ ଦଣ୍ଡ କାହିଁ କି ପାଉଛୁ ? ଝିଅଟି ବିକଳରେ କହୁଥାଏ, ଆବା ମୋ ଅମିକୁ ବଞ୍ଚେଇ ଦିଅ । ହେଲେ ମୁଁ ନିରୂପାୟ, ଉପାୟ ଶୂନ୍ୟ ମଣିଷଟା କ'ଣ ବା କରିପାରିବି, ସେମିତି ସେହି କଷ୍ଟକୁ ଆମେ ତିନି ଜଣ ଯାକ ଦେଖି ଦେଖି ପଥର ପାଲଟି ଗଲୁ । ଶେଷରେ ଆମକୁ ଗୋଟେ ଯାଗାରେ ଆଣି ଛାଡି ଦେଲେ । ରେସ୍‌ମାକୁ ଟେକି ଟେକି ମୁଁ ଗୋଟେ ମନ୍ଦିରକୁ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ନେଇଗଲି । ସେତେବେଳକୁ କଷ୍ଟ ସହି ସହି ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ଯାଇ ଥାଏ । ମୁଁ ଭାବିଲି ରେସ୍‌ମା ବୋଧେ ମୋ ଝିଅ ସୋଫିଆକୁ ଆଉ

ମୋତେ ଛାଡି ଖୁଦାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା । ନିରାସା ମନରେ ମୋ ଆଖିରୁ ଲୁହ ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଆଉ ହୃଦୟଟାକୁ ଯେମିତି କିଏ ଖିନ୍ ଭିନ୍ କରି ଦେଉଥାଏ । ତଥାପି ଝିଅଟା ପାଇଁ ସବୁ ଦୁଃଖକୁ ମନ ଭିତରେ ଚାପି ଦେଉଥାଏ । ଝିଅଟି ମୋର ତା ମା' କଷ୍ଟକୁ ଦେଖି ନିଜ ଭୋକ କି ଶୋଷ ମୋ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରୁ ନଥାଏ । ଏତେ କଷ୍ଟ ସହି ନପାରି ମନେ ମନେ ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଉଥାଏ । ସେତିକିବେଳେ ଜଣେ ବୁଢ଼ୀ ଲୋକ ଆସିଲେ ରେସ୍‌ମାକୁ ଦେଖିଲେ ଓ ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି ବୋଲି କହିଲେ । ଆମେ ତିନି ଜଣ ଆସ୍ୱସ୍ତି ହେଲୁ । ସବୁ କଷ୍ଟ ପରେ ଆଲ୍ଲା ଆମ ଉପରେ ଦୁଆ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଆମର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଲୁ । ବୁଢ଼ୀ ଲୋକଟି ମଣିଷପଣିଆ ଦେଖେଇ ସିଏ ଜାଣିଥିବା ଉପାୟରେ ରେସ୍‌ମାର ପ୍ରସବ କରାଇଲା । ମା ଓ ଛୁଆ ପ୍ରାୟ ଭଲ ଥିଲେ । କପଡା ସେମିତି ନଥାଏ, ପତ୍ର ଗୋଟିଏରେ ପିଲାଟିକୁ ବୁଢ଼ୀ ଶୁଆଇ ଦେଲା, ମୋ ଚାଦରଟି ରେସ୍‌ମାକୁ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲି । ଝିଅ ମୋର ମୋ ଠୁ ଦେଖି ତା ଫ୍ରକ୍‌ଟିକୁ ଖୋଲି ତା ଭାଇକୁ ଘୋଡାଇ ଦେଲା । ମା ପୁଅ ଟିକିଏ ଆସ୍ୱସ୍ତି ହେଲେ । ପୂର୍ବ ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ନାରଙ୍ଗୀ ଛିଟା ଟିକେ ଝାପ୍‌ସା ଦେଖା ଯାଉଥାଏ, ବୋଧେ ସକାଳ ହେବାର ସମୟର ସୂଚନା ଦେଉଥାଏ । ପକ୍ଷୀମାନେ ନୀଡ ଭିତରେ ଥାଇ ସକାଳକୁ ସ୍ୱାଗତ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ କିଚିରି ମିଚିରି ଶବ୍ଦରେ ପାଖ ଗାଁରୁ କୁକୁଡା ମାନଙ୍କର ମଧୁର ସ୍ୱର ଭାସି ଆସୁଥାଏ । ସେମାନେ ବୋଧେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ଡାକି ଡାକି ଉଠାଉଛନ୍ତି । ଉଠ ସକାଳ ହେଲା ବୋଲି । ସମସ୍ତେ ରାତ୍ରିର ବିଶ୍ରାମକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଜାଗ୍ରତ ହେବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ, ହେଲେ ମୋ ମନରେ ଶଙ୍କା ଉଙ୍କି ମାରୁଥାଏ । ସକାଳ ହେବାକ୍ଷଣି ମନ୍ଦିର ପୂଜକ ଆସିଯିବେ ପୂଜା କରିବାକୁ । ଆମକୁ ଦେଖିଲେ ବାହାର କରିଦେବେ, କ'ଣ କରିବି ? ଏ ଥଣ୍ଡା ପବନରେ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ କୋଉଠି କି ଯିବି ? ଉପାୟ ନ ପାଇ ମନ୍ଦିର ପଛପଟକୁ ମା' ଛୁଆଁଙ୍କୁ ଟେକି ଟେକି ନେଲି, ସେମିତି ଆମେ ତିନି ମଣିଷ ଆଉ ଆମ କୁକୁର ଭୋକ ଉପାସରେ ପଡିଥାଉ । ସକାଳ ହେବାରୁ ଜଣେ କିଏ ଆସିଲେ, ବୋଧେ ପୂଜାରୀ ଆସିଗଲେ । ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ । ମୁଁ ଖାଲି ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ ଡାକୁଥାଏ । ଆଶ୍ରା ଯଦି ଦେଉଛ ତୁମେ ଆମ ଉପରେ ଦୟା ଯଦି କରୁଛ ତାହାଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୁଅନି । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣକ ପୂଜା, ଆଳତୀ ବିଧି ଅନୁସାରେ କରି ମନ୍ଦିର ପରିକ୍ରମା କଲେ, ମୁଁ କ'ଣ କରିବି, ମୁଣ୍ଡ ମୋର କାମ କରୁନଥାଏ । କେମିତି କୋଉଠିକି ନେବି ? ରନୀ ଯାଇ ପୂଜାରୀଙ୍କ ଗୋଡ ପାଖରେ ପଡିଗଲା । ଯେମିତି କହୁଥାଏ ଆମ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୟା କରିବାକୁ , ତାକୁ ଦେଖି ପୂଜାରୀଙ୍କର ହୃଦୟ ତରଳି ଗଲା । ଆହା ପଶୁଟିର ସତରେ କେଡେ ବଡ ହୃଦୟ, ଏହା ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ଆପେ ଆପେ ବାହାରି ଆସିଲା । ମୋ ଝିଅଟିର ଶୁଖିଲା ମୁହଁଟିକୁ ଦେଖି ମନ୍ଦିର ଭିତରୁ ଭୋଗ ଥାଳିଟି ଆଣି ମୋ ଝିଅର ଅଳରା ଚୁଟିକୁ ସାଉଁଳି ଦେଇ କହିଲେ ନେ ଖାଇଦେ ମା, ରେସ୍‌ମାକୁ ସେଇ ଭୋଗରୁ କିଛି ଖୁଆଇ ଦେଲେ । ରନୀ ମୁଁ ଆଉ ସୋଫିଆ ଭୋଗ କିଛି କିଛି ଖାଇଦେଲୁ । ଲୋକମାନେ କାଳେ ଦେଖିଦେବେ ମନ୍ଦିରରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଛୁ ବୋଲି ନିଜକୁ ଲୁଚେଇ ଲୁଚେଇ ରଖିଥାଉ । ଆମେ ଏମିତି ଅବସ୍ଥାରେ ସେଇ ପୂଜକଙ୍କୁ ଭରଷା କରି ଗୋଟିଏ ଥର ଭୋଘ ଖାଇ ରହି ଯାଇଥାଉ । ସବୁ ପିଲା ସ୍କୁଲ୍ ଯାଉଥାନ୍ତି, ପଢୁଥାନ୍ତି, ଆଉ ଖେଳ, କୁଦ କରିବା ମୋ ଝିଅ ଲଚି ଲୁଚି ଦେଖୁଥାଏ । ଥରେ ଆସି ମତେ କୁଣ୍ଢେଇ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା ।

ମୁଁ ପଚାରିବାରୁ କହିଲା ଆବା ଆମେ କ'ଣ ମଣିଷ ନୁହେଁ? ଆମେ କାହିଁକି ଏମିତି ବଞ୍ଚୁଛୁ? ଆମର କ'ଣ ଭବିଷ୍ୟତ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ? ଆମେ କ'ଣ ଜୀବନରେ ପାଠପଢ଼ି ଶିକ୍ଷିତ ହେଇ ବଞ୍ଚିବା ଏ ସୃଷ୍ଟିରେ ଆମର କ'ଣ ଅଧିକାର ନାହିଁ? ଖୁଦାଙ୍କର ଆମେ କ'ଣ ଏତେ ଅଲୋଡା, ମୂଲ୍ୟହୀନ ଜୀବ? ଖୁଦା ଏ ସୃଷ୍ଟିକୁ ଆମକୁ କାହିଁକି ତାହାହେଲେ ଆଣିଛନ୍ତି। ତା' କଅଁଳ ଓଠରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଣ ଗୁଡିକ ଭାସି ଆସୁଥାଏ। ମୁଁ ତାକୁ କହିଲି ଦେଖ୍ ତୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହଅନି। ଆମଠୁ ଆହୁରି ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଅନ୍ୟମାନେ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି, କାହିଁକି ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅଗ୍ନିପଥର ପଥିକ ପାଲଟି ଯାଇଛୁ? ମୋ ଝିଅ ପଚାରୁ ଥାଏ, ଏହାର କ'ଣ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ? ଆମେ କ'ଣ ଏମିତି ମୃତ୍ୟୁକୁ ପାଖରୁ ଦେଖିଦେଖି ବଞ୍ଚିବା?

ମୁଁ ତାକୁ କହିଲି ଦେଖ ଭାରତ, ପାକିସ୍ଥାନ ଗୋଟିଏ ଗଛର ଦୁଇଟି ଶାଖା। ମାଆ ଗୋଟିଏ ଆଉ ସନ୍ତାନ ଦୁଇଟି। ଭାଇ ଆଜି ଭାଇର ଶତ୍ରୁ ହେଇ ଯାଇଛି। ଉଭୟ କହୁଛନ୍ତି ଏଇ ସ୍ଥାନଟି ମୋର। ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କ କଳିରେ ଆମେ ସରଳ, ନିରୀହ ଲୋକମାନେ ବଳି ପଡି ଯାଉଛୁ। ଆମେ ମନୁଷ୍ୟ ଅହଂକାରର ହାର ଜିତ୍ ଖେଳରେ ବଳି ପଡି ଯାଇଛୁ। ଆମେ କ୍ୟାଲଣ୍ଡରଟି ପରି ଅଗ୍ନି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟ ପଟ ହୋଇ ଜଳିବା ଛଡା ଆମର ବା ଉପାୟ କ'ଣ? ଶେଷରେ ଜଳି ଜଳି ଶେଷ ହୋଇ ଯିବା ହିଁ ଆମ ଜୀବନ। କାହାର ଏ ଅଭିଶାପ ଆମେ ଜାଣିନୁ। କୋଉ ଅପରାଧର ଏ ସଜା ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ମାଲୁମ୍ ନାହିଁ। କେତେ ସୈନିକ ଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଗଡି ଯାଉଛି। ଆଉ କେତେ ମା ସନ୍ତାନହରା ହୋଇ ବ୍ୟାକୁଳ, ଆକୁଳରେ ଛାତି ଫଟା ଲୁହ ଢ଼ାଳି ଦେଉଛନ୍ତି। କେତେ ବିଧବା ଧଳା ଲୁଗା ବାନ୍ଧି କେବଳ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବଦଳରେ ଲହୁ ଗଡେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି। ପିଲାଛୁଆଙ୍କ କଥା ନ କହିବା ଭଲ।

ଆଜି ସମସ୍ତେ ଭାଇ ଭାଇ ସମ୍ପର୍କଭୁଲି ଯାଇଛୁ। ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲିମ୍, ଶିଖ୍, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ସବୁଯାକ ଭାଇ ଆମେ ତ ଗୋଟିଏ ମାଆର ରକ୍ତକୁ ବିଶାକ୍ତ କରି ଦେଇଛୁ। ସମସ୍ତେ ଆଜି ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖି ଅଶାନ୍ତିକୁ କିଣିବାକୁ ଯେପରି ବ୍ୟାକୁଳ। ମାତୃଭୂମିର ମାନ ରଖିବା ନାଁରେ ତା ସନ୍ତାନ ଲୁହରେ ତା ପଣତ ଭିଜେଇ ବା ଯେମିତି ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଛି। ସମସ୍ତେ ଆଜି ଭାଇ ଭାଇ ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଆଗଭର। ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଯେମିତି ଆମର ଧର୍ମ।

ଥରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଅହିଂସାର ଅସ୍ତ୍ର ମୋ ପୃଥିବୀବାସୀଙ୍କୁ ଯଦି ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଆନ୍ତା, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ତାହା ସାରା ବିଶ୍ୱକୁ ମାନବ ଧର୍ମରେ ଦିକ୍ଷିତ କରି ହୁଅନ୍ତା। ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ମାନବିକ ମନ୍ତ୍ରରେ ଅଭିମନ୍ତ୍ରୀତ କରି ହୁଅନ୍ତା ତେବେ ବିଶ୍ୱବାସୀ ଶାନ୍ତିର ରାଜମହଲରେ ସୁଖରେ କାଳତିପାତ କରନ୍ତେ।

"ହଂସଟି କାହାର" ଗପଟିକୁ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଶୁଣି ଥିବେ। ଦେବଦତ୍ତ ହଂସଟିକୁ ଶର ମାରି କ୍ଷତ, ବିକ୍ଷତ କରି ଭୂମିଷ୍ଠ କରିଦେଲେ, ଆଉ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତାଙ୍କ କୋମଳ ହାତର ସ୍ପର୍ଶରେ ନିଜ ସାମର୍ଥ ଅନୁସାରେ ଆରୋଗ୍ୟ କରିଥିଲେ, ଭଲ ହେଲା ପରେ ଦେବଦତ୍ତ କହିଲେ ହଂସଟି ଏହି ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ତେଣୁ ତାକୁ ମୁକ୍ତି କରିଦେଲେ। ସେହି ସିଦ୍ଧାର୍ଥଙ୍କ କୋମଳ ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ଯଦି ମନୁଷ୍ୟ ହୃଦୟକୁ ଛୁଇଁ ପାରନ୍ତା, ଆଉ ଏ ହୃଦୟ ବିଦାରକ କରୁଣ ଦୃଶ୍ୟ ଯଦି କାହା ପ୍ରାଣକୁ ଲୁହରେ ଭିଜେଇ ପାରନ୍ତା, ଆଉ ଆମ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମାନବିକତା ବୋଲି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦକୁ ସମସ୍ତେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରନ୍ତେ,

ତେବେ ଆମଭଳି ଯାଯାବର ମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଚାଲିଯାଆନ୍ତା । ମୋ ଝିଅ ସେମିତି ମୋ କଥାଗୁଡା ଶୁଣୁଥାଏ, ଆଉ ଆଖିରୁ ସେମିତି ବୋହିଯାଉଥାଏ ଅମାନିଆ ଲୁହ । ଶୁଣି ସାରି କହିଲା, କେତେ ଜାଗା ପଡିଛି, ଏହି ଟିକିଏ ଜାଗା ପାଇଁ କାହିଁ କେତେ ମୁଣ୍ଡ ଗଡୁଛି । କାହିଁ କାରଗିଲ୍ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗୁଛି । ଏ ଅଗ୍ନିପଥରୁ ଆମେ କେବେ ମୁକ୍ତି ପାଇବୁ ? ମୋ ଝିଅ ସୋଫିଆ ଲମ୍ବ ହୋଇ ଆଲ୍ଲାଙ୍କୁ ଡାକୁଥାଏ, ହେ ଆଲ୍ଲା ଆମକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅ, ଆମ ମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଦିଅ, ଖେଳିବାକୁ ଦିଅ, ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କୁ ନିରାପଦ ଯୋଗାଇ ଦିଅ, ଛୋଟଛୁଆଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଏମିତି ଦଳି, ଚକଟି ଛାରଖାର୍ ହେବାକୁ ଦିଅନି । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମ ବାସସ୍ଥାନ ଛଡାଇ ନେଇ ଆମକୁ ବେଘର କରିଦିଅନି, ଭୋକ ଉପାସ କେତେ ସହିବୁ ? ମଣିଷ ପରି ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅ, ଆଲ୍ଲା ଆମକୁ ଦୟା କର, ଆମର ଏ ଅଗ୍ନି ପଥ ଶୀତଳ ଛାୟା ପଥ କରିଦିଅ, ଆମ ବାଟରେ ତୁମ ଆଶୀର୍ବାଦର ପୁଷ୍ପ ବରଷି ଯାଉ ।

ମୋ ଧରିତ୍ରୀ ମା ଆଜି ଗୁଳି, ଗୋଳା ଆବାଜ୍ ଆଉ ତା ସନ୍ତାନ ରକ୍ତରେ ତାର ମାଟିକୁ ଭିଜେଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁନି । ମଧୁର ସ୍ପର୍ଶରେ ମାଟି ମା'କୁ ମୁକ୍ତ କରେ ଏହା ହେଉ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ନୂଆପଡା, ବାଲିସାହି, କଟକ

POWER HOUSE

DISTRIBUTOR

LUMINOUS, EXIDE, AMCO

MADHUPATNA, SAMRAT HALL, CUTTACK
RAM MANDIR ROAD, PHULBANI
MAIN ROAD, NAYAGARH
MOB. : 94371 24943

IBMS No.1
INSTITUTE
IBM'S
SINCE-2005
BANK
PO/CLERK
SSC
+2/GRADUATE
RLY
Tech./Non Tech.
OAS
BED
CALCULATE 763X592 IN SECONDS
Charge your Brain
With the power of VEDIC MATHS.
Free Registration For the
MATHS (QA) SPEED TECHNIQUE WORK SHOP
AT Our Badambari Branch
By Praharaj Sir .Con:0671-6540190
0671-6540190 M-9238500190
Register Your Name For Free Class
All India Topper
Lopa Mudra Mohanty
EXCLUSIVE FEATURES
COMPLETE SIGN-UP SYSTEMS
ENTRY BY 20 MINUTE PRE INTERVIEW & FREE CLASSES.
WITH YOU SCORING OF 65%
STUDENT FORUM CLASSES
COMMON TEST STARTS FROM THE DATE OF ENTRY WITH COMPLETE EXPLANATION.
101 SPEED TEST
25 COMMON TEST
25 COMPLETE TEST &
IT CONTINUES TILL
YOU SCORE 65%
"I Get 6 job in 7 Month" Joined IOB PO. Calcutta.
Ankita Bhawani
Indian Overseas Bank PO
NARESH BARIK
VIJAYA BANK PO
Ruchi Smita Behera
Corporation Bank
Sandeep Mohanty
Bank Of India PO
Binayak Sahoo
Rank-8(MBA KIIT).
Debendra Bal
Gen Bed Rank -80
Srikant Behera(SBI CBI Clerk)
Loka Nath BeheraE.O & (SBI CLERK)
IBM'S
CHANDI CHHAK & PALAMANDAP(Near Barabati Gas)CTC

Bibhu
Cell : 8908554956
9237985409
Color Xerox
Digital Printing
Offset Printing
Screen Printing
Identity Card
Flex & Vinyle
Glow Sign Board
Graphics Designing
Sai Graphics
Telenga Bazar, Cuttack-9
E-mail : bibhunayak99@gmail.com

VOICE FOR VOICELESS SOCIETY, INDIA
Regd. No. : 23717/65
VOICE FOR VOICELESS
INDIVIDUAL PARTICIPATION IN SOCIAL SERVICE
Niladri Vihar, Naya Bazar,
Cuttack-753004 (Odisha)
E-mail : voiceforvoiceless2013@gmail.com
Visit us : www.pracheevoice.in
Whatsapp No. :
+91 88957 07011
Follow us :

CBSE XII
2018 RESULT
ROUT CLASSES
For Mathematics
Akankshya Baisakh
DAV PUBLIC SCHOOL, CDA, Cuttack
MATH SCORE 98/100
Sidhartha
DAV, Chandrasekharpur, BBSR
MATH SCORE 96/100
Amit Pradhan
DAV Public School, CDA, Cuttack
MATH SCORE 95/100
Madhusmita Agasti
DAV PUBLIC SCHOOL, CDA, Cuttack
MATH SCORE 94/100
Nitu Mohapatra
MATH SCORE 91/100
Sarthak Satapathy
Mother's Public School, BBSR
MATH SCORE 90/100
Triparna Mishra
Delhi Public School
MATH SCORE 89/100
Bidyut
DAV Public School, Unit-8, BBSR
MATH SCORE 89/100
Namrata Jena
MATH SCORE 83/100
& many more....
ROUT CLASSES
Blooming the Hidden Treasure
94384 09975 / 97763 55340
94384 09975
routclasses@gmail.com
www.routclasses.com
Sector-6, CDA (Cuttack), Sailashree Vihar,
VSS Nagar, BJB Nagar, Bomikhal (BBSR)
YouTube

ନୂତନ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକର ଆହ୍ୱାନ

ପ୍ରାଚୀ

ଉଦୟ ହେବରେ ନୂତନ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଲୋହିତ ହେଲାଣି ପ୍ରାଚୀ
ଏଇ ପ୍ରଭାତରେ ଗାଣ୍ଡୀବ ତୋର
ତୋଳରେ ସବ୍ୟସାଚୀ !
ପରାଧୀନତାର ଯେଉଁ ଅନ୍ଧାର
ଘୋଟିଥିଲା ଆଜିଯାଏ,
ସେହି ଅନ୍ଧାର ବକ୍ଷ ବିଦାରି
ମୁକ୍ତିର - ରାତି ପାହେ ।
ଉଜାଡ଼ି ନଦେଲେ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ତୋର
ସଜାଡ଼ି ହେବନି ଦେଶ,
ନାଚରେ ନାଚ ତାଣ୍ଡବ ଆଜି
ଧରରେ ରୁଦ୍ର ବେଶ ।
ନୂତନ ବିଶ୍ୱ ଭଗୀରଥ ତୁମେ
ଆଣରେ ମନ୍ଦାକିନୀ,
"ଜାଗରେ ନବୀନ ତରୁଣ" ଇଏ -
ପ୍ରାଚୀର ଉଦ୍‌ବୋଧନୀ ।
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଛାତତଳେ ଚାଲେ
ପୁଞ୍ଜିବାଦର ରାଜ୍,
ଭୋକୀ ଜନତାର ସମାଧି ଉପରେ
ଆଧିପତ୍ୟର ତାଜ୍ ।
କାହାର ବିକାଶ ? କାହାର ପ୍ରଗତି ?
କାହାର ଏ ଉତ୍‌ଥାନ ?
କାହାପାଇଁ ଏଇ କଳ-କାରଖାନା
କାପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ?
ମାଟିର ମଣିଷ ମାଟିରେ ପଡ଼ିଛି
ଉଦରେ ଭରିଛି ଭୋକ,
କାହିଁକି ବାଜିଲା ବୁକୁରେ ପାଷାଣ
କିଏ ଦେଲା ତାକୁ ଶୋକ ?
କୋକିଳ କଣ୍ଠୁ କୁହୁ ଶୁଭୁନହିଁ
କୁସୁମରେ ନାହିଁ ବାସ,
ମାୟା-ମରୀଚିକା-ଅଗ୍ନିଗର୍ଭେ
ମଣିଷ ଦେଉଛି ଝାସ ।
ଧର୍ମ ନାମରେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ-
ବାଦ କରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର,
ମଣିଷ ପଢ଼ୁଛି ମଣିଷର ପାଇଁ
ମଣିଷ-ମାରିବା-ମନ୍ତ୍ର ।
କାହିଁକି ଶୁଖିଛି ଧରଣୀର ମୁଖ
ପଚାରେ ଆଜି 'ପ୍ରାଚୀ' ?
ଉତ୍ତର ଦିଅ ଉତ୍ତର ଦିଅ,
ଆଜି ଏ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ?
ମତ୍ତବାରଣ - ଚିତ୍ତରେ ଆଜି
ପଟୁଆର ତୋର ସଜା,
ଅତ୍ୟାଚାରୀର ଗଳା କାଟିବାକୁ
ହତିଆର ତୋର ପଜା ।
ତୋ' ଭିତରର କ୍ରାନ୍ତି ଚେତନା
ହେଉ ଆଜି ପ୍ରତିଭାତ,
ଆସୁ ପଛେ ଯେତେ ଝଞ୍ଜା, ତୋଫାନ
ଆସୁ ଯେତେ ପ୍ରତିଘାତ ।
ଜନମ ନେଇଛ ମରିବାକୁ ହେବ
ଦିନେ ଏଇ ଦୁନିଆରେ
ମରିବା ଆଗରୁ ପ୍ରାଚୀର ସ୍ରୋତରେ
ମିଶିଯାଅ ଆସି ଥରେ ।
ଜାଗରେ ସବ୍ୟସାଚୀ !
ନୂଆବିଶ୍ୱର ଅଭିଷେକ ହେବ
ଘୋଷଣା କଲାଣି 'ପ୍ରାଚୀ'

ସମ୍ପାଦକ : ଡକ୍ଟର ବିଭୁଦତ୍ତ ଖଣ୍ଡାୟତରାୟ